

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

EĞİTİMDE ÇEVRE FAKTÖRLERİ VE ÖĞRETMEN
ÜZERİNDEKİ STRES ETKİSİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

HAZIRLAYAN

Hülya ARICAN

İSTANBUL,2009

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

EĞİTİMDE ÇEVRE FAKTÖRLERİ VE ÖĞRETMEN
ÜZERİNDEKİ STRES ETKİSİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

HAZIRLAYAN

Hülya ARICAN

Öğrenci No

060712016

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. Kamil USLU

İSTANBUL,2009

YEMİN METNİ

Sunduğum Yüksek Lisans Tezimi, “Akademik Etik İlkeleri”ne bağlı kalarak, hiç kimseden akademik ilkelere aykırı bir yardım almaksızın bizzat kendim hazırladığıma and iğerim./..../....

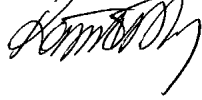
T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

17.08.2009

Enstitümüz *İşletme Yönetimi* Anabilim dalı *Eğitim Yönetimi ve Denetimi* Bilim dalı yüksek lisans öğrencilerinden 060712016 numaralı *Hülya Arıcan'ın* "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "**EĞİTİMDE ÇEVRE FAKTÖRLERİ VE ÖĞRETMEN ÜZERİNDEKİ STRES ETKİSİ**" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 14.08.2009 tarih ve 2009/21 sayılı toplantısında seçilen ve Taksim Yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin (c) bendi gereğince (E) dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında ~~oyçokluğu/oybirliği~~ ile ~~Kabul/Red veya Düzeltme~~ kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 7 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
YRD.DOÇ.DR. KAMIL USLU

ÜYE
DOÇ.DR. CEMAL ZEHİR

ÜYE
YRD.DOÇ.DR. SEFER GÜMÜŞ

EĞİTİMDE ÇEVRE FAKTÖRLERİ VE ÖĞRETMEN ÜZERİNDEKİ STRES

ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Tezi Hazırlayan: Hülya ARICAN

ÖZET

Bu araştırmada; eğitimde çevre faktörleri, okul çevre ilişkisi, önemi ve öğretmenler üzerindeki stres etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma İstanbul ili Bayrampaşa İlçesi Kartaltepe Mahallesi ile Beşiktaş İlçesi Ulus Mahallesindeki veliler ile gerçekleştirilmiştir.

Okul çevre ilişkisinin sosyal ve ekonomik yönü, okul, aile, öğretmen, yönetici arasındaki ilişkilerin ne şekilde olabileceği incelenmiştir. Bununla birlikte çevre faktörlerinin öğretmenlerdeki stres etkisi üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda, stres ve özellikleri, öğretmenin stres kaynakları ve stresle baş etme yolları hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmada İstanbul ili Bayrampaşa ve Beşiktaş İlçeleri arasındaki okul çevre ilişkileri farklılıklarını saptamak amacıyla öğrenci velilerine anket uygulaması yapılmıştır.

Araştırmada okul çevre ilişkisinin oldukça önemli olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin, yöneticilerin, ailelerin okul çevre ilişkileri üzerinde rolleri belirlenmeye çalışılmıştır. Okulun ve çevresinin birbirlerine sağlayacağı katkılar ve önemi üzerinde durulmuştur. Okul çevre ilişkisindeki sorunların öğretmeni nasıl etkilediği ve öğretmen üzerindeki stres etkisi belirlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul, Çevre, Öğretmen, Aile, Stres

ANALYSIS OF ENVIRONMENTAL FACTORS IN EDUCATION AND THE AFFECT OF STRESS ON TEACHERS

ABSTRACT

In this research, environmental factors in education, school-environment relationship, its importance and affect of stress on teachers tried to be determined. The research has been conducted with parents in Kartaltepe district, Bayrampasa sub-province and Ulus district, Besiktas sub-province of Istanbul.

Social and economic aspect of school – environment relationship, and the relationship between school, family, teacher, administrator have been analyzed. Additionally, environmental factors which affect the stress on teachers have been specified. Thus, information has been provided in relation to stress and its characteristics, stress resources of teachers and stress management ways. In the research, a poll has been conducted with parents in Bayrampasa sub-province and Besiktas sub-province of Istanbul to determine differences between school-environment relationships.

In this research, the importance of school-environment relationship has been observed. The affect of teachers, administrators and families on school-environment relationship are tried to be determined. The contribution and importance of school and its environment to each other have been stated. The problems in school-environment relationship and its affect on teachers are tried to be determined.

Keywords: School, Environment, Teacher, Family, Stress

İÇİNDEKİLER

Yemin Metni	
Jüri Sayfası	
Türkçe Özet ve Anahtar Kelimeler	
İngilizce Özet ve Anahtar Kelimeler (Abstract)	
TABLolar LİSTESİ	IV
KISALTMALAR LİSTESİ	VIII
GİRİŞ	1

I. BÖLÜM

OKUL ÇEVRE İLİŞKİSİNİN TANIMI VE ÖZELLİKLERİ

1. OKUL ÇEVRE İLİŞKİSİNİN ÖNEMİ	3
1.1. Okul Çevre İlişkisinin Tanımı.....	4
1.2. Okul İlişkilerinin Geliştirilmesi.....	5
1.2.1. Okul Çevre İlişkisindeki Sorunlar.....	6
1.2.2. Okul Çevre İlişkisindeki Sorunların Giderilmesindeki Öneriler.....	7
1.3. Okul Çevre İlişkisinin Özellikleri.....	8
2. OKUL ÇEVRE İLİŞKİSİNİN SOSYAL VE EKONOMİK YÖNÜ	9
2.1. Okul Çevre İlişkisi.....	10
2.2. Okul Çevre İlişkisinin Düzeyini Arttırma.....	12
2.3. Okul Aile İlişkisi.....	14
2.4. Ailenin Çocuğa Yaklaşımında Çevre Etkisi.....	14
2.5. Okul Aile İşbirliğini Gerektiren Nedenler.....	16
2.6. Okul Aile Birliği.....	17
2.7. Okulun Çevresindeki Sosyal Dernekler ve Ekonomik Kuruluşlarla İlişkisi	21
2.7.1. Sosyal Dernekler.....	22
2.7.2. Ticari ve Ekonomik Kuruluşlar	22
2.7.3. Baskı Grupları.....	22
3. OKUL ÖĞRETMEN VE VELİ İLİŞKİSİ	24
3.1. Veli Öğretmen İlişkisi.....	24
3.2. Öğretmen Veli İlişkisi.....	24

4. OKUL, ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ İLİŞKİSİ.....	25
4.1. Öğretmen Öğrenci İlişkisi.....	25
4.2. Öğretmen Öğrenci İlişkisinde Metotlar.....	26
5. OKUL YÖNETİCİSİ VE ÖĞRETMEN İLİŞKİSİ.....	27
5.1. Okul Yöneticisinin Okul Çevre İlişkisindeki Görev ve Sorumlulukları.....	28
5.2. Okul Yöneticisinin Çevreye Duyarlılığı.....	29
5.3. Öğretmenlerin Çevreye Duyarlılığı.....	30
5.4. Yönetici,Öğretmen ve Çevre İlişkisi.....	31

II. BÖLÜM

ÇEVRESEL FAKTÖRLERİN ÖĞRETMEN ÜZERİNDEKİ STRES ETKİSİ

1. STRES VE ÖZELLİKLERİ.....	34
1.1. Stresin Tanımı.....	34
1.2. Olumlu ve Olumsuz Stres.....	35
1.3. Stresin Sebepleri ve Oluşumu.....	35
1.4. Stresin Belirtileri.....	37
1.5. Stres Tepkileri.....	38
2. ÖĞRETMENDE STRES VE STRES KAYNAKLARI.....	39
2.1. Öğretmendeki Olumlu Stres.....	40
2.2. Öğretmendeki Olumsuz Stres.....	40
2.3. Strese Yol Açan Kaynaklar.....	40
2.3.1. Fiziksel Çevre.....	42
2.3.2. Kariyer Geliştirme.....	42
2.3.3. Örgütsel Rol.....	43
2.3.4. İşin Niteliği.....	43
2.3.5. Bireysel Stres Faktörleri.....	44
2.3.6. Çevresel Stres Faktörleri.....	44
2.3.7. Örgütsel Faktörler.....	45
2.3.8. Sosyal Çevre.....	45

3. STRES İLE BAŞ ETME YOLLARI.....	46
3.1. Bireysel Baş Etme Yolları.....	46
3.2. Örgütsel Baş Etme Yolları.....	50
3.3. Öğretmenlerin Stres İle Baş Etme Yolları.....	51

III.BÖLÜM

ÇEVRESEL FAKTÖRLERİN ÖĞRETMENİN BAŞARISINA ETKİSİ ÜZERİNE VELİ ANKETİ UYGULAMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

1. ÇEVRESEL FAKTÖRLERİN ÖĞRETMEN BAŞARISINDAKİ ANKET UYGULAMASI.....	52
1.1. Örneklem Ve Sınırlılıklar.....	52
1.2. Sosyal İçerikli Kişisel Katılım Değerlendirmeleri.....	53
1.3. Okul Ve Çevresinin Anket Değerlendirmesi.....	61
1.4. Okulun Dış Çevresinin Anket Değerlendirmesi.....	78
1.5. Okul Aile İlişkisinin Anket Değerlendirmesi.....	86
2.ANKET UYGULAMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	98
SONUÇ	99
KAYNAKÇA.....	101
EK.....	104
Ek- Veli Anket Formu.....	104
ÖZGEÇMİŞ.....	110

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 Hangi yaş aralığında sınız?.....	53
Tablo 2 Eğitim durumunuz?.....	54
Tablo 3 Mesleğiniz?.....	55
Tablo 4 Gelir Durumunuz?.....	56
Tablo 5 Oturduğunuz ev kira mı kendinize mi ait?.....	57
Tablo 6 Evde kaç kişi yaşıyorsunuz?.....	58
Tablo 7 Medeni haliniz?.....	59
Tablo 8 Anne baba çalışıyor mu?.....	60
Tablo 9 Okulunuzun fiziki yapısının çocuğunuz için uygun olduğuna inanıyor musunuz?.....	61
Tablo 10 Okulunuzun değişen teknoloji ile geliştiğine inanıyor musunuz?.....	63
Tablo 11 Okulunuzda yeteri kadar teknolojik araçlar yoksa buna yardımcı olma düşüncesine katılır mısınız?.....	64
Tablo 12 Okulunuzun sınıflarındaki öğrenci sayısının makul sayıda olduğuna inanıyor musunuz?.....	65

Tablo 13 Okulunuzun ortak kullanım alanlarının yeterince temiz tutulduğuna inanıyor musunuz?.....	66
Tablo 14 Okul yönetiminin ortak kullanım alanlarındaki hassasiyetine inanıyor musunuz?.....	68
Tablo 15 Okul yöneticilerinin çocuğunuza yaklaşımının gereği gibi olduğuna inanıyor musunuz?.....	69
Tablo 16 Okulunuzdaki hizmetlilerin gereği gibi çalıştığına inanıyor musunuz?.....	70
Tablo 17 Öğretmenlerinizin çocuğunuzla iyi ilişkiler kurduğuna inanıyor musunuz?.....	71
Tablo 18 Okulunuzdaki sosyal aktivite alanlarının yeterli olduğuna inanıyor musunuz?.....	72
Tablo 19 Çocuğunuzun boş zamanlarında okulundaki sosyal aktiviteleri tercih edebileceğini düşünüyor musunuz?.....	73
Tablo 20 Okulunuzun kantininden çocuğunuzun yeterince faydalandığına inanıyor musunuz?.....	75
Tablo 21 Okulunuzun kantininin hijyenik şartlara uygun olduğuna inanıyor musunuz?.....	76
Tablo 22 Okulunuzun kantininin yeterince ucuz olduğuna inanıyor musunuz?.....	77
Tablo 23 Okulunuzun dışında yeterli güvenlik sağlandığına inanıyor musunuz?.....	78

Tablo 24 Okulunuzun dışındaki sosyal içerikli mekanların güvenilir olduğuna inanıyor musunuz?.....	79
Tablo 25 Okulunuzun çevresinin bütünüyle güvenilir olduğuna inanıyor musunuz?.....	80
Tablo 26 Okulunuzun sosyal ve fiziksel çevresinin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?.....	81
Tablo 27 Çevrenizin okulunuza bakışının olumlu ve destekleyici olduğuna inanıyor musunuz?.....	82
Tablo 28 Okulunuzun çevresinin gürültülü olduğuna inanıyor musunuz?.....	83
Tablo 29 Çocuğunuzun okuldan eve dönerken güvenli bir şekilde ulaştığına inanıyor musunuz?.....	84
Tablo 30 Çocuğunuz okula gitmediği günlerde okulunuz tarafından bilgilendiriliyor musunuz?.....	85
Tablo 31 Öğretmenlerin çocuğunuzla ilgili bilgileri size iyi bir şekilde ulaştırdığına inanıyor musunuz?.....	86
Tablo 32 Çocuğunuzun durumunu öğrenmeye oklu hangi sıklıkta gidiyorsunuz?.....	88
Tablo 33 Okula her gittiğinizde çocuğunuzun öğretmeni ile konuşabileceğinize inanıyor musunuz?.....	89
Tablo 34 Çocuğunuzun öğretmenin , çocuğunuzla yeterince ilgilendiğine inanıyor musunuz?.....	90

Tablo 35 Okulunuzun sizden maddi destek istemesini olumlu karşılıyor musunuz?.....	91
Tablo 36 Kendi adınıza okulunuza kalıcı bir eser bırakmak ister misiniz?.....	92
Tablo 37 Okul aile birliği sizden destek vermenizi istese destek verir misiniz?.....	93
Tablo 38 Okul aile birliğinin gereği gibi çalıştığına inanıyor musunuz?.....	94
Tablo 39 Okulunuzda düzenlenen veli toplantılarına çağırıldığınızda katılıyor musunuz?.....	95
Tablo 40 Okulunuzda yapılan etkinlikler hakkında yeterli bilgi alabildiğinize inanıyor musunuz?.....	96
Tablo 41 Okulunuzdaki rehber öğretmenlerden çocuğunuz için yeterince faydalanabildiğinize inanıyor musunuz?.....	97

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.k.	Adı Geçen Kitap
a.g.r.	Adı Geçen Rapor
vb	ve benzeri
vs	ve saire
s.	Sayfa
KTÜ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Sosyalb.	Sosyal Bilimler
gop.	Gaziosmanpaşa
G.Ü.	Gazi Üniversitesi
meb.	Milli eğitim bakanlığı
kosbed	Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
çev.	Çeviren
gefad	Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

GİRİŞ

Eğitimin, toplum içerisindeki yeri ve önemi gün geçtikçe daha da arttığı gözlenebilmektedir. Öğretmenlerin toplum içerisindeki saygın yerinin yanında, içinde buldukları ortamdan da etkilenebilmektedirler. Bunlar okuldan olduğu gibi okul ve çevresinden de kaynaklanabilir. Okulun çevreye, çevrenin de okula katkısının ve öneminin günümüz dünyasında önemi gittikçe artmaktadır. Eğitimde zaman zaman öne çıkan, eğitim kurumlarının çevre üzerindeki olumlu etkileri olabilirken, zaman zaman da çevrenin okul üzerindeki olumsuz etkileri de görülmektedir. Bu olumsuz etkiler, çevrenin sosyal grup baskıları, gayri ahlaki tutum (madde bağımlılığı gibi) ile okul velilerinin umursamazlığı olduğu söylenebilir. Okul, verdiği eğitimle çevredeki bu olumsuzlukları ortadan kaldırarak, eğitimin olumlu yönünü gösterebilmelidir.

Okulda görev yapan öğretmenlerin sosyal anlamda stresle yaşayabildikleri gibi bu strese etki eden okul dışı faktörler de neden olduğu görülebilir. Burada öne çıkan görüş ve düşüncelerde, öğretmenlerde başarılarına katkı olabilecek stres kaynakları ile başarılarına olumsuz yönde etki edebilecek çevresel ve dışsal faktörlerin olduğu söylenebilir. Burada öğretmenin stres kaynaklarının nelerden oluştuğu ve baş edebilme yollarını da arayabilmelidir. Çünkü, stres altında olan her kişi gibi öğretmende bu durumdan etkilenip sağlıklı bir eğitim öğretim gerçekleştiremeyecektir.

Çalışmamızda varsayım olarak ortaya koyduğumuz durum, öğrenci velilerinin; okul ve çevreye karşı duyarlı olup olmadığını araştırmaktır. Çalışmamız üç ana bölümden oluşmaktadır. Çalışmamızın birinci bölümünde, okul ve çevre ilişkisinin tanımı ve özellikleri üzerinde durulmuştur. Burada okul çevresinin önemi, sosyal ve ekonomik yönü, okul, öğretmen, veli ilişkisi ile öğretmen ve öğrenci ilişkilerinin çevreyle olan ilişkileri değerlendirilmiştir.

Çalışmamızın ikinci bölümünde, çevresel faktörlerin öğretmen üzerindeki stres etkileri araştırılmıştır. Burada stresin genel özellikleriyle öğretmende stres ve stres kaynaklarının, stresin nelerden kaynaklandığı, genel stresle baş etme yollarının neler olabileceği üzerinde durulmuştur.

Çalışmamızın üçüncü ve son bölümünde; çevresel faktörlerin öğretmenlerdeki başarı etkisi üzerine veli anket uygulaması yapılmıştır. Anket uygulaması, İstanbul İli Bayrampaşa İlçesi Kartaltepe Mahallesi ile İstanbul İli Beşiktaş İlçesi Ulus Mahallesiindeki çeşitli okullarda okuyan öğrencilerin velilerine yönelik yapılmıştır. Anket uygulaması bu iki bölge arasında sınırlı olup, aralarındaki farklı sosyal ve ekonomik yapıların okul -çevre ve öğretmen üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Örnekleme olarak alınan 243 veli ankete katılmıştır. Bunların 150'si Bayrampaşa Kartaltepe bölgesinde, diğer 93'ü Beşiktaş Ulus bölgesinde uygulanmıştır. Uygulama çeşitli özel ve devlet okullarında okuyan öğrenci velilerine yönelik geliş güzel olarak yapılmıştır. Önceden belirlenen bir okul yoktur.

Çalışmamızda uyguladığımız araştırma metodu; literatür taraması ve anket uygulaması şeklindedir. Literatür taramasında konu ile ilgili kitap, süreli yayınlar, makaleler, yayınlamamış yüksek lisans tezleri ve güvenilir internet kaynakları şeklindedir. Anket uygulamasında toplam 42 soru sorulmuştur. Bu sorular dört ana gruptan oluşmuştur. Bunlar; sosyal içerikli, okul çevre ilişkisi, okulun dış çevresi ve okul aile ilişkisi şeklindedir. Anketteki tüm sorular her iki bölgede karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Anket ile ilgili sorular ekte belirtilmiştir.

I. BÖLÜM

OKUL ÇEVRE İLİŞKİSİNİN TANIMI VE ÖZELLİKLERİ

1. OKUL ÇEVRE İLİŞKİSİNİN ÖNEMİ

İnsan, sosyal bir çevrede var olmak için mücadele etmektedir. Kişilerde davranış değişikliğine neden olan etkenler kalıtım ve çevredir. Kalıtım kişinin ana babasından getirdiği özellikler ile sınırlı iken, çevre; tutum ve davranışlarımızı değiştirmede, kişilik özelliklerinin olgunlaşmasında önemli bir etkindir.¹ “Çevre insanların ve diğer canlıların hayatları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları fiziki, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamdır.”² Okul bu sosyal ortamlardan biridir. Okulun çevresi, içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik çevre ile bütünleşir. Okul da sosyal bir örgüt olduğundan içinde bulunduğu toplumla sıkı bir ilişki içerisindedir. Öğrenciler bu çevreden gelir. Okulun maddi ve manevi kaynakları, sosyal çevresi, veli profili; okul ve öğrenci başarısında çok önemlidir. “Öğretmenler, okulun içinde bulunduğu çevrenin tarihi, doğal, sosyolojik, kültürel ve ekonomik özelliklerinin farkında olarak eğitimi sürdürmelidir.”³

Okul çevre ilişkileri aşağıdaki gibi dört durumda değerlendirilebilir. Bunlar⁴;

- Çevrenin kalkınmasında okulun katkısı,
- Ailenin okula katılımının sağlanması ve okul aile birliklerinin geliştirilmesi,
- Çevresel baskı grupları ve sosyal derneklerle ilişkiler,
- Eğitimin çevreyle ilişkilendirilmesi ve çevresel desteğin sağlanması.

¹ Dönmezer İ., Eğitim Psikolojisi, İzmir, 1997, s.31

² Yiğit B.-Bayraktar M. , Okul Çevre İlişkileri, Ankara, 2006, s.58

³ Yiğit B.-Bayraktar M. a.g.k., 2006, s.28

⁴ Kolay, Yakup “Okul-Aile-Çevre İş Birliğinin Eğitim Sistemindeki Yeri ve Önemi” Milli Eğitim Dergisi, Sayı 164, 2004, <http://yayim.meb.gov.tr> (05.02.2009)

Yukarıdaki farklı durumlara göre; çevrenin kalkınmasında katkıyı eğitimin yanında okul bir kültür merkezi işlevi görerek yapabilir. Kültürel ve sportif etkinliklerine çevrenin katılması, okulun kapandığı dönemlerde okullarda yapılacak olan sosyal faaliyetler, okuma yazmayı öğretim çalışmaları, çocuklara oyun sahası gibi olanaklar sağlayabilir. Okulun çevreyi tanıması, okulun çevreye tanıtılması ve birtakım gereksinimlerini çevreden karşılayabilmesinde okul aile birlikleri önemli bir görev üstlenmektedir. Okul müdürünün ve öğretmenlerin çevreyi iyi tanıması, var olan imkânları görmesi, değerlendirmesi ya da çevreyi kendine uydurmasındaki amaç eğitime önem veren dinamik bir toplum oluşturmaktır.

1.1. Okul Çevre İlişkisinin Tanımı

Okul çevre ilişkisi; okulun açık sistem olma prensinden dolayı çevresinden etkilenme, çevresini etkileme ve birbiri ile uyumlu çalışmasıdır. Çevrenin özelliklerinin farklı oluşu okul ve öğrenci başarısını da etkileyebilmektedir. Bu nedenle okulun çevresi okul için büyük bir önem taşımaktadır. Çevre ve okulu birbirinden ayrı düşünmek imkânsızdır. Okul, sosyal içerikli bir kurumdur. Sistemler yaşamaya elverişli bir çevre içinde varlıklarını sürdürürler. “Örgütler çevreleri ile sürekli iletişim içinde bulduklarından, içinde buldukları çevrenin yapısı ve özellikleri önemlidir. Bir başka ifade ile örgütler mutlaka etki tepki ilişkisi içinde olmak durumundadırlar. Bu ilişki çevreden girdi alarak ve çevreye çıktı vererek sürmektedir.”⁵ Bu nedenle okulu çevreden, çevreyi okuldan ayrı düşünemeyiz. Çevrenin getirdiği imkânlar ya da imkânsızlıklar okulu etkilerken, okulunda çevreyi etkileme özelliği vardır.

Okul içinde bulunduğu çevreyi iyi tanımalıdır. Okul çevresini tanıdığı ölçüde hedeflerini gerçekleştirmede bir yön belirleyecektir. Çevre tanıdığı ölçüde okuldaki uygulamanın önündeki potansiyel engeller görülür ve gereken önlem alınır. Yine çevre tanıdığı ölçüde çevresel olanaklar ve kaynaklar bilinir ve bu olanaklar ve kaynakların okulun amaçları doğrultusunda harekete geçilmesi için gereken girişimler başlatılır. “Eğitim, yetişkinlerin, yetişmekte olan kuşakları toplumsal hayata hazırlama

⁵ Aydoğan, İsmail “İlköğretim Okullarında Okul-Çevre İlişkilerinin Düzeyi” Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi 2, Kayseri,2006,s.122 <http://sosyalb.gop.edu.tr/dergis2>, (28.12.2009)

sürecidir.”⁶ Kişiler yaşamlarını sürdürdükleri toplumlardan etkilenip, gelecek kuşaklara eğitim yoluyla kültürlerini aktarabilirler.“Eğitim hayat boyu sürer. Okul, aile ve çevre içinde öğrenme, öğretme ya da bilgi aktarma çalışmalarının tümü eğitimidir.”⁷ Daha önceki bölümlerde de belirttiğimiz gibi insan içinde yaşadığı toplumdan etkilenebilmektedir. Her toplumun kendine has bir takım standartları olabilir. Toplumun belirlediği bu standartlar eğitimin amacına ve işlevine yön verebilmektedir. Eğitim, istenilen yönde davranış değişikliği meydana getirmektir. Bunun için sadece okulda düzenlenen sistemli eğitimi düşünmek yanlış olabilir. Okul dışında da eğitimin devam ettiğini düşünürsek çevresel faktörleri de ön plana alma gereği ortaya çıkmaktadır. Milli eğitim temel kanunda belirtilen özel amaçlardan; okul aile işbirliği, eğitimde süreklilik, her yerde eğitimidir. Eğitime önem veren çevrelerdeki gelişimde kuşkusuz daha farklı olacaktır.

Okullar örgün eğitimin yapıldığı kurumlardır. Örgün eğitim; belirli bir zaman aralığında belirli bir programla ve yine belirli yaş gruplarına yapılan öğretimdir. Okul belirlediği amaçları gerçekleştirmede yazılı eğitim öğretim programlarının yanında sosyal çevresiyle ilişkisiyle de geliştirecektir. Ülkemizde çevrenin okula katkısı yeterince olmamakla birlikte maalesef bunun gereksiz olduğu düşüncesi oldukça yaygındır. Okulların hedeflerini gerçekleştirebilmesi, çevresinde bu hedeflere inanan insanların çoğunluğu ile doğru orantılıdır. Okul hedeflerine inanmayan insanların ilgisiz kalmaları okulun işlerini güçleştirici bir etken olabilmektedir. Bu nedenledir ki okulun bulunduğu çevreyi iyi tanınması gerekmektedir.

1.2. Okul Çevre İlişkilerinin Geliştirilmesi

Okul çevre ilişkilerinin geliştirilmesi okul için yararlar sağlayabileceği gibi çevrenin kalkınmasında yararları olabilmektedir. Okul çevre ilişkilerini geliştirmede aşağıda sıralanan ilişkilere önem verilebilir. Bunlar;⁸

⁶ Doğan İ., Vatandaşlık Demokrasi ve İnsan Hakları, Ankara, 2003, s.82

⁷ Doğan İ. a.g.k., s.82

⁸ Karakütük K., Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Bilimleri Paneli, Ankara, 2000, s.49

- Okulun çevresini tanınması: Çevresini tanıyan okul, kendisine bu yönde bir hedef belirleyebilir.
- Okulu çevreyi tanıtmaya: Çevrenin okulu tanınması hem çocuklarının nasıl bir okulda eğitim yapmalarını öğrenmeleri açısından hem de okulun eksiklerinin giderilmesi için önemlidir.
- Meslek kuruluşlarıyla işbirliği yapma: Çevredeki diğer meslek kuruluşları ile yapılan işbirliği okulun hem okulun hem de öğrencinin eksiklerini giderme konusunda önemlidir.
- Okul aile işbirliğine katkıda bulunma: Okul aile birlikleri, okulun çevreyle bağlantısını sağlama açısından önemlidir. Ailelerin okul-aile birliklerine katılmaları teşvik edilmelidir.
- Toplumsal gelişmeye öncelik etme: Okul çevresel gelişmelere öncelik edip, katkılarda bulunmalıdır. Gerekirse okulun imkânlarını çevreye açmalıdır.

1.2.1. Okul Çevre İlişkisindeki Sorunlar

Eğitimde yıllardır çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Eğitimde yaşanan bu sorunların bir kısmı sistemle ilgili olmasına rağmen, sistem dışı da birçok sorun bulunmaktadır. “Oysa okul çevre arasında kurulacak etkili bir işbirliği, var olan sorunları en aza indirmede, ortaya çıkabilecek güçlükleri de azaltmada önemli katkılar sağlayabilecektir.”⁹ Çevre ile yapılacak iyi bir iletişim sorunlardan haberdar olmayı ve çözüm üretmeyi getirecektir. “Bu iletişimi kurarken okulun bulunduğu yerleşim biriminin, coğrafi durumunun ve bundan kaynaklanan sorunların, halkın ekonomik durumunun (geçim kaynakları, gelir durumları vb.), kültür düzeyinin, yöreye ait gelenek ve göreneklerinde iyi bilinmesi gerekir.”¹⁰

Eğitimde yaşanan sorunları bir kısmı okuldan kaynaklanırken bir kısmı çevrenin ilgisizliğinden kaynaklanmaktadır. Çocuğun yaşadığı dünyaya adapte olmasını sağlayacak,

⁹ Yiğit B.-Bayraktar M.,a.g.k.,s.58

¹⁰ Yiğit B.-Bayraktar M.,a.g.k.,s.58

yaşam problemlerini çözme becerisini kazandırmak için okulu kapalı bir sistem olmaktan çıkarıp eğitim hedefleri doğrultusunda çevreyle iş birliği düzenlenmesi gerekmektedir. Hali hazırda durumun istenilen düzeyde olmadığı gözlenmektedir.¹¹Aileler, okul çevre ilişkisinin önemi hakkında yeteli sahip değillerdir. Okulun bulunduğu çevredeki sosyal içerikli mekânların yetersiz oluşu, okulun hedeflerini çevreye açmaması ve okul hakkında çevrenin bilgilendirilmemesi vb. bu sorunlar içinde sayılabilir.

1.2.2. Okul Çevre İlişkilerindeki Sorunları Giderilmesindeki Öneriler

Okul çevre ilişkilerinde; okul ve çevrenin üzerine düşen görevleri bilmeleri gerekir. Okul çevre ilişkilerini geliştirmede ortaya atılan öneriler şöyle sıralanır. Bunlar;¹²

- Eğitim kurulları yönergesi kapsamında bulunan bütün kurum ve kuruluşlarla iş birliğinin eğitim programı kapsamında yürütülmesi gerekmektedir.
- Okul aile iş birlikleri etkin hale getirilmelidir.
- İl/ilçe milli eğitim müdürlükleri bünyesinde bulunan bilim kurulu, kalite kurulu , danışma kurulu vb. kurulların tek çatı altında birleştirilmesi sağlanmalı.
- Eğitim bölgeleri ve eğitim kurulları kapsamında bulunan danışma kurulları etkin hale getirilmelidir.
- Sosyal çevrede var olan kurum ve kuruluşların bünyesinde eğitici nitelikte birimler açılmalıdır.
- Kız çocuklarının okumasını sağlamak için gerekli düzenlemeler yapılmalı. Okuyan kız çocuklarının istihdamının sağlanarak okullaşma teşvik edilmelidir. “ Haydi Kızlar Okula Kampanyası”nın toplumun bütün katmanları tarafından desteklenmesi ve teşvik edilmesini sağlayacak yapı oluşturulmalıdır.

¹¹ Onyedinci Milli Eğitim Şurası Hazırlık Dökümanı İl Komisyon Raporları,Ankara,2006,s.594

¹²a.g.r.,s.594

- Sosyal çevrenin eğitime katılma süreci medya tarafından desteklenerek teşvik edilmelidir.

1.3. Okul Çevre İlişkilerinin Özellikleri

Okul, insanın kültürel değişimine öncülük eden, formal ya da informal eğitimin gerçekleştiği bir kurum olarak tanımlanabilir. “ Her toplumun farklı örgütsel kültürü olsa da, benimsenen ulusal eğitim felsefesi doğrultusunda aktarılan değerler, ortak değerler sistemini oluşturur. Dinamik bir örgüt olan okul çevresindeki değerleri katarak büyüyebilir.”¹³ Okulun çevre ile ilişkisinde; okul yöneticisi, öğretmen, veli ve diğer sosyal örgütler etkiliyken, bu etkenleri birleştirme ve arasındaki ilişkiyi sağlamada en büyük rol okul yöneticilerine düşmektedir. Bu nedendir ki; okul yöneticisi ,iyi iletişim kurabilen,yenileşmeye açık, sorumluluk sahibi, okulun amaçlarını benimseyen niteliklere sahip olmalıdır.

Öğretmenler; okulun çevresiyle birebir olarak en çok muhatap olan kişilerdir. Toplumsal ve ailevi sorunlar okulda eğitim öğretim sürecine ket vurabilmektedir. Öğretmenler ile velilerin arasındaki sorunlar aynı amaç doğrultusunda olmasına rağmen farklı isteklerin olduğu görülmektedir. “Öğretmenlerin yakınmaları, ailelerin okula sağladığı desteğin yetersizliği, okulların amacı ve yapmak istedikleri ile ilgilenmemeleridir ve bu durum okuldaki öğrenme sürecini olumsuz etkilemektedir.”¹⁴ Aileler ise, okulda eğitimin yetersizliğinden, öğretmenin ilgisizliğinden, çocuğunun istenilen düzeye gelememesinden yakınabilmektedir. Aile ve öğretmen arasındaki anlaşmazlıklardan biri de her iki tarafın çocuktan beklentilerinin farklı oluşudur. Aile ve öğretmenin sık sık görüşüp çocuk için ortak hedefler belirlemesi dâhilinde bu sorunlar ortadan kalkabilir. “ Aile, okulda kendisine yeterince söz hakkı verilmediğini söylüyor. Öğretmenler ise velililerin yeteri kadar ilgili olmadığı görüşündedir.”¹⁵ Bütün bu sorunların ortaya çıkış sebebi okul aile ilişkilerinin yeterince önemsenmemesi olabilir.

¹³ Yiğit B., Bayraktar M.,a.g.k.,s.17

¹⁴ Çalık, Cemal “Okul Çevre İlişkisinin Okul Geliştirmedeki Rolü” GÜ,Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 3, Ankara, 2007, <http://www.gefad.gazi.edu.tr> (15.01.2009)

¹⁵ Çalık, Cemal “Okul Çevre İlişkisinin Okul Geliştirmedeki Rolü” GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 3, Ankara, 2007, <http://www.gefad.gazi.edu.tr>.(15.01.2009)

Okul aile arasında kurulacak iyi bir iletişim, geleceği birlikte planlama, öğretmen-veli-çocuk üçlüsünü oluşturup velilere rehberlik sağlamak bu sorunların giderilmesinde önemli katkılar sağlayacaktır. Etkili bir eğitim gerçekleştirebilmek; artık çok yönlü, çok etkenli, sürekli araştırma, uygulama, değerlendirme ve geliştirmeye yönelik çaba gerektirmektedir.¹⁶ Bunun için eğitim artık geleneksel anlayışını bir kenara bırakıp değişime açık, toplumla iç içe, aktif bir süreç içine girmek durumunda kalmalıdır. “1990’lı yıllardan beri okul yönetiminde uygulamaya başlanan “Toplam Kalite Yönetimi” ilkeleri eğitimde kaliteyi yakalayabilmek için, iç ve dış müşteriler arasında güçlü bir bağlantı kurulmasını öngörmektedir.”¹⁷ Bu anlayışı benimseyen okulların hedeflerine ulaşması daha kolay olabilir. Okul, amaçlarını gerçekleştirirken, karşı memnuniyeti yani veli memnuniyetini düşünürse, fikirlere açık olursa kendi sorumluluğunu da kısmen paylaşmış olacaktır.

2. OKUL ÇEVRE İLİŞKİSİNİN SOSYAL VE EKONOMİK YÖNÜ

Okul, kapalı bir sistem olmadığından dışarıdaki sosyal yaşamla ilişkili olmak durumundadır. Okullar çevresinin imkânları dâhilinde eğitimlerine yön verebilirler. “Örgütler çevreleri ile sürekli etkileşim içinde bulduklarından, içinde buldukları çevrenin yapısı ve özellikleri önemlidir.”¹⁸ Bir örgüt olarak okulun çevresini üç boyutta ele alabiliriz. Bunlar okullun fiziksel çevresi, kişiler arası çevresi ve sosyal kültürel çevresidir. Fiziksel çevre, okulun binası, bahçesi, çevresindeki trafik yoğunluğu, okulun dışında bulunan mekânların yapıları ve kullanışlılığıdır. Okulun kişiler arası çevresi, okul yöneticileri, öğretmen, öğrenci ve aileler ve çevredeki diğer sosyal örgütlerdir. Okulun sosyal kültürel çevresi ise, okulun dışındaki sinema, tiyatro, müze gibi sosyal mekânlardır.

¹⁶ Özden, Fatma-Harkı, Hasan “Denizli İlindeki İlköğretim ve Orta Öğretim Okullarının Çevresiyle Bütünleşebilme Düzeyleri” Milli Eğitim Dergisi, Sayı 165, 2005 <http://yayim.meb.gov.tr>. (30.12.2009)

¹⁷ Özmen, Fatma-Harkı, Hasan “Denizli İlindeki İlköğretim ve Orta Öğretim Okullarının Çevresiyle Bütünleşebilme Düzeyleri” Milli Eğitim Dergisi, Sayı 165, 2005 <http://yayim.meb.gov.tr>. (30.12.2009)

¹⁸ Aydoğan, İsmail “İlköğretim Okullarında Okul Çevre İlişkilerinin Düzeyi” Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 2006 <http://sosyalb.gop.edu.tr> / (28.12.2008)

2.1. Okul Çevre İlişkisi

Okullar, sosyal çevrelerinde isimlerini duyurabilmeleri için, çevreyle iletişime dönük bir amaç belirlemelilerdir. “ Okul çevresinde bulunan diğer eğitim kurumları, sağlık, emniyet, sosyal yardım kurumları, basın yayın kurumları, iş örgütleri, müzeler, kütüphaneler çeşitli şekillerde eğitime katkı yapabilecek önemli kaynaklardır.”¹⁹ Okul, çevresindeki bu kurumları iyi tanımalı ve bu kurumlarla iletişimini sürekli kılabilmelidir. Ancak bu şekilde kendi dışındaki sosyal etkenleri kullanıp çevresine daha iyi hâkim olabilir. Okulun yaptığı iş ve yapısının büyüklüğü düşünülecek olursa dış yardıma gereksinimin de zorunlu olabileceği söylenebilir.

Okulu sadece belirli yaş gruplarına hitap eden bir kurum olarak düşünmeyebiliriz. Okullar formal eğitim çağını geride bırakan yetişkin bireylere de katkıda bulunabilir. Ancak ülkemizde ilk ve orta öğretimde hiç olamamasının yanında üniversitelere devam öğrencilerden çok azı yetişkin grubuna girmektedir.²⁰ Bu da gösteriyor ki ülkemizde eğitim genellikle belirli yaş gruplarına hitap edebilmektedir. Oysaki yaşam boyu eğitim anlayışına; gelişen teknolojiye ayak uydurabilmek için çok ileri yaşlarda bile eğitimin artması gerekmektedir.

Okulların kapalı olduğu dönemlerde okul bir kültür merkezi görevi görerek velileri bilinçlendirme çalışması yapılabilir. Bunlar²¹

- Çevredeki aile ve öğrencilerin ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda toplantı ve seminerler düzenlenebilir,
- Kültürel sportif etkinliklerin düzenlenmesinde öncülük yapmalıdır,
- Bulunduğu çevrenin önemli kişi ve olaylarını anmak üzere programlar düzenlenebilir,
- Öğretmen, okulun ve çevresinin gelişimine yönelik çalışmalara destek olmalıdır.

¹⁹Fatma,Özmen-Harktı,Hasan “İlindeki İlköğretim ve Orta Öğretim Okullarının Çevresiyle Bütünleşebilme Düzeyleri” Milli Eğitim Dergisi,Sayı 165,2005 <http://yayim.meb.gov.tr/>/(30.12.2009)

²⁰ Erdoğan İ.Türk Eğitim Sistemi ,İstanbul,2005,s.106

²¹ Yiğit B.- Bayraktar M.,a.g.k.,s.29

Okulun, temel kaynağı yakın çevresindeki halktır. Okul topluma açık bir sistem olduğundan çevresinden etkilenmektedir. Çevresine aktardığı bilgi ve görgüleriyle fayda sağlarken, çevresinden sağladığı yardımlar ise okulun işlerini kolaylaştırmaktadır. Okul çevre ilişkisinde fayda çift taraflıdır. Okul çevresinde olan her türlü değişmeyi görmeli ve kendine özgü eleğinden geçirilmelidir. ²²Böylelikle çevreyle bağlantılar sürekli uyank tutulabilir.

Okul ve halk ilişkileri etkinliklerinin genel amaçları şunlardır. Bunlar;²³

- Okulun çalışmaları konusunda halkı aydınlatmak,
- Halkın okula güvenini arttırmak,
- Halkın maddi, manevi desteğini sağlamak,
- Halkla okul arasında işbirliği gereğini duyurmak,
- Çevre ev ve okul bütünleştirmek,
- Okulun çevreye katkılarını değerlendirmek,
- Okula ilişkin yanlış anlamaları düzeltmek ve eleştirileri cevaplamaktır

Halkın okul çevre ilişkisi konusunda bilinçlendirilmesi , o toplumda kültür ve eğitim hayatının canlanmasına ,ayakta durmasına sebep olabilir. Okul çevre ilişkisini şu bakış açısıyla da değerlendirebiliriz. Bunlar;²⁴

- Okulun çevreye katkısı,
- Çevrenin okula katkısı.

²²Bursalıoğlu,Ziya “Okul Çevre İlişkisine Sistem Yaklaşımı” <http://dergiler.ankara.edu.tr> (18.04.2009)

²³ Bursalıoğlu Z.,Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış,Ankara,1982,s.193

²⁴ Doğan İ., Vatandaşlık Demokrasi ve İnsan Hakları,Ankara,2003,s.118

Okulun çevreye katkısı, yetiştirdiği bireylerin edindiği temel bilgi ve becerilerdir. Aynı zamanda okul yenilikçi özelliği ile çevresine eğitsel açıdan katkıda bulunabilir. Okul çevresini iyi tanıyarak, yaşayan halkın eğitim düzeyini saptamalı, eksikleri giderme yönünde ilerlemelidir. Örneğin, gelişen teknolojiye ayak uydurmak için okulun boş olduğu zamanlarda bilgisayar eğitimi için kullanılabilir. Çevrenin okula katkısı; öncelikle çevrenin kendi kurumlarını sahiplenmesinin, kayıtsız kalmamasının getirdiği bir sorumluluk olarak düşünülmelidir.²⁵Çevreden yardım sağlanması, ilgili yasa hükümlerine göre yapılmalıdır.(23.06.1983 tarih, 2860 Sayılı Yardım Toplama Kanunu). Okuldaki başarılı fakat ekonomik durumu yetersiz olan öğrenciler için, çevredeki bazı kuruluşlardan burs, kredi ve yardım alınabilir. Okul eğer meslek lisesi ise okuldaki öğrencilerin mesleki bilgiler edinmesi açıdan çevredeki kurum ve kuruluşlarda çalışma imkânı sağlanabilir. Okulun bazı araç gereç eksiklerini giderme yönünde çevre kuruluşlarından katkılar sağlanabilir. Çevrenin okula katkısı, halkın sahip olduğu bilinç düzeyi ile doğru orantılı olarak değişebilmektedir. Okula katkıda bulunan çevrelerde eğitim daha dinamik ve etkin bir hale gelebilir. “Unutulmamalıdır ki sadece eğitim konusunda değil hiçbir toplumsal konuda halkın içinde olmadığı hareketler kalıcı olamaz.”²⁶

2.2. Okul Çevre İlişkisinin Düzeyini Arttırma

Okul çevre ilişkisinin düzeyini arttırmak amacıyla, okul yöneticileri ve öğretmenler gerekli kararları alıp uygulamaya koymalıdır.

Okul çevre arasındaki ilişkinin düzeyini attırmak amacıyla şunlar önerilebilir. Bunlar;²⁷

- Okul ile çevre arasındaki iletişim, okul faaliyetlerini planlamada ,öğretim programının amaçlarını ve hedeflerini yapılandırmada dikkate alınmalıdır.

²⁵ Doğan İ.,a.g.k.,s.118

²⁶ Doğan İ.,a.g.k.s.119

²⁷ Aydoğan, İsmail “İlköğretim Okullarında Okul Çevre İlişkilerinin Düzeyi” Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi,2006 <http://sosyalb.gop.edu.tr> /(28.12.2009)

- Okullar kendisini çevreye tanıtacak etkinlikler konusunda (seminer,konferans,sergi) özendirilmelidir.
- Okul yöneticisi ve öğretmenler okul çevre ilişkisi konusunda sorumluluklarını daha iyi bilmeli ve çevrenin sorunlarını tespit etme ve çözme konusunda aktif olması sağlanmalıdır.
- Okullar sahip olduğu olanak ve kaynaklarını çevreye açmalı, çevrenin bundan yararlanmasını sağlamalıdır.
- Okul yöneticisi ve öğretmenler ,diğer okullarla ve kuruluşlarla işbirliğinin önemi bilinmeli,çevrenin oklu katkısını sağlamalıdır.
- Okul aile birliği çalışmaları faal hale getirilmeli ,sorunların çözümünde ve olası sorunların çözümünde etkin olunmalıdır.
- Ailelerin katılımı sembolik değil işlevsel olmalı, gerek planlamanın gerekse programlamanın oluşturulmasında etkin hale getirilmelidir.
- Öğrencilerin okul hayat ve başarılarında çevrenin ve ailenin önemi bilinmeli , bu konuda yönetici ve öğretmenlerin algı ve anlayışlarında değişim sağlayıcı eğitim faaliyetleri düzenlemelidir.

2.3. Okul Aile İlişkisi

Okulun çevreyle ilişkisini sağlayacak en önemli bağlantı noktası ailedir. “Çocuğun eğitiminde eğitim kurumlarının yanı sıra aile de önemli rol oynadığı için , aile ile eğitim kurumlarının sürekli işbirliği yapması gerekir.”²⁸ Aile okul ilişkisi sürekli aktif kılındığı takdirde okul yaşayan bir kurum halini alabilir. “Okulların genellikle toplumdaki kopuk birer sistem olduğu dile getirilir. Okul aile ilişkisinin geliştirilmesi ile okul ile çevre arasındaki geleneksel bariyerler kaldırılmış olur. Etkin kılınan aile okulun politikalarının kurumsallaşması için geri bildirimler sağlayan farklı bir boyutta rol oynar. Okul aile işbirliğinin gelişmesi ,çocukların okul ve öğretmenler hakkında olumlu duygular geliştirmesinde rol oynar.”²⁹ “Velilerle işbirliği yalnız kendi çocukları için değil tüm okulun çıkarları açısından da önem taşıyabilir. Veliler arasında politik güce , buldukları mevkiden kaynaklanan bazı güçlere sahip olanlar , ekonomik gücünden yararlanabilecekler bulunabilir. Okul bu velilerin liderlik ve girişimcilik özelliklerinden yararlanarak çevre ile ilişkileri daha iyi geliştirme olanağına sahip olabilir. Bu kişilerin yaratabileceği kaynaklardan yararlanabilir.”³⁰

2.4. Ailenin Çocuğa Yaklaşımında Çevre Etkisi

Çocuğun ilk eğitimi ailede başlar. Çocuğu en iyi tanıyan ailesidir. Bu yüzden öğretmen, öğrenci ile ilgili gereken bilgileri ailesinden alabilmeli ve öğretmen-veli-öğrenci ilişkisi kurulmalıdır. Aile katılımı yeterli olmayan öğrencilerde; öğretmen-veli-öğrenci üçlüsü kurulamadığından öğretmen – öğrenci ilişkisi eksik kalıp yetersiz olacaktır. “Çocuğun aile içinde geçirdiği yaşantılar sonucu elde ettiği bilgi ve beceriler onun okuldaki başarısını etkiler. Çocuğun aile içinde öğrendiği bilgi, tutum ve beceriler okulda öğrendiklerini destekler nitelikteyse çocuk okulda daha başarılı olur.”³¹

Eğitim sürecinin yanında ailenin okul yönetimine katkıda bulunması fayda sağlayacaktır. “Okul yönetimine aile katılımı , etkinlik ve verimlilik,sorumluluğu,

²⁸ Erden M.,Öğretmenlik Mesleğine Giriş,İstanbul,2005,s.88

²⁹ Erdoğan İ.,Eğitim ve Okul Yönetimi,İstanbul,2006s.207

³⁰ Erden M.,a.g.k.,s.60

³¹ Erden M.,a.g.k.,s.88

paylaşma, katılım hakkı ve daha demokratik bir okul yönetimi aracı olması açılarından savunulmaktadır.”³² Okulun aileler ile iletişimini geliştirebilmesi için öncelikle , okul aile arasındaki bağlantının ne kadar gerekli olduğu bilincini kavrayabilmelidir. Bu düşünceyi velilere en iyi şekilde aktarmalı ve bu iletişimin çocukları için gerekli olduğu belirtilmelidir. Okulda yapılan eğitim öğrencinin istenmeyen davranışlarının ellenmesinde ya da olumlu davranışlarının pekiştirilmesinde yeterli olmayabilir. Bu nedenle mutlaka aile desteğine ihtiyaç vardır. Örnek olarak“Ülkemizde okul aile ilişkisinin istenilen düzeyde olduğunu söylemek güçtür. Bunun en büyük nedenlerinden biri ,okulun yönetiminin genellikle istenmeyen durumlar söz konusu olduğunda aile ilişkisi kurmaya çalışmasıdır. Okul aile toplantıları ya başarısız öğrencinin başarısızlığının aileye bildirilmesi , ya da okulun bazı eksikliklerinin giderilmesi için aileden maddi destek istenmesine dayanmaktadır.”³³

Okul aile ilişkilerini etkinleştirmek için daha somut olarak aşağıdaki alanlarda çalışmalar yapılabilir. Bunlar;³⁴

- Okul , aileye; çocuğun sağlık,güvenlik, disiplin ve rehberlik, uygun ev koşulları gibi belli konulardaki gereksinimlerde yardım eder.
- Okul , belirli konularda ve çocuk hakkında önemli bilgileri değişik yollarla ailelere ulaştırır.
- Aileler okula belirli konularda yardım eder.
- Sınıftaki programla uyuşacak şekilde ailenin , öğrencinin evdeki çalışmalarına yardım etmesi sağlanır.
- Aile , okul aile birlikleri yoluyla okul yönetimine katılır.

³² Çalık, Cemal “Okul Çevre İlişkisinin Okul Geliştirmedeki Rolü” GÜ,Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 3, Ankara, 2007, <http://www.gefad.gazi.edu.tr> (15.01.2009)

³³ Celep C.,Sınıf Yönetimi ve Disiplin,Ankara,2002,s.93

³⁴ Erdoğan İ.,a.g.k.,2006,s.209

2.5. Okul Aile İşbirliğini Gerektiren Nedenler

Okulun aile ile olan ilişkisinin öğrenci üzerinde de olumlu bir etkisi olabilir. Okul ile ailenin birbiri ile olumlu işbirliğini gören öğrenci eğitim durumunu daha çok önemseyip öğrenime katılması kolaylaşabilir. Okul ile işbirliğinde olan ailelerin çocukları kendilerini daha değerli hissederler. Okul aile işbirliğini gerektiren nedenlerden bazıları sunulmuştur. Bunlar ,³⁵

- Aileler, çocuklarının öğretmenleri ve okul hakkında iyi şeyler hissettiğinde , çocuklar , kendilerinden beklenen okul davranışlarını göstermeye yönelmektedir.
- Her aile çocuklarına karşı kendilerini sorumlu hissettiğinden, aileler, çocuklarının okul davranışları ve akademik başarıları konusunda bilgilendirilmelidir.
- Aileler, öğretmenler için değerli kaynaklar olabilirler. Aileler , gönüllü olarak öğrencilere danışmanlık yapabilirler. Materyaller geliştirebilirler, öğretmenlere yardım edebilirler veya öğrencilerle özel alanlarda deneyimlerini paylaşabilirler.
- Okuldaki cezalandırma veya ödüllendirme , öğrencileri istenilen davranışları göstermeye yöneltmede yeterli değildir. Bu durum , ailelerin okula desteğini gerekli kılmaktadır.

Çocuk kişilik özelliklerini ilk yıllarında ailesinin yanında kazanır, okul ise kuşkusuz buna destek olabilecek en yakın kurum olarak görülebilir. Fakat okul aile işbirliğinin gerçekleşmesinde her iki tarafın samimi ve istekli olması gerekmektedir. Öğretmen bu işbirliğinin gerekliliğini, Türk milli eğitiminin ve okulun amaçlarını en iyi şekilde veliye açıklamalıdır. Okul aile işbirliğinin önemi iki önemli nokta ile özetleyebiliriz. Bunlardan ilki öğretmenin öğrenciyi en iyi şekilde tanıyıp yardımcı olmasına ve öğretmen veli

³⁵ Celep C.,a.g.k.,s.94

arasındaki fikir farklılığının minimuma indirilmesine yardımcı olur. İkincisi ise okul aile işbirliğinin öğrenci başarısındaki olumlu etkisidir.³⁶

2.6. Okul Aile Birliği

Okulun ailelerle işbirliği içinde olması için okullarda okul aile birlikleri kurulur. Okul aile birlikleri; okulun, hedefleri doğrultusunda gelişmesine ve gereksinimlerinin karşılanmasına yardımcı olur. Türk Milli Eğitim'inin temel ilkelerinden biri de "okul aile birliğinin işbirliği" önemini vurgulamaktadır. Bu maddeye göre; eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak için okul aile arasında işbirliği sağlanır. Bu maksatla okullarda okul aile birlikleri kurulur. Okul aile birliklerinin kuruluş ve işleyişleri Milli Eğitim Bakanlığı'nca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.³⁷

Okul aile birlikleri, okul aile arasındaki ilişkilerin resmi bir boyutudur. Okul aile birliği ile okulun amaçları çevreye daha anlaşılır bir dille anlatılabilir. Okul aile birliklerinin Milli Eğitim Kanununun 16. maddesinde şöyle açıklanmıştır. " Madde 16;Eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleşmesine katkıda bulunmak için okul aile arasında işbirliği sağlanır. Okul aile birlikleri okulların eğitim öğretim hizmetlerine etkinlik ve verimlilik kazandırmak, okulların ve maddi imkânlardan yoksun öğrencilerin zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere, aynı ve nakdi bağışları kabul edebilir, maddi katkı sağlamak amacıyla sosyal ve kültürel etkinlik ve kampanyalar düzenleyebilir, okulların bünyesinde bulunan kantin, açık alan, salon ve benzeri yerleri işlettirebilirler. Öğrenci velileri hiçbir suretle bağış yapmaya zorlanamaz."³⁸

Okul aile birliklerinin kuruluş amacı okulun fiziksel ihtiyaçlarından çok, eğitim öğretime de katkıda bulunmak olmalıdır. " Öğretmenin aileyi yakından tanınması, çocuğu daha kolay tanınmasına ve anlamasına yardımcı olacaktır. Ailedeki disiplin anlayışını, aile üyelerinin eğitimi, birbirleriyle olan ilişkilerini, çocuğa karşı davranışlarını bilmek,

³⁶ Alıcıgüzel İ.,Çağdaş Okulda Eğitim ve Öğretim,İstanbul,2003,s.381

³⁷ Erdeoğan İ.,a.g.k.,2005,s.19

³⁸ Yiğit B.,Bayraktar M.,a.g.k.,s.46

öğretmen için en önemli ipuçları olacaktır.”³⁹ Okul aile birlikleri ile aile okula karşı kendini sorumlu hissedeceğinden, ait olma duygusu ile çalışma gereği duyabilecektir.“ Ailelerin okula katılımı, yönetime ve okul etkinliğine katkı verme anlamına gelen bütün bu nedenler gerçekte okul aile ilişkisini belirli bir düzeyde meşrulaştıran ve hatta teşvik eden unsurlardır.”⁴⁰ Okul aile birlikleri ile ailenin okul etkinliklerine katıldığını gören öğrenci, eğitimini daha çok önemseyip, kendisini okuluna daha çok adapte edecektir.“ Öğrencilerin başarılı ya da başarısız olmalarında okul kadar ailenin de rolü büyüktür. Anne babaları, çocuklarının eğitimine katmak ve okul ile aile arasında etkili bir işbirliğinin gerçekleşmesini sağlamak amacıyla 1947 yılından beri ülkemizdeki okullarda, okul aile birlikleri kurulmaktadır. Konu ile ilgili olarak en son 31mayıs 2005 tarih ve 25831 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmelik çerçevesinde okul aile birlikleri aracılığı ile eğitime destek vermeye yönelik çalışmalar yapılmaktadır.”⁴¹

Okul aile arasındaki ilişkilerini belirli ilkelere dayandırmak için Milli Eğitim Bakanlığı okul aile birliği yönetmeliği hazırlamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı’nın okul aile birliği yönetmeliğine göre Madde 26’da birliğin görev ve yetkileri şöyle açıklanmıştır;⁴²

- Her fırsattan faydalanarak öğrencilerin millet;vatan ,bayrak ve insanlık sevgilerini; Atatürk ilke ve inkılaplarına ,manevi değerlere bağlılıklarını; dayanışma duygularını pekiştirmeleri amacıyla veliler ve okul müdürlüğü ile işbirliği yapmak.
- Okulun amaç ve eğitim ilkeleriyle eğitim faaliyetleri hakkında ana babaları aydınlatmak.
- Okulun programı, eğitimle ilgili yönetmelikleri konusunda öğrenci velilerini aydınlatmak.

³⁹ Aydoğan, İsmail “İlköğretim Okullarında Okul Çevre İlişkilerinin Düzeyi” Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi,2006 <http://sosyalb.gop.edu.tr> /(28.12.2009)

⁴⁰ Doğan İ.,a.g.k.,s.111

⁴¹ Yiğit B.,Bayraktar M.,a.g.k.,s.46

⁴² Milli Eğitim Bakanlığı Okul Aile Birliği Yönetmeliği,2005, <http://mevzuat.meb.gov.tr> (03.05.2009)

- Öğrencilerin sorumluluk yüklenmelerine , dürüst, nazik, saygılı, başarılı ve düzenli olmalarına katkıda bulunmak üzere aile ile işbirliği yapmak;öğrencilerin başarılarını toplu şekilde ana babalarına göstermeleri için imkanlar hazırlamak.
- Çocukların başarılarının artması için ana babalarla işbirliği yapmak.
- Öğrencilerin zamanında ve düzenli olarak okula devamlarının sağlanmasında veliler ve okul müdürlüğü ile işbirliği yapmak.
- Evde derslerine çalışmak için imkan bulmayan öğrencilere, okulda çalışma ortamı hazırlamak .
- Öğrencilerin disipline ve toplum düzenine uyum sağlamaları için okul müdürlüğü ve velilerle işbirliği yapmak.
- Öğrencilerin yapmaları uygun olmayan işleri, gitmeleri uygun olmayan yerleri okul müdürlüğü ile birlikte tespit etmek ve ana babalarla işbirliği yapmak.
- Öğrencide bulunmasını istenmeyen israf, gösteriş ve devlet malını hor kullanma gibi kötü davranışları önleyici tedbirler almak.
- Özel yetiştirmeye ve teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmak.
- Görsel sanatlar, müzik, yabancı dil ve beden eğitimi derslerine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkanlar hazırlamak.
- Öğrencilerin sağlıklı olmaları ve bulaşıcı hastalıklardan korunmaları, temizlik alışkanlıkları kazanmaları, düzenli beslenmeleri ve boş zamanlarını değerlendirmeleri konularında veliler ve okul müdürlüğü ile işbirliği yapmak.
- Çocukların trafik kazaları ile diğer kazalardan korunmaları ve bu konuda alınacak tedbirlerle ilgili olarak veliler ve okul müdürlüğü ile işbirliği yapmak.

- Okul çağındaki çocukların bakımı, gelişimi ve eğitimi konularında konferanslar düzenlemesini sağlamak.
- Öğrencilerin okul çağındaki davranış ve çalışmalarını takip etmek için ,ana ve babaların okulu ziyaret etme alışkanlığını kazanmalarına yardımcı olmak.
- Sınıf öğretmenlerini öğrencilerin ana babalarını ziyaret etmeye teşvik etmek.
- Bakıma ,yedirmeye ve giydirmeye muhtaç hasta ve fakir öğrencilere yardım sağlanması için okul koruma derneği ile işbirliği yapmak.
- İşitme , görme , konuşma , beden ve zihin yönünden özürlü veya herhangi bir alanda yetenekli öğrencilere ,eğitimi zor öğrenciler gibi özel eğitime muhtaç çocuklar için tedbirler almak.

Okul aile birliği yönetmeliği ile aileler ile okul arasındaki davranışlar resmi bir boyut kazanabilmiştir. Ülkemizde okul aile birliklerine katılım oldukça az olmakla birlikte genellikle fuzuli olarak görülebilmektedir. “Aslında okul, anne babaların başka hiçbir nedenle olmasa bile sırf kendi çocukları nedeniyle kayıtsız kalamayacakları bir kurumdur.”⁴³ Veli okul ilişkisinin , okul aile birliklerinin temeli genelde bağış toplama olarak görülebiliyor. Oysaki aile katılımının artmasıyla öğrenci başarısının da arttığı gözleniyor. Aile katılımı , toplum memnuniyetini arttırdığı gibi okulunda topluma karşı şeffaflığını ve hesap verebilirliğini artırıyor.⁴⁴ Veliler okul yönetiminin , eğitim öğretim etkinliklerinin doğal bir parçası olabilmelidir. “Okul yönetiminin yapması gereken okul aile ilişkilerini iyileştirecek politika ve uygulamalar geliştirmektir.”⁴⁵

⁴³ Doğan İ.,a.g.k.,s.110

⁴⁴Çalık, Cemal “Okul Çevre İlişkisinin Okul Geliştirmedeki Rolü” GÜ,Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 3, Ankara, 2007, <http://www.gefad.gazi.edu.tr> (15.01.2009)

⁴⁵Çalık, Cemal “Okul Çevre İlişkisinin Okul Geliştirmedeki Rolü” GÜ,Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 3, Ankara, 2007, <http://www.gefad.gazi.edu.tr> (15.01.2009)

2.7. Okulun Çevresindeki Sosyal Dernekler ve Ekonomik Kuruluşlarla İlişkisi

Eğitimle toplum arasındaki ilişkiyi çift yönlü düşünebiliriz. Eğitim kurumları bir yandan yetiştirdikleri bireyler yoluyla toplumun çeşitli kurumlarını ve toplumsal ilişkilerini etkilerken ,öteki yandan toplumdaki diğer kurumlar da eğitim sisteminin yapısını ve programını değiştirebilirler.⁴⁶ Böylelikle okulun çıktıları olarak düşünebileceğimiz diğer toplumsal kurumlarla okul arasında sürekli bir iletişim kurulabilir. “Eğitim ile büyük ölçüde devlet ilgilenmektedir. Eğitim ile ilgilenmek adeta sadece devletin görevi ve sorumluluğu olarak algılanmaktadır. Ve bu anlayış doğrultusunda Türkiye’de eğitim %98 oranında devlet tarafından sunulmaktadır. Devlet eğitimin gelişmesi için tabî ki çok önemlidir ve bu rolünü devam ettirmelidir. Ancak eğitimin, sadece devletin işi ve görevi olarak görüldüğü sürece çağa uygun şekilde gelişmesi de beklenmemelidir.”⁴⁷ Özel eğitim kurumlarının faaliyetlerinin denetimi de devlet tarafından gerçekleştirilmektedir.

Eğitim ile ilgili sorunların çözümlenmesinde öğrenci, öğretmen ve velilerin yanında eğitimle ilgili dernek, sendika ve vakıfların da okul yönetimine katılması gerekir.⁴⁸ Çevresindeki çeşitli kurumlarla desteklenen okulların gelişmesi ve başarısı da artma eğiliminde olabilir. Toplumun isteği iyi eğitilmiş bireylerin artması ise bireylerin iyi eğitilmesi de toplumun amacı olabilir. Toplumsal kurumların en önemlisi olan okulun yaptığı iş ve sorumluluğun büyüklüğü göz önüne alınırsa diğer kurumlarla işbirliğinin kaçınılmaz olduğu görülebilir.

Okulun çevresinden faydalanabilmesi ,okul yöneticisinin çevresiyle olan iletişimi ile doğru orantılıdır. “Okul müdürü okulunu çevreye açmalı ,çevreyi sürekli izlemelidir. Bu doğrultuda çevre olanaklarını ve kaynaklarını saptayarak bu olanak ve kaynaklardan okulun amaçlarının gerçekleştirilmesi yönünde yararlanmak için anlamlı çaba harcamalıdır. Çünkü velilerin ve çevrenin anlamlı desteğini yanına alan okul müdürü karşılaştıkları güçlükleri yenme konusunda bir sorun yaşamayacaktır.”⁴⁹

⁴⁶ Erden M.,a.g.k.,s.83

⁴⁷ Erdoğan İ.,a.g.k.,2005,s.36-37

⁴⁸ Yiğit B.,Bayraktar M.,a.g.k.,s.45

⁴⁹ Yiğit B., Bayraktar M.,a.g.k.,s.23

2.7.1. Sosyal Dernekler

Okul ,yakın çevresinde bulunan dernekler ve vakıflar ile iyi ilişkiler içerisinde olmalıdır. Bu dernek ve vakıflar, okulun sosyal etkinliklerden haberdar edilip ve davet edilmelidir. Okuldaki yardıma ihtiyacı olan çocuklar için vakıflardan gelen burs ve kredi olanakları değerlendirilmelidir.⁵⁰ Okulun gereksinimi olan bir takım ders araç gereçlerinin karşılanmasında bu kurumların büyük ölçüde katkıları olabilmektedir. Sosyal derneklerin değerlendirilmesinde okul müdürlerine büyük bir görev düşmektedir. Okul müdürü ,bu kurumları önemseydiği, iletişim kurduğu takdirde okul için fayda sağlayabilir.

2.7.2. Ticari Ve Ekonomik Kuruluşlar

Ticari kuruluşları okulun çevresindeki; dershaneler, bankalar, fabrikalar, siyasi kuruluşlar, sağlık merkezleri vs. olarak sıralayabiliriz. Okul bu kurumlarla işbirliği içinde olup okul ile iletişimlerini ayakta tutmalıdır. “ Çevredeki spor alanları, fabrikalar, büyük işletmeler, tarihi eserler, müzeler okulun öğrenme yaşantılarının zenginleşmesine önemli katkıda bulunan yerlerdir. Okulun yakın çevresindeki bu tür imkânlardan yararlanması beklenir.”⁵¹ Okulun çevresinde bulunan diğer eğitim kurumları (dershane, yabancı dil kursları,spor kulüpleri ,vs..) ile iletişim okul için yararlı olabilir. Bu tür özel eğitim kurumları okulun öğrencilerine reklâmlarını yaparken okula da maddi yönden destek sağlayabilirler.

2.7.3. Baskı Grupları

Okul yönetimi, iç ve dış öğeler tarafından yönlendirilebilir. Okul yönetimini etkileyen iç öğeleri; yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler, eğitimci olmayan diğer personel olarak sıralayabiliriz. Dış öğeleri ise veliler, okul aile birlikleri ve koruma dernekleri, yerel dernekler, öğretmen sendikaları, basın yayın örgütleri, siyasi parti örgütleri, dinsel örgütler, yerel yönetim kuruluşları, ticaret ve sanayi örgütleri olarak sayılabilir. Okulun yapı ve

⁵⁰ Yiğit B.,Bayraktar M.,a.g.k.,s.12

⁵¹ Erden M.,a.g.k.,s.60

işleyişinde etkili olan bu iç ve dış öğeleri baskı grupları olarak değerlendirebiliriz.⁵² Okula, kendi amaç ve istekleri doğrultusunda yön vermeye çalışan gruplar olabilir. Bu gruplar okula yardım ederken, okulu da kendi çıkarları için kullanmak isteyebilirler.“ Baskı gruplarının oluşmasında ekonomik, ahlaki, dini, ırki ve benzeri nedenler rol oynayabilir. Bireyin grup etkinliklerinden elde edeceği çıkar ne kadar fazla ise, grup içi etkinlikleri de o kadar fazla olur. Baskı gruplarının temel amacı, kendi çıkarına en uygun siyasal ve ekonomik ortamı oluşturmaktır. Bu grupların kullandığı yöntemler ise genellikle kulisçilik, tehdit, rüşvet ve örgütlerin faaliyetlerini baltalama, gösteri yapma, kamuoyunu etkileme olarak sayılabilir. Baskı gruplarının hedeflerine ulaşmak isterken kullandığı araçlar ise genellikle kitle iletişim araçları olmaktadır.”⁵³

Okulun çevresinde onu etkilemek isteyen birçok grubun olması doğaldır, önemli olan bu grupların beklentileri ile okulun faaliyetleri ve amaçları arasında bir denge olmasıdır. Çünkü baskı grupları okul için gerekli olan maddi manevi kaynakların sağlanmasında ve eğitimin niteliğinin artırılmasında önemli etkilerde bulunabilir. Bu yüzden okul çevre arasında iyi ilişkiler kurulup, çatışma yaratacak durumlarda çevrenin aydınlatılmasında yarar vardır.⁵⁴ “ Okulların ekonomik ve yönetsel açıdan bağımsız olamaması okulun gereksinimlerini karşılamak zorunda olan okul yöneticisini çevredeki değişik baskı grupları ile gereğinden fazla iletişim kurmak zorunda bırakmakta ve kararlarını bağımsız olarak vermesini engellemektedir. Toplumsal ilişkilerin yapısı, okullardan beklentileri, okula yapılan baskıların düzeyini ve yönünü belirlemektedir. Bu durumda okulda sağlıklı kararların alınması engellendiği gibi, yöneticinin kendisine olan özgüvenini de kaybetmesine yol açmaktadır.”⁵⁵ Bu nedenle okul müdürü kararlarını alırken bazı durumlarda okulun çıkarlarını gözetip ‘hayır’ diyebilmelidir.

⁵²Gül,Hüseyin ,”Çevresel Baskı Gruplarının Okulun Genel İşleyişine Etkileri”Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,2006 <http://kosbed.kov.edu.tr> (10.06.2009)

⁵³Yiğit B.,Bayraktar M.,a.g.k.,s.48

⁵⁴ Erden M.,a.g.k.,s.60

⁵⁵ Yiğit B.,Bayraktar M.,a.g.k.,s.49-50

3. OKUL, ÖĞRETMEN VE VELİ İLİŞKİSİ

3.1. Veli Öğretmen İlişkisi

Veli ile öğretmen arasındaki olumlu ilişki eğitimin gerçekleşmesindeki temel taşlardan biridir. Çocuk kişilik gelişiminin büyük bir bölümünü ailesinin yanında tamamlar. Çocuğun gelişmesini sağlayan aile, okuldaki öğretmeni ile işbirliği yapıp, aile ile öğretmenlerin birbirlerini eğitim açısından tamamlamaları gerekir. Veli ile öğretmenlerin eğitim konusundaki farklı düşünce ve anlayışları bazı anlaşmazlıkların çıkmasına sebep olabilir. Velilerin arzuladığı eğitsel anlayış ile okulda gerçekleştirilen eğitim çelişkili olabilir. Bazı aileler çocuğunun akademik başarısının artmasını isterken, bazıları da çocuğuna fazla ders yükü yüklenmesini, sosyal etkinliklere daha çok yer verilmesini isteyebilir.⁵⁶

Veli ile öğretmen arasındaki işbirliğiyle bu sıkıntılar minimum düzeye indirilip, ortak bir paydada buluşulabilir. Bu iki grup arasındaki diyalog her zaman saygı çerçevesinde ve anlaşılır bir şekilde olmalıdır. Farklılıklar varsa kişiler birbirini anlamaya çalışmalıdırlar. Aradaki anlaşmazlıklar çocuğu etkileyip, eğitimine ket vurabilir.

3.2. Öğretmen Veli İlişkisi

Öğretmen çocuğun eğitim hayatındaki gelişmelerini mutlaka veliye bildirmelidir. Çünkü her veli çocuğunun başarılı olmasını ister. Öğretmenin bilgilendirmesi ile veli, çocuğunun durumunu öğrenir ve eksiklerini tamamlama yoluna gider. Aynı şekilde öğretmen de çocuğun ev içindeki çalışmalarını, tutumlarını veliden öğrenmelidir. “Okulun öncülüğünde çağdaş anlayışın öngördüğü yönde eğitim ortamı kurulmalıdır. Aileden gelen uyarılar doğrultusunda okulun, kendisini toplum gerçeklerine daha fazla uyum gösterecek yönde yenilemesini sağlamalıdır. Böylece iyi öğretmen, hem öğrencilerini geliştirmeyi, aileler kanalıyla toplumsal sorunlara çözüm bulmayı görev saymalıdır.”⁵⁷

⁵⁶ Alıcıgüzel İ.,a.g.k.,s.380-381

⁵⁷ Demirel Ö-Kaya Z.,Eğitim Bilimine Giriş,Ankara,2009,s.351

Öğretmenin velilerle ilişkisinin artması için görev yaptığı bölgedeki halkı iyi tanınması gerekir. Bunun için halkın arasına karışıp, okulu temsil etmeli ve eğitici hizmetler verebilmelidir. “Temel görevi öğrencinin sosyalleşmesi ve toplumsal kültürü öğrenciye aktarmak olan öğretmenin bu görevini başarıyla yerine getirebilmesi için, içinde yaşadığı toplumu, kültürel özellikleri ile birlikte tanınması gerekir. Öğretmen görev yaptığı yerleşim biriminin özelliklerini, ailelerin yaşam tarzını, değerlerini ve normlarını bilmelidir.”⁵⁸

Velilerin çoğu okula sağlayacakları katkı konusunda bilinçsiz olabilirler. Bu durumda öğretmenler, velilerin okul faaliyetlerine katılımını destekleyen çeşitli uygulamalar geliştirebilirler. Bazı ailelerin eğitim düzeyinin düşük olması, evde çocuklarına nasıl yardım edeceklerini bilmemeleri, çocuklarını sadece okula, öğretmenlerine teslim etmeleri söz konusu olabilir. Böyle bir durumda öğretmenlerin velilere yapacağı toplantılarla, ailelerin okulda ve evde çocuklarına nasıl bir tutum takınacakları konusunda bilgiler verilebilirler. Ailelerin okul etkinliklerine katılmamalarının birçok nedeni olabilir. Bunlar; ailenin gelir durumunun düşüklüğü, ailenin tüm fertlerinin çalışması ve okul vakit ayıramamaları, eğitim düzeylerinin düşük olması, kendi geçmişlerinde okula ait olumsuz düşüncelerinin olması vs. olabilir.⁵⁹

4. OKUL, ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ İLİŞKİSİ

4.1. Öğretmen Öğrenci İlişkisi

Öğretmen, öğrenci ilişkisi sınıf ortamının en önemli unsurudur. Öğretmen ile öğrenci arasındaki samimi, güven verici ilişkilerin artmasıyla öğrencilerin; davranışlarının düzeldiği, daha verimli çalıştıkları, başarılarının arttığı ve okulu daha çok sevdikleri söylenebilir.⁶⁰ “Öğretmen, sosyal değerleri iyi bilmeli, toplumun beklentilerini, katkılarını, sorunlarını saptamalı, bulgularını öğrencilerin yetiştirilmesinde kullanabilmelidir. Toplumla dengeli yaşayan bireyler yetiştirmek öğretmenin özenle yerine getirmesi gereken

⁵⁸ Erden M.,a.g.k.,s.46

⁵⁹ Kolay,Yakup “Okul-Aile-Çevre İş Birliğinin Eğitim Sistemindeki Yeri ve Önemi” Milli Eğitim Dergisi,Sayı 164,2004, <http://yayim.meb.gov.tr> (05.02.2009)

⁶⁰ Canpolat S.,Öğretmenlerde Yaşanan Tükenmişlik Sendromunun Sınıf Yönetimi Sorunlarını Çözme Becerisine Etkisi,2004,İstanbul,s.8

görevlerden biridir.”⁶¹Okul öğrenci arasındaki sağlıklı ilişki başarının yanında saygı ve itibarı da getirir. Okul yöneticileri ve öğretmenler, öğrencilerini okulun itibarını koruma konusunda bilinçlendirmelidirler. Okuluna zarar veren öğrencilerin fazlalığı okula çevre halkının bakışını da etkilemektedir. Halbuki itibarlı ve prestijli bir okuldan mezun olmak ya da bunun aksi özelliklerine sahip bir okulun mensubu olmak toplumda gözle görünür bir prestij farkını ortaya koymaktadır.⁶²

4.2. Öğretmen Öğrenci İlişkisinde Metotlar

Okulun içinde bulunduğu sosyal koşullar eğitim öğretimi etkileyebilmektedir. Öğrenci yaşadığı sosyal ortamın özelliklerini taşır. Sosyal koşulların elverişli olması; öğretmenin öğretmeye, öğrencinin öğrenmeye karşı güdülenmesini sağlar. Öğretmen, öğrencilerin düşüncelerine önem verip onları dinlemeli, sorun çözmeye dâhil edip, tartışmalarını ve eleştirilerini dikkate almalıdır.⁶³Öğretmenin öğrencileriyle iletişimi; sözlü, yazılı ya da hareket yoluyla olabilir. Öğretmenin sözlü iletişimi; anlattığı konuya hâkimliğiyle, önemli noktalara yaptığı vurgularıyla, anlatım biçimiyle ve sesinin ahengi ile sağlayabilir. Yazılı iletişim; öğretmenin öğrencilerinin başarılarını değerlendirmek amacıyla yaptığı yazılı ya da ödev kontrolleri sonucu yazdığı sözlerle sağlayabilir. Hareket yoluyla iletişimi ise beden dilinin kullanıldığı, mimik, bakış, yakınlık, mesafe ve jestlerdir. Öğretmen sözel olmayan iletişimiyle de öğrencilerine pek çok bilgi aktarır, onları tebrik edebilir ya da eleştirebilir.⁶⁴

⁶¹ Demirel Ö.-Kaya Z.,a.g.k.,s.351

⁶² Doğan İ.,a.g.k.,s.107

⁶³ Demirel Ö.-Kaya Z.,a.g.k.,s.359

⁶⁴ Demirel Ö.-Kaya Z.,a.g.k.,s.360-362

5. OKUL YÖNETCİSİ VE ÖĞRETMEN İLİŞKİSİ

Okul yöneticisi, okulu çepeçevre saran, eğitim programının takip eden ve sorumluluğunu üzerinde hisseden kişidir. Bunu yapabilmek için okul yöneticisi, öğretmenleri ile sürekli iletişim halinde olmalıdır. Okul yöneticisi, okul hakkındaki her türlü düşünceyi, eğitim öğretimin nasıl gittiğini, eksikleri giderme konusunda neler yapılabileceğini saptayabilmesi için mutlaka öğretmenine danışmalıdır. “ Okul müdürü; yürürlükteki yasa ve yönetmeliklerin kendisine verdiği yetki ve sorumluluğa bağlı olarak, ⁶⁵sahip olduğu insan ve maddi kaynakları kullanarak okulu hedeflerine ulaştırmada görevli kişidir.” Etkili bir okul yönetimi için, yönetici ve öğretmen arasındaki diyalog olumlu, açık, yenileşmeye yönelik ve profesyonelce olmalıdır. Okul müdürü, öğretmenin işini kolaylaştırmak için okuldaki ihtiyaçlarını karşılamalı ve destek olmalıdır. Okul hakkında verilecek kararlarda beyin fırtınası yöntemini kullanarak herkesin fikrini almalıdır.

Yöneticilerin sahip olması gereken kişisel özellikleri şu şekilde sıralayabiliriz.⁶⁶

Entelektüel Özellikler: Genel kültür, mantıklı olma, analiz yapabilme, sentez yapabilme, sezgi gücü, hayal kurabilme, muhakeme yapabilme, konsantre olabilme, açık olma gibi özellikler.

Karakter Özellikleri: Dengeli olma, uyum, dikkat, ihtiyat, girişkenlik, hafıza gücü, dinamiklik, kararlılık, düzenlilik, yöntemli çalışma, çabukluk, ciddi olma gibi özellikler.

Sosyal Özellikler: Dış görünüm, hitap edebilme, grubu anlayabilme, iş disiplini, işbirliği, kendini ayarlayabilme gibi özellikler.

Okul müdürü, okulun hedeflerini gerçekleştirirken öğrenciyi odak noktasına alarak, öğretmeni ile işbirliği yaparak elindeki kaynakları kullanmalıdır. Okulun en önemi öğelerinden biri olan öğretmen, okul müdürünün en birinci yardımcısı olabilmelidir. Okul müdürü okulun gereksinimlerini, ihtiyaçlarını öğretmenlerinden bilgi olarak karşılamalıdır. Öğretmen olmadan bir okulun faaliyetlerini sürdürmesi mümkün değildir. “Toplumda

⁶⁵ Yiğit B., Bayraktar M., a.g.k., s.23

⁶⁶ Erdoğan İ., a.g.k., 2005, s.59

geçerli olan sosyal davranışların tümü okuldaki ilişkilerde de geçerlidir. Sosyal davranış kuralları topluma uyum için ne kadar gerekliyse okulda da durum aynıdır. Yönetici, öğretmen ve okul personeli ile uyumlu olabilmek bu kurallara göre hareket etmeye bağlıdır. Çevresindekilere karşı saygı ve sevgi ile dolu, çalışkan, dürüst ve uyumlu vatandaşlar, genel davranışlara saygılı olmakla kazanırlar.”⁶⁷

5.1. Okul Yöneticisinin Okul Çevre İlişkisindeki Görev Ve Sorumlulukları

Okulun temel görevi insanın eğitimi olduğu için diğer örgütlerin yöneticilerinden farklı olarak okul yöneticisinin görev ve sorumlulukları daha önemlidir. Öğrenen okul ve sinerjik yönetim anlayışına göre okul yöneticisinin; okul, öğretmen ve öğrencileri için yapması gerekeler şu şekilde açıklanabilir;⁶⁸

- Okul için vizyon ve misyon geliştirmelidir.
- Eğitim –öğretim ve yönetim verimliliğini arttırıp, eğitim kalitesini yükseltmek ve bu konuda sürekli gelişim sağlamak için gerekli araştırmaları yapmalıdır. Bunun için sürekli kendini geliştirmeli, süper lider özellikleri gösterip personeli geliştirmelidir. Kendisini geliştirmeyen bir yöneticinin personelini geliştirmesi mümkün değildir.
- Okulda öğrenen birey ve öğrenen organizasyon felsefesini yerleştirmelidir. Bu şekilde okulunu öğrenen okula çevirmelidir. Öğrenen okulda başta öğretmenler kendini geliştirecek sonra da bu davranışlar öğrenciye de yansıtacak dolayısıyla öğrencilerin başarısını da arttıracaktır.
- Okulda ekip ruhunun yerleşmesini sağlamalıdır. Bu şekilde okulunda kolektif hareket edilmesini sağlayarak personelin bütünleşmesini sağlar. Okulda sinerjik yönetim davranışları göstermelidir.

⁶⁷ Doğan İ.,a.g.k.,s.104

⁶⁸ Kolay, Yakup-Töremen, Fatih “İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Sahip Olması Gereken Yeterlilikler” Milli Eğitim Dergisi, Sayı 160, 2003, <http://yayim.meb.gov.tr> (10.06.2009)

- Gerektiğinde astlarına yetki devrederek işlerin daha iyi yürütülmesini sağlamalıdır.
- Yeni teknolojik gelişmeleri okula kazandırmalıdır. Bunları kazandırdıktan sonra personelin bunlardan rahatlıkla yararlanabilmesi için gerekli tedbirleri almalıdır.
- Okulda katılımcı ve demokratik yönetim anlayışını benimsemelidir.
- Okulun çevreyle bütünleşmesi için gerekli tedbirleri almalıdır.

5.2. Okul Yöneticisinin Çevreye Duyarlılığı

Okul yöneticisi; okulun çevreyle bağlantısını sağlayan, çevredeki olanakları okulun çıkarı için kullanan, etkin lider pozisyonunda olan kişidir. Okul yöneticisi, çevreyi okul hakkında bilgilendirerek, onların beklentilerini kontrol altına almalıdır. Aynı zamanda yönetici okulun olanaklarını da çevreye açabilmelidir. Bu durum; okula gelir getireceği gibi, çevreninde okulla iletişimini arttıracaktır.⁶⁹Çevrenin okul yöneticisine güveninin artması durumunda okulda sürdürülen faaliyetlerde katılımın artması söz konusu olabilir.

Okul yöneticisi çevresine karşı duyarlı olmalıdır. Çevresinde olup bitenlerden haberinin olması, onun çevreye ait bir unsur olduğunu gösterir. Çevresinde yaşanan sorunlara duyarsız kalan bir yönetici; eğitiminden sorumlu olduğu öğrencilerden de habersiz olacaktır. Bu da okulun hedeflerini gerçekleştirmesinde eksiklerin olmasına neden olabilir. Bir takım çevre olanaklarının farkında olan yönetici, bunu okulu için kullanabilir. Çevre ile güçlü bağlantıları olan yönetici okulun sorunlarını açıp onlardan faydalanabilir.

İlköğretim okullarında yapılan bir araştırmanın sonuçlarını, okul yöneticilerinin çevreye olan duyarlılığının ne düzeyde olduğunu anlamak amacıyla örnek olarak gösterebiliriz. İlköğretim okullarının çevre ile ilişkisinin düzeyi ve yerleşim yeri değişkeni

⁶⁹ Aydoğan, İsmail “İlköğretim Okullarında Okul Çevre İlişkilerinin Düzeyi” Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi,2006 <http://sosyalb.gop.edu.tr> /(28.12.2009)

açısından oluşturulan grupların görüşleri ve yöneticileri değerlendirmeleri şu şekilde sıralanabilir. Bunlar;⁷⁰

- Okul ile çevre arasındaki iletişim, okul faaliyetlerini planlamada az düzeyde dikkate alınmaktadır.
- Bütün yerleşim yerlerindeki okulların müdürleri, çevreyi okul hakkında az düzeyde aydınlatmakta, çevrenin beklentilerini kontrol altına alamamaktadır.
- İlçedeki okulların yönetici ve öğretmenleri, okul çevre ilişkisi konusunda orta düzeyde, köy-kasaba ve ildeki okulların yönetici ve öğretmenleri ise az düzeyde sorumluluklarını bilmekte ve yerine getirmektedir.
- Okullar olanaklarını çevreye açmamaktadırlar.
- Çevre kaynakları okulun amaçları doğrultusunda yönlendirilmemektedir.
- Yönetici ve öğretmenler, çevrenin okulu anlayış biçimini az düzeyde izlemekte ve çevrenin beklentilerini az düzeyde gerçekleştirilmektedir.
- Yönetici ve öğretmenler, danışmanlık hizmetlerinden, kamuoyu yoklamalarından, çevre liderlerinden, belirli toplantılardan ve çevredeki söylenti ve dedikodulardan az düzeyde yararlanmaktadır.

5.3. Öğretmenlerin Çevreye Duyarlılığı

Öğretmenler üstlendikleri rol gereği buldukları toplumsal çevrede, kendilerinin ve diğerlerinin beklentilerini yerine getirmek zorundadır. Öğretmenler, okulun hedeflerini ve öğrencinin başarısını arttırmanın yanında çevrenin kalkınmasına katkıda

⁷⁰ Aydoğan, İsmail “İlköğretim Okullarında Okul Çevre İlişkilerinin Düzeyi” Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi,2006 <http://sosyalb.gop.edu.tr> /(28.12.2009)

bulunabilmelidir.⁷¹ Okul, aile, arkadaş çevresi gibi sosyal etmenler, öğrenmeyi etkilemektedir. Ailenin; çocuğa sağladığı fiziksel ve ekonomik olanaklar, akademik yönden desteklemesi, rehberlik etmesi öğrenci başarısını artırabilir.

Etkili bir okulda öğretmenin çevreyle iletişimini arttırması için; öğrencinin ailesini tanımalı, onlarla sürekli iletişim kurmalı, anne babanın evde çocuğa yardım etmesi için gerekli bilgilendirmeleri yapmalı, öğrenciyi etkileyecek birtakım kararları aileyle birlikte konuşmalı ve çevresindeki diğer kurumlarla da işbirliği yapmalıdır. “Öğretmen sosyal değerleri iyi bilmeli, toplumun beklentilerini, katkılarını, sorunlarını saptamalı, bulgularını öğrencilerin yetiştirilmesinde kullanabilmelidir. Toplumla dengeli yaşayan bireyler yetiştirmek öğretmenin özenle yerine getirmesi gereken görevlerden biridir.”⁷²

5.4. Yönetici, Öğretmen ve Çevre İlişkisi

Okulun yaptığı tüm faaliyetlerin temelinde yönetici, öğretmen ve çevre arasındaki sağlıklı ilişki yatmaktadır. Yönetici, öğretmen ve çevre; bu üç grup öğrencinin eğitimini merkez alarak üzerlerine düşen görevleri yerine getirmelidirler. Yönetici ve öğretmenin olumlu diyalogları okulun hedeflerini gerçekleştirmesini, çevreyle gelişen olumlu diyalog ise okula olan güveni etkileyebilir. Yönetici ve öğretmen okulun eğitimini gerçekleştirdiği bölgedeki çevreyle ilgili bilgilerini paylaşmalı ve bu doğrultuda birlikte bir yön çizmedirler.

Denizli ilinde yapılan “Denizli ilindeki ilköğretim ve orta öğretim okullarının çevresiyle bütünleşebilme düzeyleri” adında yapılan araştırma sonuçlarında, okul, yönetici ve öğretmenin çevreyle bütünleşmesi için yapılması gerekenleri şu şekilde sıralayabiliriz. Bunlar;⁷³

- Okul yöneticileri, okullarda etkili eğitimin gerçekleşebilmesi için son derecede önemli roller oynayabilirler. Okul yöneticileri öğrencilerin duyuşsal, zihinsel ve devinsel gelişimi bakımından öğretmenler, öğrenciler, öğrenci aileleri ve diğer kurum

⁷¹ Yiğit B.-Bayraktar M.,a.g.k.,s.26

⁷² Demirel Ö.-Kaya Z.,a.g.k.,s.369

⁷³ Özden F.-Harkıtı H.,Denizli ilindeki ilköğretim okullarının çevresiyle bütünleşme düzeyleri,2005,s.165<http://yayim.meb.gov.tr> (30.12.2009)

ve kuruluşlarla iş birliğini geliştirebilir, çevreyle bütünleşerek daha etkili eğitimleri gerçekleştirebilirler. Okul müdürlerinin çevreyle bütünleşmeyi sağlamasında, gerekli yasal ve uygulamaya dair çerçevenin MEB önderliğinde diğer bakanlıklarla da iş birliği içinde, kapsamlı şekilde politikaların geliştirilmesi ve planlamaların yapılması gerekir.

- Okullarda eğitsel amaçların gerçekleştirilmesinde, okul müdürlerinin, okul içi ve okul dışındaki kişileri okul amaçları doğrultusunda iş birliği içinde çalışmalarını sağlayabilmesi, liderlik bilgi becerisini gerektirir. Bu nedenle, okul müdürlerinin liderlik bilgi ve becerisi kazacakları hizmet içi eğitime önem verilmelidir.
- Sürekli gelişim ve etkili öğretim için herkesin çevreyle bütünleşme adına bilince sahip olmalılarıdır. Bu nedenle okul müdürlerinin önderliğinde; şunlar yapılabilir. Okuldaki herkes tarafından, çevreyle bütünleşmenin öneminin anlaşılması sağlanmalıdır. Yönetici ve öğretmenlerin bu alanda yapabilecekleri, tüm okul örgütü üyelerinin katıldığı oturumlarda, ortaklaşa politika oluşturularak, ortak kararlar alınarak uygulamaya konulmalıdır. Öğrenci ve ailelerin daha iyi tanınmaları, iş birliği içinde çalışmalarının sağlanabilmesi için, rehber öğretmenler yanında, sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenlerinin de görev ve roller üstlenmesi sağlanmalıdır. Okul yöneticileri ve öğretmenler etkili bir iletişim ve etkileşim içinde olmalı, öğretmenler okulda yapılan ve yapılacaklardan haberdar olmalı ve olayın bir parçası olmalılarıdır.
- Etkili eğitim için uygun ortamları oluşturmak açısından maddi kaynak sağlama oldukça önemlidir. Okul yöneticileri, yönetmelikler çerçevesinde okula kaynak sağlayabilirler. Yaz ayları süresince, çevrenin aydınlatılmasının yanında okula gelir amacıyla, kurslar, sergiler, konferanslar düzenlenebilir; okulun olanakları ölçüsünde spor tesislerinden, bahçesinden, salonlarından çevrenin daha çok yararlanması sağlanabilir. Kamu ve özel sektörün, bilgi, teknoloji, araç gereç vb. araçlarla destek ve katkısı sağlanabilir. Birçok eğitsel etkinlik için sponsor sağlanabilir. Gönüllü birey veya kurumların okulu maddi açıdan desteklemesi teşvik edilmelidir.
- Öğrenci gelişimi sağlanması bakımından çevreyle ilişkilerin daha yüksek düzeyde gerçekleştirilmesi gerekir. Bunun için ailelerle etkili iletişim içine girilerek

öğrencilerin ve ailelerinin daha iyi tanınması sağlanabilir. Sosyo-ekonomik açılardan avantajsız durumda olan ailelerle çeşitli kanallarla (okul aile birliği, muhtarlık, sivil yardım kuruluşları vb.) sosyal ve ekonomik bakımdan sağlanabilir. Çocuğun daha elverişli ortamlarda çalışmasını sağlayabilmek için aileler bilinçlendirilebilir.

- Sosyal-kültürel bütünleşme, diğer tüm alanlardaki gelişmeyi de kolaylaştırabilir. Bununla nedenle çevreyi aydınlatmaya ve sosyal-kültürel açıdan çevrele bütünleşmeye üst düzeyde önem verilmelidir. Örneğin, çevreyi aydınlatmaya yönelik olarak okuma yazma, bilgisayar internet kullanımı, çevre temizliği ve çevreyi koruma, sağlıklı yaşam, çocukları ve gençleri kötü alışkanlıklardan uzak tutma vb. alanlarda kurslar verilebilir; bu benzeri alanlarda aileler ve diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği sergilenebilir.
- Okul çevre ilişkileri açısından karşılaşılan sorunlar çeşitli kaynaklar aracılığıyla tespit edilmeli, çözüm yolları okul ve çevreden kişilerin katılımıyla bulunmalıdır.
- Çevrenin katkı ve ilgisini elde edebilmenin yanında, çevre şartlarının gerektirdiği nitelikte eğitimin etkili şekilde gerçekleştirilebilmesi için, okulların kendi kararlarını vermede daha özgür hareket edebilmeleri gerekir. Bu bakımdan, merkezi yönetimin birtakım kararları belli sınırlar dâhilinde okullara bırakmasının daha işlevsel sonuçlar yaratacağı düşünülebilir.

II. BÖLÜM

ÇEVRESEL FAKTÖRLERİN ÖĞRETMEN ÜZERİNDEKİ STRES ETKİSİ

1. STRES VE ÖZELLİKLERİ

1.1. Stresin Tanımı

Stres kelime anlamı bakımından çeşitlilikler gösterir. Bunlar; aşırı yorgunluk, üzüntü, travma, heyecan gibi etmenlerdir. İnsan metabolizmasının bu etmenlere karşı verdiği tepki ise stresi doğurur. Stres; günlük yaşantıdan başlayıp, iş yaşantısında, politikada, sosyal ve fen bilimlerinde olmak üzere birçok alanda kendini göstermektedir. Stres tanımları çok çeşitli olup bunlardan birkaç tanesini şu şekilde söyleyebiliriz. “Stres, organizmanın bedensel ve ruhsal sınırlarının tehdit edilmesi ve zorlanması ile ortaya çıkan bir durumdur.”⁷⁴ “Stres, kişinin yaşadığı baskı, endişe ve gerilim derecesidir.”⁷⁵ Görülüyor ki, stres, kişinin sınırlarının zorlanması sonucu ortaya çıkmaktadır. Kişinin sınırlarını zorlayan birçok etken bulunabilir. Bunlar çevresel veya kişinin kendisinden, bakış açısından kaynaklanan sebepler olabilir. “Birey stres kaynağı ile karşılaştığında genellikle ya onunla bir mücadeleye ve kaynağı değiştirme davranışına girer (savaşır) ya da kaynağı kendi haline bırakır (kaçar).”⁷⁶ Stres kaynağı ile savaşma veya kaçma, kişinin, kişisel özelliğinin farklılığına, geçmiş yaşantısından getirdiklerine, yetiştirildikleri çevreye göre değişebilir. Stresle karşılaşan kişi, bir süre sonra ya kendi yöntemleriyle ya da psikolojik yardımlarla kendini koruma yoluna gidecektir. Çünkü sürekli stres altında olan kişilerde çeşitli sağlık sorunları baş gösterebilir.

⁷⁴ Batlaş Z-Baltaş A, Stres ve Başa Çıkma Yöntemleri, İstanbul, 2008, s.23

⁷⁵ Ceylan A, Örgütsel Davranış, Gebze, 1998, s.161

⁷⁶ Ceylan A, a.g.k., s.162

1.2. Olumlu ve Olumsuz Stres

Strese sebep olan etkenlerden çoğu olumsuz, sağlığı tehdit edici olsa da bir kısmı, kişilerde olumlu tepkilere de yol açabilir. “Davranışsal seçim, kişinin olumlu veya olumsuz stres duygularını yaşayıp yaşamayacağını belirler. Eğer birey kaynağın, tehlikeli veya çok talepleri olacağını algılasa, yoğun stres yaşayabilir. Stresörü bir fırsat veya mücadele kaynağı olarak algılasa, o zaman olumlu stres yaşayabilir.”⁷⁷ Bazen insanların motive olmaları için, stres kaynağı itici bir güç olabilir. Olumsuz stres, herhangi bir tehdit veya gerilim altında olduğumuz durumlarda ortaya çıkarken, olumlu stres bu gerilimi hissedip bundan motive olabileceğimiz durumlarda kendini gösterir.⁷⁸ O halde karşımıza çıkan olayları, değerlendirilip akıl çerçevesinden geçirip kendimize fırsat olarak ta görebiliriz.

“Stres hayatın özünde vardır. Modern hayat bir taraftan kimyasal ve fiziksel stresleri ve psiko-sosyal stresleri artırırken, diğer taraftan insan hayatını kolaylaştıran pek çok faktörü beraberinde getirmiştir.”⁷⁹ Olumlu strese örnek olarak; sınava hazırlanmak, terfi edilmek, sorumluluğu arttırmak gibi örnekler verilebilir. Olumsuz stres ise, genellikle kişinin dışında gelişen bir takım olaylardan kaynaklanır. Örneğin; hastalık, ölüm, çeşitli çevresel sorunlar vb. söylenebilir. Sonunda olumlu duygular içeren ya da bitişi ile rahatlama (mesela sınavda başarılı olma, sınav bitti diye sevinme) gibi sonuçlar içeren davranışlar olumlu strese yol açıyor. Olumsuz stres ise sonunda olumsuz duyguları barındıran olaylardır.

1.3. Stresin Sebepleri ve Oluşumu

Stres oluşumu, kişilik özellikleri ile birlikte değişiklik gösterirken, günlük yaşamda bile gözlenebilir hale gelmiştir. “Stresin oluşması için insanın içinde bulunduğu ya da hayatını sürdürdüğü ortam veya çevrede meydana gelen değişimlerin insanı etkilemesi gerekmektedir. Ortamdaki değişmelerden her birey etkilenmesine etkilenir ancak, bazı

⁷⁷ Ceylan A, a.g.k.,s.163

⁷⁸ Braham B. J.(Çev.Diker,VedatG.),Ateş Altında Sakin Kalabilmek Stres Yönetimi, İstanbul, 2004,s.48

⁷⁹ Batlaş Z-Batlaş A,a.g.k.,s.65

bireyler daha çok ve daha hızlı etkilenirken, bazıları ise daha az ve yavaş etkilenir.”⁸⁰ İşte burada bireysel farklılıkların ön plana çıktığını görüyoruz. Birey üzerindeki stres oluşumunda kişisel özelliklerin yanında çevrenin etkisi de büyüktür. İnsanda stres oluşumunu etkileyen durumlar aşağıdaki gibi sıralanabilir. Bunlar;⁸¹

- Fiziki çevreden kaynaklananlar: Hava kirliliği, gürültü, kalabalık, radyasyon, sıcaklık, toz, soğukluk, vb.
- İş veya meşguliyet konusundan kaynaklananlar: Zaman baskısı altında çalışma, karar verme güçlükleri ile dolu büyük sorumluluk gerektiren işler, hiçbir şekilde katkı yapmaya imkan bırakmayan işler vb.
- Psiko-sosyal özelliklerden kaynaklananlar: İnsan hayatında karşılaşılan sosyal stresler üç ana başlık altında toplanabilir. Bunlar; günlük stresler, gelişimsel stresler, hayat krizleri niteliğindeki stresler.
- Günlük stresler: Bunlar günlük hayatın basit gerilimleridir. Çeşitli durumlarda ve çeşitli olaylar karşısında veya kişilerin birbirleri ile çelişen amaçları, ihtiyaçları sebebiyle ortaya çıkarlar. İhtiyaç karşılanmayınca, girişim engellenince stres artar.
- Gelişimsel stresler: Gelişimsel nitelikteki olayların sebep olduğu streslerdir. Burada söz konusu olan çocuk veya yetişkinin kronolojik durumu ile ortaya çıkan gelişimlerdir. Bu gelişim basamaklarının sağlıklı ve başarılı bir şekilde yaşanmaması olumsuz stres verici etkiler doğurur.
- Hayat krizleri niteliğindeki stresler: bunlar her hayata başlı başına biçim verecek nitelikteki olayların yaratıkları streslerdir. Örneğin ciddi hastalıklar, doğum, aile bireylerinden birinin ölümü, işten çıkarılma vb.

⁸⁰ Eren E, Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi, İstanbul, 2004, s.291

⁸¹ Batlaş Z-Batlaş A, a.g.k., s.59

1.4. Stres Belirtileri

Stres altında olan kişi, karşılaştığı tehditlerle bir süre savaşıır. Bu süre uzarsa kişilerde psikolojik veya bedensel çeşitli rahatsızlıklar gözlenebilir. Stresin sıklığı ve yoğunluğu hastalığın görülme süresini etkilemektedir. Fakat kişilerin, bireysel farklılıkları nedeniyle stres belirtileri değişiklik gösterebilir. Stres belirtilerini şu şekilde sıralayabiliriz. Bunlar;⁸²

- Fiziksel belirtiler; baş ağrısı, düzensiz uyku, sırt ağrıları, çene kasılması veya diş gıcırdatma, kabızlık, ishal ve kolit, döküntü, kas ağrıları, hazımsızlık, ülser, yüksek tansiyon veya kalp krizi, aşırı terleme, iştahta değişiklik, yorgunluk veya enerji kaybı, kazlarda artış gibi sıralanabilir.
- Duygusal belirtiler; kaygı ve endişe, depresyon veya çabuk ağlama, ruhsal durumun sürekli ve hızlı değişmesi, asabılık, gerginlik, öz güven azalması veya güvensizlik hissi, aşırı hassasiyet veya kolay kırılabilirlik, öfke patlamaları, saldırganlık veya düşmanlık, duygusal olarak tükendiğini hissetme gibi sıralayabiliriz.
- Zihinsel belirtiler; konsantrasyon güçlüğü, karar vermede güçlük, unutkanlık, zihin karışıklığı, hafızada zayıflık, aşırı miktarda hayal kurma, tek bir fikir veya düşünceyle meşgul olma, mizah anlayışı kaybı, düşük verimlilik, iş kalitesinde düşüş, hatalarda artış, muhakemede zayıflama gibi sıralayabiliriz.
- Sosyal belirtiler; insanlara karşı güvensizlik, başkalarını suçlamak, randevulara gitmemek veya çok kısa zaman kala iptal etmek, insanlarda hata bulmaya çalışmak ve sözle rencide etmek, haddinden fazla savunmacı tutum, birçok kişiyle birden dargın olmak ve konuşmamak gibi sıralayabiliriz.

⁸² Braham B.J.,a.g.k.,s.53-56

1.5. Stres Tepkileri

Çeşitli stres faktörleri karşısında verilen tepkiler birbirinden farklı olabilir. Bu farklılıkların daha önceki bölümlerde de belirtildiği gibi birçok sebebi olabilir. Strese neden olan sebeplerden en önemlisi kişilerin sahip olduğu kişilik özelliklerinin farklı oluşudur. Kişilik özelliklerinin farklı oluşu kişilerin aynı olaylara farklı tepkiler vermesine neden olabilir. “Strese karşı verilen tepkiler eğer uzun süreli olursa kronik hastalıkların oluşmasına zemin hazırlar. Bu hastalıklar baş ağrısı, yüksek tansiyon, kalp rahatsızlıkları gibi bedensel hastalıklar olabildikleri gibi psikolojik veya zihinsel hastalıklarda olabilir. İnsanlar edinmiş oldukları davranış kalıplarına ve zihinsel özelliklerine göre stres karşısında psikolojik tepki olarak geri çekilme, kabullenme, karşı koyma veya koku, endişe, depresyon gibi duygusal problemler geliştirebilirler. Dikkatin azalması, zihni bir konu üzerinde toplama güçlüğü, çeşitli konular arasında ilişki kurma güçlüğü, aşırı unutkanlık, obsesif(takıntılı) düşünceler zihinsel düzeydeki problemlerden bazılarıdır.”⁸³ Bu tepkilerin oluşması, kişilerin hayatını büyük ölçüde sekteye uğratabilir. Birçok yaşamsal alanda, stres önemli bir yer tutmaktadır. İnsan ilişkilerinin ön planda olduğu iş sektörlerinde stresin ortaya çıkması, faaliyetlerin yürütülmesinde aksaklıkların oluşmasına sebep olacaktır.

Stres karşısında karşısında bedenin üç belirgin aşamada tepki gösterdiği bilinmektedir. Bunlar;⁸⁴

- Alarm
- Direnme
- Tükenme

Birey, alarm tepkisini stres faktörü ile ilk karşılaştığında verir. Bu durumda solunumun hızlanması, kan dolaşımını artması gibi bir takım bedensel tepkiler ortaya çıkabilir. Direnme evresinde ise birey savunmasında başarısız olmuşsa yorgunluk, kaygı, gerginlik

⁸³ Baltaş Z-Baltaş A, a.g.k., s.30

⁸⁴ Balaban, Jale, Temel Eğitimde Öğretmenlerin Stres Kaynakları ve Başa Çıkma Teknikleri, <http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr/makale> (16.04.2009)

gibi duygular hissetmeye başlar. Tükenme tepkisi ise bireyin stresle baş edemediği durumlarda ortaya çıkar.

2. ÖĞRETMEDE STRES VE STRES KAYNAKLARI

Öğretmenlik; bir meslek olmasının yanında çevresine örnek olma, herkese eşit davranma gibi pek çok toplumsal görevi bulunmaktadır. “ Toplumumuzda öğretmenlik, toplumdaki bireyler tarafından kabul edilen saygın bir meslektir.”⁸⁵ Öğretmenlik mesleği amacına uygun ve sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmesi için öğretmenin çeşitli stres kaynaklarını ve bununla baş edebilme yöntemlerini bilmesi gerekir. Kişilik özelliklerinin farklı oluşu, stresten etkilenme düzeyini değiştirir. Öğretmenlerin de farklı kişisel özelliklere sahip olduklarını düşünürsek stresten etkilenme derecelerinin de farklı olduğunu söyleyebiliriz. Öğrencilerin sosyal bir ortamda eğitim öğretimi gerçekleştirdiği, öğrencilerine karşı çeşitli sorumluluklarının bulunması, stres faktörlerinin görülmesine sebep olabilir. Stresin oluşması durumunda, öğretmenlerin çevresindekilere verdiği tepkilerdeki olumsuzluk artabilir. Bu da eğitim ortamını olumsuz yönde etkilemektedir. Öğretmenin, öğrencileriyle etkili bir iletişim gerçekleştirmesi için öncelikle stresten uzak, rahat ve huzurlu olması gerekir.⁸⁶ “ Düşük düzeydeki stres, öğretmene yeni yollar aramada enerji sağlarken, yüksek düzeydeki stres, öğretmenin kişisel yaşamına hem de öğrencilerine zarar vermektedir.”⁸⁷

⁸⁵ Erden M, Öğretmenlik Mesleğine Giriş, İstanbul, 2005, s.31

⁸⁶ Akpınar ,Burhan, Eğitim Sürecinde Öğretmenlerde Strese Yol Açan Nedenlere Yönelik Öğretmen Görüşleri, Fırat Üniversitesi, Elazığ, 2008, http://www.kefdergi.com/pdf/cilt16_no2_2008 (12.07.2009)

⁸⁷ Akpınar ,Burhan, Eğitim Sürecinde Öğretmenlerde Strese Yol Açan Nedenlere Yönelik Öğretmen Görüşleri, Fırat Üniversitesi, Elazığ, 2008, http://www.kefdergi.com/pdf/cilt16_no2_2008(12.07.2009)

2.1. Öğretmendeki Olumlu Stres

Olumlu stres kişiyi; yaşadığı sıkıntı ve zorluklar karşısında mücadele, yeni çözümler arama gibi yollara itebilir. Öğretmende mesleği gereği her gün yeni bir takım bilgiler öğretme, beceriler geliştirme yönünde bir stres yaşar. Öğretmenin çalıştığı öğrenci grubunda değişiklikler meydana geldiyse, öğrenci yeni kazanımlar elde edildiyse bu kişiyi olumlu etkiler. Öğretmenin olumlu stres yaşaması mesleği açısından onu araştırmaya itip, daha iyisini elde etme amacıyla motive edebilir.

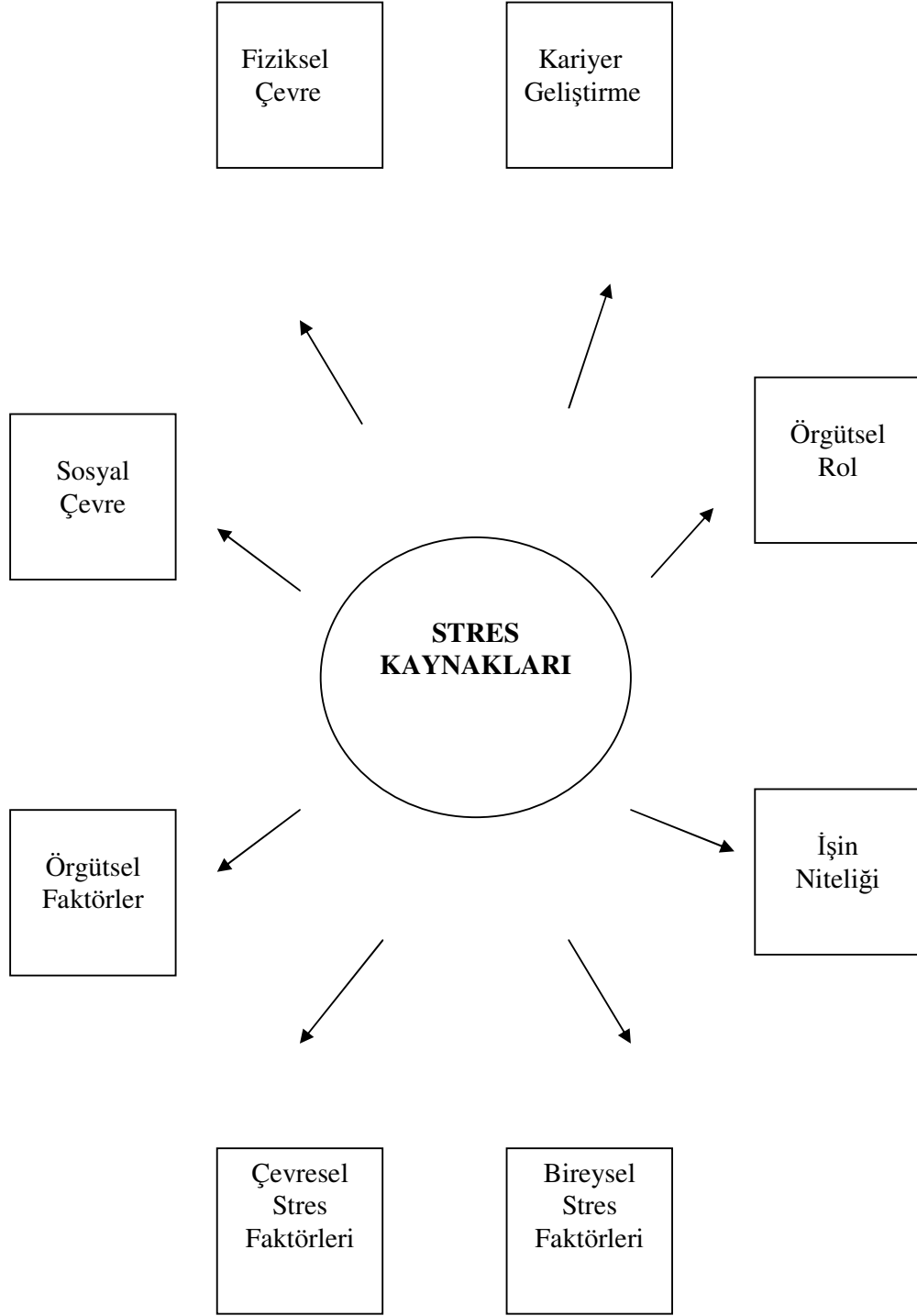
2.2. Öğretmendeki Olumsuz Stres

Öğretmende olumsuz stresi oluşturan birçok etken olabilir. Bunlar, öğretmenin kendi yaşantısı yoluyla getirdiklerinin yanında, okulun bulunduğu çevre şartlarından, okulun içindeki sosyal ortamdan ve yöneticilerinden kaynaklanabilir. “Olumsuz stres çok az veya çok fazla gerilim altında olduğunuz durumlarda ortaya çıkar.”⁸⁸ Stres faktörünün hiç yaşanmaması kişiyi heyecandan ve çalışma isteğinden yoksun bırakabilir, bu da bir olumsuz strestir. Öğretmenin yaşadığı olumsuz stres faktörleri kendi yaşamını güçleştirmesinin yanında onun eğitim verdiği, öğrencileri de olumsuz etkileyebilmektedir.

2.3. Strese Yol Açan Kaynaklar

Tüm örgütlerde, olduğu gibi öğretmende oluşan stresin sebebi birçok etkenden kaynaklanabilir. Bunlar, aşağıdaki verilen tablodaki gibi gösterilebilir;

⁸⁸ Braham J.B., a.g.k.,s.47

Şekil: Stres Kaynakları

Kaynak; Ceylan, A, Örgütsel Davranış, Gebze, 1998, s.164

2.3.1. Fiziksel Çevre

Fiziksel çevre koşullarının farklı oluşu öğretmenin öğretim işlevini gerçekleştirmesinde önemli bir faktördür. Okulun fiziksel koşullarının yetersiz oluşu, stres başlangıcına sebep olup sağlıklı bir eğitim öğretimin gerçekleşmesine engel olacaktır. Fiziksel çevre çoğu zaman strese yol açan bir faktör olarak görülmeyebilir. Strese bağlı olarak gözlenen belirtilerin ana sebebi olduğu anlaşılmayabilir. Fakat araştırıldığında stresin başlangıç noktasının, fiziksel çevrenin olumsuz olmasından kaynaklandığı görülür.⁸⁹ Fiziksel çevrenin olumsuz olması, kişinin kendisini sürekli rahatsız hissetmesi ve yaptığı işe konsantre olamamasına sebep olur. Bu da kişinin sinirli, agresif tavırlar sergilemesine neden olabilir.

2.3.2. Kariyer Geliştirme

Öğretmenlik mesleği genellikle sürekli yükselmeyi, terfi etmeyi olanaklı kılmamaktadır. “Öğretmenlik mesleğinin çok saygın ve önemli olduğu, toplumdaki bütün bireyler tarafından kabul edilmekle birlikte meslekler arası statüsü düşük olanlar arasına girmektedir. Öğretmenlerin gelir düzeyinin düşük olması, eğitim verdiği grubun yaşının ve bilgi düzeyinin az olması, mesleki statüsünü de düşürmektedir.”⁹⁰ Bu nedenle öğretmenler çoğu zaman kendi mesleklerinin dışında yan meslek dalıyla ya da başka bir meslek dalıyla uğraşmayı tercih edebilmektedirler. Buna sebep olarak “ücretlerin az olması, yetersiz zamlar, işverenin enflasyon karşısında satın alma gücünü kaybetmelerine, parasal yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmemelerine neden olmaktadır. Ekonomik sorumluluklarını yerine getirmek için daha fazla çalışmak zorunda kalan insanların zorlanmaları, yorgunluklarını atamamaları, sağlıklarının bozulması ve hastalanmaları iş baskı ve gerilimlerinin yarattığı bir sonuçtur.”⁹¹ Öğretmenlerde kariyer geliştirmenin diğer meslek dallarında olduğu gibi birçok önemli yanı da bulunmaktadır. Kendini geliştiren öğretmen, okul çevresinde ve yaşadığı çevrede olumlu bakış açılarına yol açar. Bu da kendisini daha çok motive eder.

⁸⁹ Braham B.J.,a.g.k.,s.37

⁹⁰ Erden M.,a.g.k.,s.34

⁹¹ Eren E.,a.g.k.,s.296-297

2.3.3. Örgütsel Rol

“İşin amaçlarının ne olduğunu tam anlamıyla bilmemek, yaptığı işin bütün içinde ne anlam taşıdığından haberdar olmamak, çalışanlarda gerginliğe ve isteksizliğe sebep olmaktadır. Aynı şekilde kişinin sorumluluk sınırlarının iyi çizilmemiş olması, çalışanları çelişkiye düşürmektedir.”⁹²

Öğretmelerin üzerindeki fazla beklenti ve sorumluluk, gerginlik, sıkıntı ve kaygı gibi duyguların yaşanmasına sebep olabilir. Aileler çoğu zaman sihirli değneğin okulda, öğretmenin elinde olduğuna inanırlar. Buna göre okul, sipariş verilen bir yer olarak görülmektedir. Bazen de anne babalar okulu belli bir imalatın gerçekleştiği bir yer gibi görüp, sonuçlarından dolayı öğretmeni sorumlu tutmaktadırlar.⁹³ Velilerin sınırsız istekleri, öğretmenlerin rol karmaşası yaşamalarına sebep olabilmektedir.

2.3.4. İşin Niteliği

İşin niteliği denildiğinde; işin fazlalığı, azlığı, mesai süresi, kadro çokluğu gibi faktörler akla gelebilir. “Tüm toplumlarda eğitim devletin kontrolü altında yürütülür ve eğitim kurumları hemen hemen tüm ülkelerde parasız ve zorunludur. Bu nedenle öğretmenlik mesleğini yürütenlerin büyük bir kısmı devlet memuru statüsünde çalışmaktadır.”⁹⁴

Öğretmenler, Milli Eğitim Bakanlığı'nca belirlene eğitim programını okulun amaçları doğrultusunda belirli zaman çerçevesi içerisinde öğrencilerine aktarmaktadırlar. Fakat günümüzde, eğitim programlarında yapılan sürekli değişiklikler öğretmenlerin belirli bir düzen oluşturmasını engellemekte ve öğretmenin kendisine yetersiz hissetmesine sebep olabilmektedir.

⁹² Batlaş Z-Batlaş A,a.g.k.,s.89

⁹³ Erdoğan İ.,Eğitim ve Okul Yönetimi, Ankara, 2005,s.206

⁹⁴ Erdem M.,a.g.k.,s.33

2.3.5. Bireysel Stres Faktörleri

Bireylerin yaşadıkları ve çalıştıkları ortamlardan belli bir takım stres kaynakları bulunabilir. Bireyler bu stres kaynaklarından çok çabuk etkilenebilirken, stres kaynaklarını farklı algılamaları da söz konusu olabilir. Aynı olayın bireyde yarattığı stres düzeyi ve belirtileri farklı olabilir.⁹⁵Bu farklılıkların nedeni kişilerin geçmiş yaşantılarından getirdikleri özellikleri kaynaklanmaktadır. Bütün bu özellikler kişilerde zamanla farklı duygulara dönüşmektedir. Bunlar; kaygılı olma, olumsuz düşünme, yaptığı işleri sürekli erteleme, mükemmeliyetçilik ve gerçekdışı beklentiler bireysel stres faktörlerinden sayılabilir.⁹⁶

2.3.6. Çevresel Faktörler

Ekonomik, politik, teknolojik, sosyal belirsizlikler ve değişimler strese neden olan çevresel faktörler arasındadır.⁹⁷ Ekonominin gidişatı, siyasi iktidarların ve hükümetin sık sık değişmesi; ekonomik ve sosyal hayatı belirsiz, dengesiz bir hale getirmekte bu da kişilerin güveninin yitirilmesine sebep olmaktadır.⁹⁸ Ekonomik ve siyasi değişimler hemen akabinde eğitimde de bir takım değişikliklerin yapılmasını sağlamaktadır. Okulun kendi bürokratik yapısı, öğretmenin tek başına hareket etmesini engellemekte, öğretmenin, yapılan değişikliklere uyması beklenmektedir. Çevresel faktörlerle öğretmen arasında oluşan bu çelişki zamanla strese ve sıkıntılara yol açabilir.

Çevresel faktörleri başka bir bakış açısıyla da inceleyebiliriz. Çevresel olanakları yeterli, beklentileri yüksek bir ortam ile çevresel olanakları yetersiz, eğitime ilgileri düşük bir ortam karşılaştırılmasında öğretmenin her iki ortamda yaşayacağı farklı stres bulunmaktadır. “öğrenim durumu düşük olan veliler okullarda uygulanan mevcut durumu ve uygulamaları yeterli görmelerinin yanında okul etkinliklerine katılma ve görev alma gibi durumlarda çekimser kalabilmektedir. Bu velileri okuldaki eğitim süresinin içine katmak ve

⁹⁵ Balaban,Jale, Temel Eğitimde Öğretmenlerin Stres Kaynakları ve Başa Çıkma Teknikleri, Denizli, [http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr/makale/\(07.06.2009\)](http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr/makale/(07.06.2009))

⁹⁶ Braham B.J., a.g.k., s.34-36

⁹⁷ Ceylan A., a.g.k., s.164

⁹⁸ Eren E., a.g.k., s.299-300

onlardan yararlanmak, okul yöneticileri ve öğretmenlerin daha fazla zaman harcamalarına neden olabilmektedir. Velilerin öğrenim durumları yükseldikçe, okul etkinliklerine katılma ve görev alma konusunda daha istekli oldukları görülmektedir. Bununla birlikte bu veliler okuldaki mevcut durumu ve uygulamaları yetersiz bularak daha çok şey beklemektedirler.”⁹⁹

2.3.7. Örgütsel Faktörler

Öğretmenin hizmet verdiği kurum okuldur. Dolayısıyla örgütsel faktörler; örgüt kültürü, örgütsel değişim, sorumluluk derecesi, teknolojik değişim, kararlara katılma, politik davranış ve iletişim gibi bir takım etkenlerdir.¹⁰⁰ Çoğu zaman öğretmenlere “gerekli bilgi tabanı oluşturulmadan bireylere bağlı olarak öğretim yılı başlarında yeniden yapılandırma çalışmalarına zaman zaman bir kaos ortamı doğurmuştur. Son yıllardaki eğitim öğretimin uygulanmasına ilişkin değişimlerin (öğrenci merkezli eğitim, öğretmen eğitim, toplam kalite, çoklu zekâ kuramı gibi modeller ve son olarak sunulan bilişsel yapılandırıcı model) yoğunluğu ve zaman baskısı öğretmenlerin meslekleri icra etmesinde ve günlük yaşamlarında yeni programlarla karşılaşmaları kaçınılmazdır. Bir anlamda öğretmenlerde gerginlik ve endişe yaratan ani uygulama değişiklikleri, olumsuz duygular yaşamalarına neden olmaktadır. Olumsuz duyguların devam etmesi fizyolojik ve duygusal bir sorun oluşturacaktır.”¹⁰¹

2.3.8. Sosyal Çevre

Öğretmenlerin iş arkadaşlarıyla ve okul yöneticisi ile kuracağı sağlıklı ilişkiler stresi büyük ölçüde azaltacaktır. Bunun yanında öğretmenin sosyal çevresi; alt, üst ve iş arkadaşlarıyla ilişkiler, çevresel grup baskıları gibi etkenlerdir.¹⁰² “Destekleyici sosyal ilişkiler içinde olan bireyler, stresli durumlarda başkalarından yardım alabilmektedirler.

⁹⁹ Yiğit B.-Bayraktar M.,Okul Çevre İlişkileri,Ankara,2006,s.64

¹⁰⁰ Ceylan A.,a.g.k.,s,164

¹⁰¹ Altun,Taner-Şahin,Mustafa,Değişen İlköğretim Programının Sınıf Öğretmenleri Üzerindeki Psikolojik Etkilerinin İncelenmesi Üzerine Nitel Bir Araştırma,KTÜ, http://www.kefdergi.com/pdf/cilt17_no1/15.pdf(16.04.2009)

¹⁰² Ceylan A.,a.g.k.,s.164

Diğer yandan, destekleyici sosyal ilişkilerden yoksun bireyler stres etkilerine karşı daha dayanıksızdırlar.”¹⁰³ Desteğini esirgeyen baskıcı bir okul yönetimi, öğretmenin işlevlerini yerine getirmesinde önemli bir engeldir. Okulun çevresindeki baskı gruplarının bir takım talep ve isteklerinden dolayı okula müdahaleleri artabilir. Okulun böyle bir durum karşısında dengeli bir strateji izlemesi gerekmektedir. Bu dengenin bozulması durumunda okulun toplumsal zemini sarsılabilir.¹⁰⁴

3. STRES İLE BAŞ ETME YOLLARI

3.1. Bireysel Baş Etme Yolları

Öğretmenlere ait bireysel stres faktörleri yoktur. Burada daha çok, bireysel stres faktörlerinden hareketlenerek stresle baş etme yöntemlerini öğretmen içinde söyleyebiliriz. Bireyin stresle baş edebilme yolları çok çeşitli olup, bireyin stresli ortamlardan elinden geldiği kadar uzaklaşması, bir anlamda bireysel stresle baş etme yolunun başlangıcı sayılabilir. Önemli olan stresi altından kalkamayacak bir olgu olarak görmemektir. “Hayatı daha zengin ve doyumlu yaşamının ön şartı alternatif yaratabilmektir.”¹⁰⁵ Hayatı daha anlamlı yaşamının sağladığı coşkuyla kişi kendine farklı alternatifler oluşturup, sorunların çözümsüz olduğunu düşünmez. Stres faktörüyle karşılaşan kişi kendini bu durumdan korumaya çalışır. Bu koruma bilinçli veya bilinçdışı gerçekleştirilebilir. Bunlar;¹⁰⁶

- Bilinçdışı savunma mekanizmalarının en çok kullanılanları, bastırma, unutma, karşı tepki geliştirme, yansıtma, yer değiştirme ve gerilemedir.
- Bilinçli sistemlerin harekete geçmesi ile de daha çok bilgi edinme, anlama, algı alanını geliştirme ve değerlendirme, farklı şartlar deneme, yeni çözümler arama, yapıcı düşünceye yönelebilmeye gibi karmaşık zihinsel süreçler içeren etkinliklerdir.

¹⁰³ Balaban, Jale, Temel Eğitimde Öğretmenlerin Stres Kaynakları ve Başa Çıkma Teknikleri, Denizli, [http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr/makale/\(07.06.2009\)](http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr/makale/(07.06.2009))

¹⁰⁴ Doğan İ., Vatandaşlık Demokrasi ve İnsan Hakları, Ankara, 2003, s. 118

¹⁰⁵ Batlaş Z-Baltaş A, a.g.k., s. 175

¹⁰⁶ Batlaş Z-Baltaş A, a.g.k., s. 31

Çalışan birey, kendi stresini azaltıcı bir takım önlemler alabilir. Stresi önleme tekniklerini şu şekilde sıralayabiliriz. Bunlar ;¹⁰⁷

- Derin gevşeme tekniklerini öğrenin, ciğerlerinizi oksijenle doldurun ve kapasitenizi arttırmak için iki gün içinde zaman zaman iki aşamada nefes alıp verme egzersizleri yapın.
- Koordinasyonunuzu arttırmak için koşu, yürüyüş ve aerobik yapmak için zaman ayırınız.
- Kilonuzu arttırmaktan kaçının, yediklerinizi yakmak için hareket yapın, yüksek kalorili besinler yerine, sebze, salata türü besinler ile karnınızı doyurun, aşırı yağlı özellikle katı yağlar, tereyağı, içyağı, katı margarınler yemeyin, kırmızı etler yerine tavuk balık gibi beyaz etleri tercih ediniz, zeytinyağı veya mısırözü yağı ve yahut ayçiçek yağı ile pişirilmiş yemekleri tercih ediniz. Beyin, karaciğer, yürek, dalak, böbrek, koç yumurtası vb. sakatat türü yiyeceklerden kaçınınız.
- Sigarayı bırakınız, bırakmıyorsanız azaltınız. İçkiyi sadece sosyal olaylarda ve kutlamalarda nadir olarak alınız.
- Her türlü ilaç, kimyasal temelli olan ve insanların karaciğer, böbrek, kalp ve sinir sistemini yoran dış etkenlerden biridir. Hasta olmadıkça ve zorunlu bulunmadığınız müddetçe ilaç alımını ve ağrı kesicileri azaltın karaciğer, sinir sistemi, kalp ve böbreklerinizi rahatlatın.
- Kendinizi başkalarının esiriymiş gibi hissetmeyin, özgür olduğunuzu düşünün, kişiliğinizi onaylayan yumuşak insanlarla birlikte olmaya çalışınız.
- Sizce anlamlı ve yapmaktan, başarmaktan kişisel olarak zevk aldığınız bir işte çalışmaya çaba gösterin.

¹⁰⁷ Eren E.,a.g.k.,s.314-317

- Çok yönlü olmaya çalışın, işiniz tüm hayatınız olmasın, işte yüklendiğiniz stres ve gerilimleri başka hobi ve uğraşlarınızla veya spor ile dağıtmaya çaba sarf edin.
- Her gün kendinizi ve kendi düşüncelerinizle baş başa kalabilmek için 10 dakika ayırın ve derin düşüncelere dalın.
- Boş zamanlarınızda yoga ve benzeri derin gevşeme teknikleri ile günlük sorunlardan beyninizi ve diğer organlarınızı boşaltın.
- Giyiminizde yenilik ve değişiklikler yapın, çalışma odanızdaki ortamda yenilik ve değişiklikler yaparak monoton ve alışılmış görünüşlerden kurtulunuz.
- İş ortamında çevrenizde tüm insanlarla ve çalışanlarla yapıcı ve ödüllendirici iyi ilişkiler kurunuz.
- Üstesinden gelebileceğiniz, bilgi, tecrübe ve yeteneklerinizin sizi başarılı kılacak ölçüde yükleniniz, aşırı iş yüklenmekten kaçınınız, zamanında yetiştiremeyeceğiniz işleri yüklenmekten kaçının ve söz vermeyin.
- Yöneticiniz sizi tanımasına ve anlamasına yardımcı olun, onunla iyi ilişkiler gerçekleştirin.
- Kıtı kıtı plan ve programlar yapmayın mutlaka tolerans payını bırakın, iş bitirme tarihlerini gerçekçi olarak belirleyin.
- İş yerinizde öğle yemeğinizi büronuzda yemeyin, yemekten sonra yürüyüş yapın.
- Kendinizi çalışmaya kaptırmışken, bu durumu ufak tefek şeylerle ve özellikle sık çalan telefonlarla kesintiye uğratmayın.
- Yeterli personel ile çalışın, personelin moral ve motivasyonunu yüksek tutarak heveslendirici ortam hazırlayınız.

- Hedefleri, öncelikleri ve iş ile ilgili görevleri iş ortamına uygun ve gerçekçi olarak belirleyin.
- İşyerinizde varsa gürültü ve uğultu azaltma tedbirleri alın.
- Akşam geç saatlere kadar çalışmayın, iyi zaman planlaması ile işi paydos saatine kadar bitiriniz.
- Sadık ve size inanan, bağlılık gösteren elemanlarınızı harcamayın.
- Kendine saygı duygusunu geliştirerek bedenen zorlayacak ve eziyet verecek davranışlardan kaçının.
- İş yanında hayatın bazı alanlarında kurulacak denge ile stres dağılabilir, dini inançlar, zor anlarda Tanrıya sığınma ve dua, yakın aile bağları ile sorunları paylaşma, evde ve semte kendisine güven duyulan insanları görerek yaşamak, hobi odası oluşturarak işin verdiği stres ve sorunları unutmak, stresi azaltacak unsurlardandır.
- Müşteriler, sendikalar, yöneticiler ve resmi daireler vs. ile sık sık konuşma ve nutuk vermek zorundaysanız etkin konuşma sanatı konusunda ders almanız, yöneticilik ve liderlik kurslarını izlemeniz gerekir.
- Ara sıra fırsat buldukça tatile çıkarak sizi strese sokan mekanlardan uzaklaşın ve enerji depolayarak işinize dönün.
- Sağlıklı bir cinsel yaşam ve gerçek bir bağlılık ve sevgi yaşamaya çalışın.
- Sevginize layık olmayan kimselerle dostluğunuzu sürdürmeyin.
- Mükemmelliğin peşinde koşmayın, basit olay ve başarılarından da mutluluk duyun.

- Hatasız ve yenilgisiz insan olmaz bu durumda eski başarılarınızı hatırlayın enerjinizi toplayın ve kendinize güveninizi tazeleyin.
- Hoşlanmadığınız işleri ertelemeyin, bir an önce yapın ve kurtulun.

3.2. Örgütsel Baş Etme Yolları

Okul kendi içinde toplumsal gruplar barındıran çevreye açık bir örgüttür. Bu nedenle, stres faktörlerinden etkilenme olasılığı fazladır. Stres ile baş çıkmada örgütsel yöntemleri şu şekilde sıralayabiliriz. Bunlar :¹⁰⁸

- Duygusal iklim denetimi; çalışanların güven duygularını geliştirmek ve onların gerek kendi işleri gerekse örgütsel yapı işleriyle ilgili kararlara katılmalarını sağlamak büyük önem taşımaktadır.
- Sosyal destek sağlama; örgütün kendisi ve çalışma gruplarına yapılacak sosyal destek stresin zararlı, psikolojik etkilerini aşağı düzeylere indirebilir.
- Çalışanların rollerinin yeniden tanımlanması; rol belirsizliğinden kaynaklanan stres, çalışanların yetki ve sorumluluklarının yeniden saptanması ile azaltılabilir.
- Aşırı ve az iş yükünün ortadan kaldırılması; stresin etkilerini azaltmada kullanılan bir yöntemde iş dağıtımının adil ve uygun olarak yapılmasıdır.
- Stresli personele yardım sağlama; stresin verimlilik ve sağlık üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak maksadıyla örgütsel danışma hizmetleri geliştirilirken bireysel stres denetim teknikleri ve beden hareketleri de önerilmektedir.

¹⁰⁸ Karabulut S.,Yönetimde3 Boyut,İstanbul,s.170

3.3. Öğretmenlerin Stres İle Baş Etme Yolları

Stres kaynakları çok çeşitlidir. Öğretmenlerin çalıştığı alan bakımından, özelliği olmasından dolayı kendi başına özel bir stres kaynağı oluşur. Bunlardan birincisi, başarıya ya da motivasyona yönelik stres olurken diğeri de negatif yönlü (olumsuz) stres kaynağı ortaya çıkabilir. Çalışan öğretmenlerin negatif yöndeki stres kaynakları aşağıda genel olarak sıralanmıştır.

- Okuldaki araç gereçlerin yetersiz oluşu,
- Okul yöneticisinin baskısı,
- Öğretmenler arasındaki ilişki düzensizlikleri,
- Öğretmenin kendisinden kaynaklanan stres faktörleri, (sürekli hasta hali, bahane bulma, panik atak gibi duygusal olumsuzluklar vb.)
- Okul ve çevre baskısından kaynaklanan stres,
- Öğretmenin özel yaşantısından kaynaklanan stres,
- Sürekli değişen eğitim sisteminden kaynaklanan stres,
- Sınav sisteminin veli ve öğrenci üzerindeki baskısından kaynaklanan stres,
- Çevresel eğitim kurumları (dershane) ile okul arasındaki uyumsuzluktan kaynaklanan stres,
- Ücret yetersizliğinden kaynaklanan stres gibi etkenler sayılabilir.

III. BÖLÜM

ÇEVRESEL FAKTÖRLERİN ÖĞRETMENİN BAŞARISINA ETKİSİ ÜZERİNE VELİ ANKETİ UYGULAMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

1.ÇEVRESEL FAKTÖRLERİN ÖĞRETMEN BAŞARISINDAKİ ANKET UYGULAMASI

1.1.Örnekleme Ve Sınırlılıklar

Anket, İstanbul İli Bayrampaşa İlçesi Kartaltepe Mahallesiindeki okullarda okuyan öğrenci velilerine ve İstanbul İli Beşiktaş İlçesi Ulus Mahallesi okullarında okuyan öğrenci velilerine uygulanmıştır. 243 anket uygulaması yapılmıştır. Bunların 150'si Bayrampaşa Kartaltepe Mahallesinde, 93'ü Beşiktaş Ulus Mahallesinde yaşayan velilere uygulanmıştır.

Anket uygulaması, her iki mahallede öğrenci velilerinin okul ve çevresine olan duyarlılıkları incelenmiştir. Anket, dört temel başlıktan oluşmaktadır. Birincisi, sosyal içerikli sorular, ikincisi, okul çevre ilişkisi ile ilgili sorular, üçüncüsü okul ve dış çevresi ile ilgili sorular ve dördüncüsü de okul-aile ilişkisine yönelik sorulardan oluşmuştur. Örnekleme gelişigüzel seçilmiştir. Her iki mahalledeki okullarda okuyan öğrencilerin velilerine uygulanmıştır. Anket değerlendirmeleri %' de olarak yorumlanmıştır.

Anket İstanbul İli Bayrampaşa İlçesi Kartaltepe Mahallesi ile İstanbul İli Beşiktaş İlçesi Ulus Mahallesi ile sınırlandırılmıştır. Çalışmamızda varsayım olarak ortaya koyduğumuz durum; öğrenci velilerinin okul ve çevreye olan duyarlılığının olup olmadığını araştırmaktır. Buradaki amaç gelir ve sosyal farklılıklarıyla çevrenin okula olan duyarlılıklarının görülmesidir.

1.2. Sosyal İçerikli Kişisel Katılım Değerlendirmeleri

Tablo 1
Hangi yaş aralığındasınız?
Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Hangi yaş aralığındasınız? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	0,0%	243	100,0%

Hangi yaş aralığındasınız? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?		Toplam
		Bayrampaşa	Ulus	
Hangi yaş aralığındasınız?	20-25	2		2
	26-30	12	5	17
	31-35	54	19	73
	36-40	50	46	96
	41-+	32	23	55
Toplam		150	93	243

Yukarıdaki tablo 1'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Tabloya göre ankete katılanlardan; 20-25 yaş aralığındaki velilerin sayısı Bayrampaşa'da 2 iken Ulus' ta 20- 25 yaş aralığında veli bulunmamaktadır, 26-30 yaş aralığındaki velilerin sayısı Bayrampaşa'da 12 iken Ulus'ta 5 kişi bulunmaktadır,31-35 yaş aralığındaki velilerin sayısı Bayrampaşa'da 54 iken Ulus'ta 19 kişi bulunmaktadır,36-40 yaş aralığında velilerin sayısı Bayrampaşa'da 50 iken Ulus'ta 46 kişi bulunmaktadır,41 ve üzeri yaş aralığındaki velilerin sayısı Bayrampaşa'da 32 iken Ulus'ta 23 kişi bulunmaktadır. Toplam içerisinde değerlendirmelerde ankete katılardan 243 kişinin;2'si 20-25 yaş aralığında,17'si 26-30 yaş aralığında, 73'ü 31-35 yaş aralığında, 96'sı 36-40 yaş aralığında 55'i ise 41 ve üzeri yaş aralığında bulunmaktadır.

Tablo 2
Eğitim durumunuz?
Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Eğitim durumunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Eğitim durumunuz? * Oturduğunuz semt?

	Oturduğunuz semt?				Toplam	%
	Bayrampaşa	%	Ulus	%		
Eğitim durumunuz?						
ilkokul	91	61	14	15	105	43
ortaokul	14	9	12	13	26	11
Lise	38	25	33	35	71	29
lisans	6	4	24	26	30	12
yüksek lisans	1	1	9	11	10	4
doktora		0	1	1	1	0.4
Toplam	150	100.0	93		243	100.0

Yukarıdaki tablo 2'ye göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilerin eğitim durumları sorulmuştur. Anket değerlendirilmesinde, Bayrampaşa'da ankete katılan 150 kişinin; %61'i ilkokul, %9'u ortaokul, %25'i lise, %4'ü lisans ve %1'i yüksek lisans düzeyindedir. Ulus'ta ankete katılan 93 veliden; %15'i ilkokul, %13'ü ortaokul, 35'i lise, %26'sı lisans, %11'i yüksek lisans ve %1'i doktora düzeyinde olduğu görülmektedir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %43'ü ilkokul, %11'i ortaokul, %29'u lise, %12'si lisans, %4'ü yüksek lisans ve %0.42'ü doktora düzeyindedir.

Tablo 3
Mesleğiniz?
Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Mesleğiniz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Mesleğiniz? * Oturduğunuz semt?

	Oturduğunuz semt?		Toplam
	Bayrampaşa	Ulus	
Mesleğiniz?			
ev hanımı	64	23	87
serbest meslek	80	42	122
memur	3	8	11
öğretmen		6	6
mühendis	3	10	13
doktor		2	2
mimar		2	2
Toplam	150	93	243

Yukarıdaki tablo 3'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere meslekleri sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde Bayrampaşa'da ankete katılan 150 veliden; 64'ü ev hanımı, 80'i serbest meslek, 3'ü memur, 3'ü mühendis cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ankete katılan 93 veliden; 23'ü ev hanımı, 42'si serbest meslek, 8'i memur, 6'sı öğretmen, 10'u mühendis, 2'si doktor ve 2'si mimar cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden 87'si ev hanımı, 122'si serbest meslek, 11'i memur, 6'sı öğretmen, 13'ü mühendis, 2'si doktor, 2'si mimar cevabını vermişlerdir.

Tablo 4
Gelir Durumunuz?
Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Gelir durumunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Gelir durumunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam	
		Bayrampaşa	%	Ulus	%		%
Gelir durumunuz?	800-1000	118	79	16	17	134	55
	1500-2000	28	19	41	44	69	28
	2500-3000	2	1	20	21	22	9
	3500+	2	1	16	17	18	7
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 4'e göre ankete katılan 243 kişi bulunmaktadır. Ankette velilere gelir durumu sorulmuştur. Anket değerlendirilmesinde Bayrampaşa'da ankete katılan 150 veliden; %79'u 800-1000, %19'u 1500-2000, %1'i 2500-3000, %1'i 3500 ve üzeri cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ankete katılan 93 veliden; 16'sı 800-1000, %44'ü 1500-2000, %21'i 2500-3000, %17'si 3500 ve üzeri cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %55'i 800-1000, %28'i 1500-2000, %9'u 2500-3000, %7'si 3500 ve üzeri cevabını vermişlerdir.

Tablo 5
Oturduğunuz ev kira mı kendinize mi ait?
Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Oturduğunuz ev kira mı kendinize mi ait? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Oturduğunuz ev kira mı kendinize mi ait? * Oturduğunuz semt?

	Oturduğunuz semt?				Toplam	%	
	Bayrampaşa	%	Ulus	%			
Oturduğunuz ev kira mı kendinize mi ait?	kira	77	51	39	42	116	48
	kendime ait	73	49	54	58	127	52
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 5'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere oturduğunuz ev kira mı kendinize mi ait sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirilmesinde Bayrampaşa'da ankete katılan 150 veliden; %51'i kira, %49'u kendime ait cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ankete katılan 93 veliden; %42'si kira, %58'i kendime ait cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %48'i kira, %52'si kendime ait cevabını vermiştir.

Tablo 6
Evde Kaç Kişi Yaşıyorsunuz?
Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Evde kaç kişi yaşıyorsunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Evde kaç kişi yaşıyorsunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam	%
		Bayrampaşa	%	Ulus	%		
Evde kaç kişi yaşıyorsunuz?	üç kişi	15	10	22	24	37	15
	dört kişi	58	39	53	57	111	47
	beş-+	77	51	18	19	95	39
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 6'ya göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere evde kaç kişi yaşıyorsunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirilmesinde, Bayrampaşa'da ankete katılan 150 veliden; %10'u üç kişi, %39'u dört kişi, %51'i beş ve üzeri cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ankete katılan 93 veliden; %24'ü üç kişi, %57'si dört kişi, %19'u beş ve üzeri cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %15'i üç kişi, %47'si dört kişi, %39'u beş ve üzeri cevabını vermiştir.

Tablo 7
Medeni Haliniz?
Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Medeni haliniz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Medeni haliniz? * Oturduğunuz semt?

	Oturduğunuz semt?				Toplam	
	Bayrampaşa	%	Ulus	%		%
Medeni haliniz? evli	146	97	90	97	236	97
ayrılmış	4	3	3	3	7	3
Toplam	150		93		243	

Yukarıdaki tablo 7'ye göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere medeni haliniz nedir sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirilmesinde, Bayrampaşa'da ankete katılan 150 veliden; %97'si evli, %3'ü ayrılmış cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ankete katılan 93 veliden; %97'si evli, %3'ü ayrılmış cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %97'si evli, %3'ü ayrılmış cevabını vermiştir.

Tablo 8
Anne Baba Çalışıyor mu?
Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Anne baba çalışıyor mu? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Anne baba çalışıyor mu? * Oturduğunuz semt?

	Oturduğunuz semt?				Toplam	%	
	Bayrampaşa	%	Ulus	%			
Anne baba çalışıyor mu?	Anne çalışıyor	4	3	2	2	6	2
	Baba çalışıyor	129	86	64	69	193	79
	Anne baba çalışıyor	17	11	27	29	44	18
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 8'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankete katılan velilere anne baba çalışıyor mu sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da ankete katılan 150 veliden; %3'ü anne çalışıyor, %86'sı baba çalışıyor, %11'i anne baba çalışıyor cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ankete katılan 93 veliden; %2'si anne çalışıyor, %69'u baba çalışıyor, %29'u anne baba çalışıyor cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %2'si anne çalışıyor, %79'u baba çalışıyor, %18'i anne baba çalışıyor cevabını vermiştir.

1.3. Okul ve çevresinin anket değerlendirmesi

Tablo 9

Okulunuzun fiziki yapısının çocuğunuz için uygun olduğunu düşünüyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzun fiziki yapısının çocuğunuz için uygun olduğunu düşünüyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzun fiziki yapısının çocuğunuz için uygun olduğunu düşünüyor musunuz?

*** Oturduğunuz semt?**

		Oturduğunuz semt?				Toplam	%
		Bayrampaşa	%	Ulus	%		
Okulunuzun fiziki yapısının çocuğunuz için uygun olduğunu düşünüyor musunuz?	hiç katılmıyorum	22	15	6	6	28	12
	kısmen katılıyorum	55	37	43	46	98	40
	katılıyorum	47	31	25	27	72	30
	oldukça katılıyorum	4	3	6	6	10	4
	tamamen katılıyorum	22	15	13	14	35	14
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 9'a göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzun fiziki yapısının çocuğunuz için uygun olduğunu düşünüyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde Bayrampaşa'da 150 kişiden %15'i hiç katılmıyorum, 150 kişiden %37'si kısmen katılıyorum, 150 kişiden %31'i katılıyorum, 150 kişiden %3'ü oldukça katılıyorum, 150 kişiden %15'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %6'sı hiç katılmıyorum, 93 kişiden %46'sı kısmen katılıyorum, 93 kişiden %27'si katılıyorum, 93 kişiden %6'sı oldukça katılıyorum, 93 kişiden %14'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişleridir.

Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden; %12'si hiç katılmıyorum, %40'ı kısmen katılıyorum, %30'u katılıyorum, %4'ü oldukça katılıyorum, %14'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 10

Okulunuzun değişen teknoloji ile geliştiiğine inanıyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzun değişen teknolojiyle geliştiiğine inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	0,0%	243	100,0%

Okulunuzun değişen teknolojiyle geliştiiğine inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa	%	Ulus	%		
Okulunuzun değişen teknolojiyle geliştiiğine inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	25	17	7	7	32	13
	kısmen katılıyorum	59	39	31	33	90	37
	katılıyorum	41	27	31	33	72	29
	oldukça katılıyorum	14	9	12	13	26	11
	tamamen katılıyorum	11	7	12	13	23	9
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 10'a göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzun değişen teknoloji ile geliştiiğine inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirilmesinde Bayrampaşa'da 150 kişiden %17'si kişi hiç katılmıyorum, 150 kişiden %39'u kısmen katılıyorum, 150 kişiden %27'si katılıyorum, 150 kişiden %9'u oldukça katılıyorum, 150 kişiden %7'si kişi tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise; 93 kişiden %7'si kişi hiç katılmıyorum, 93 kişiden %33'ü kişi kısmen katılıyorum, 93 kişiden %33'ü kişi katılıyorum, 93 kişiden %13'ü kişi oldukça katılıyorum, 93 kişiden %13'ü kişi tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişi içerisinde %13'ü kişi hiç katılmıyorum, %37'si kişi kısmen katılıyorum, %29'u kişi katılıyorum, %11'i kişi oldukça katılıyorum, %9'u kişi tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 11

Okulunuzda yeteri kadar teknolojik araçlar yoksa buna yardımcı olma düşüncesine katılır mısınız?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzda yeteri kadar teknolojik araçlar yoksa buna yardımcı olma düşüncesine katılır mısınız? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzda yeteri kadar teknolojik araçlar yoksa buna yardımcı olma düşüncesine katılır mısınız? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %	Ulus %	Ulus %	Ulus %		
Okulunuzda yeteri kadar teknolojik araçlar yoksa buna yardımcı olma düşüncesine katılır mısınız?	hiç katılmıyorum	40	27	5	5	45	18
	kısmen katılıyorum	53	35	36	39	89	37
	Katılıyorum	34	23	30	32	64	26
	oldukça katılıyorum	13	9	10	11	23	9
	tamamen katılıyorum	10	7	12	13	22	9
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 11' e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzda yeteri kadar teknolojik araçlar yoksa buna yardımcı olma düşüncesine katılır mısınız sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden 40'ı hiç katılmıyorum, 150 kişiden %35'i kısmen katılıyorum, 150 kişiden %23'ü katılıyorum, 150 kişiden %9'u oldukça katılıyorum, 150 kişiden %7'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %5'i hiç katılmıyorum, 93 kişiden %39'u kısmen katılıyorum, 93 kişiden %32'si katılıyorum, 93 kişiden %11'i oldukça katılıyorum, 93 kişiden %13'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişleridir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden; %18'i hiç katılmıyorum, %37'si kısmen katılıyorum, %26'sı katılıyorum, %9'u oldukça katılıyorum, %9'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 12

Okulunuzun sınıflarındaki öğrenci sayısının makul sayıda olduğuna inanıyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
	Okulunuzun sınıflarındaki öğrenci sayısının makul sayıda olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243

Okulunuzun sınıflarındaki öğrenci sayısının makul sayıda olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %		Ulus %			
Okulunuzun sınıflarındaki öğrenci sayısının makul sayıda olduğuna inanıyor musunuz?	Hiç katılmıyorum	55	37	57	61	112	46
	Kısmen katılıyorum	28	19	18	19	46	19
	Katılıyorum	33	22	8	9	41	17
	Oldukça katılıyorum	10	7	4	4	14	6
	Tamamen katılıyorum	24	16	6	6	30	12
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 12' ye göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzun sınıflarındaki öğrenci sayısının makul sayıda olduğuna inanıyor musunuz soru sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %37'si hiç katılmıyorum, 150 kişiden %19'u kısmen katılıyorum, 150 kişiden %22'si katılıyorum, 150 kişiden %7'si oldukça katılıyorum, 150 kişiden %16'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %61'i hiç katılmıyorum, 93 kişiden %19'u kısmen katılıyorum, 93 kişiden %9'u katılıyorum, 93 kişiden %4'ü oldukça katılıyorum, 93 kişiden %6'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %46'si hiç katılmıyorum, %19'u kısmen katılıyorum, %17'si katılıyorum, %6'sı oldukça katılıyorum, %12'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 13

Okulunuzdaki ortak kullanım alanlarının yeterince temiz tutulduğuna inanıyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzdaki ortak kullanım alanlarının yeterince temiz tutulduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzdaki ortak kullanım alanlarının yeterince temiz tutulduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

	Oturduğunuz semt?	Toplam %					
		Bayrampaşa %	Ulus %	Toplam %	%		
Okulunuzdaki ortak kullanım alanlarının yeterince temiz tutulduğuna inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	46	30	14	15	60	25
	kısmen katılıyorum	51	34	52	56	103	42
	Katılıyorum	24	16	13	14	37	15
	oldukça katılıyorum	14	9	8	9	22	9
	tamamen katılıyorum	15	10	6	6	21	9
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 13'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzdaki ortak kullanım alanlarının yeterince temiz tutulduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirilmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %30'u hiç katılmıyorum, 150 kişiden %34'ü kısmen katılıyorum, 150 kişiden %16'sı katılıyorum, 150 kişiden %9'u oldukça katılıyorum, 150 kişiden %10'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %15'i hiç katılmıyorum, 93 kişiden %56'sı kısmen katılıyorum, 93 kişiden %14'ü katılıyorum, 93 kişiden %9'u oldukça katılıyorum, 93 kişiden %6'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %25'i hiç katılmıyorum, %42'si kısmen katılıyorum, %15'i katılıyorum, %9'u oldukça katılıyorum, %21'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 14**Okul yönetiminin ortak kullanım alanlarındaki hassasiyetine inanıyor musunuz?
Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okul yönetiminin ortak kullanım alanlarındaki hassasiyetine inanıyor musunuz? * Oturdüğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

**Okul yönetiminin ortak kullanım alanlarındaki hassasiyetine inanıyor musunuz?
* Oturdüğunuz semt?**

		Oturdüğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %		Ulus %			
Okul yönetiminin ortak kullanım alanlarındaki hassasiyetine inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	18	12	4	4	22	9
	kısmen katılıyorum	46	30	30	32	76	31
	Katılıyorum	54	36	36	39	90	37
	oldukça katılıyorum	13	9	12	13	25	10
	tamamen katılıyorum	19	13	11	12	30	12
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 14'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Anket değerlendirilmesinde okul yönetiminin ortak kullanım alanlarındaki hassasiyetine inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirilmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden 18'i hiç katılmıyorum, 150 kişiden %30'u kısmen katılıyorum, 150 kişiden %36'sı katılıyorum, 150 kişiden %9'u oldukça katılıyorum, 150 kişiden %13'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %4'ü hiç katılmıyorum, 93 kişiden %32'si kısmen katılıyorum, 93 kişiden %39'u katılıyorum, 93 kişiden %13'ü oldukça katılıyorum, 93 kişiden %12'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %9'u hiç katılmıyorum, %31'i kısmen katılıyorum, %37'si katılıyorum, %10'u oldukça katılıyorum, %12'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 15

Okul yöneticilerinin çocuğunuza yaklaşımının gereği gibi olduğuna inanıyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
	Okul yöneticilerinin çocuğunuza yaklaşımının gereği gibi olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243

Okul yöneticilerinin çocuğunuza yaklaşımının gereği gibi olduğuna inanıyor musunuz?

*** Oturduğunuz semt?**

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %	Ulus %				
Okul yöneticilerinin çocuğunuza yaklaşımının gereği gibi olduğuna inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	15	10	2	2	17	7
	kısmen katılıyorum	29	19	14	14	43	18
	Katılıyorum	51	34	35	38	86	35
	oldukça katılıyorum	25	17	16	17	41	17
	tamamen katılıyorum	30	20	26	28	56	23
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 15'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okul yöneticilerinin çocuğunuza yaklaşımının gereği gibi olduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %10'u hiç katılmıyorum, 150 kişiden %19'u kısmen katılıyorum, 150 kişiden %34'ü katılıyorum, 150 kişiden %17'si oldukça katılıyorum, 150 kişiden %20'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %2'si hiç katılmıyorum, 93 kişiden %15'i kısmen katılıyorum, 93 kişiden %38'i katılıyorum, 93 kişiden %17'si oldukça katılıyorum, 93 kişiden %28'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %7'si hiç katılmıyorum, %18'i kısmen katılıyorum, %35'i katılıyorum, %17'si oldukça katılıyorum, %23'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 16**Okulunuzdaki hizmetlilerin gereği gibi çalıştığına inanıyor musunuz?****Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzdaki hizmetlilerin gereği gibi çalıştığına inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzdaki hizmetlilerin gereği gibi çalıştığına inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %	Ulus %	Ulus %	Ulus %		
Okulunuzdaki hizmetlilerin gereği gibi çalıştığına inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	18	12	10	11	28	12
	kısmen katılıyorum	45	30	24	26	69	28
	Katılıyorum	42	28	33	35	75	31
	oldukça katılıyorum	19	13	10	11	29	12
	tamamen katılıyorum	26	17	16	17	42	17
Toplam		150	93	243			

Yukarıdaki tablo 16'ya göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzdaki hizmetlilerin gereği gibi çalıştığına inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %12'si hiç katılmıyorum, 150 kişiden %30'u kısmen katılıyorum, 150 kişiden %28'i katılıyorum, 150 kişiden %13'ü oldukça katılıyorum, 150 kişiden %17'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %11'i hiç katılmıyorum, 93 kişiden %26'sı kısmen katılıyorum, 93 kişiden %35'i katılıyorum, 93 kişiden %11'i oldukça katılıyorum, 93 kişiden %17'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %12'si hiç katılmıyorum, %28'i kısmen katılıyorum, %31'i katılıyorum, %12'si oldukça katılıyorum, %17'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 17**Öğretmenlerinizin çocuğunuzla iyi ilişkiler kurduğuna inanıyor musunuz?****Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Öğretmenlerinizin çocuğunuzla iyi ilişkiler kurduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Öğretmenlerinizin çocuğunuzla iyi ilişkiler kurduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam	%
		Bayrampaşa %		Ulus %			
Öğretmenlerinizin çocuğunuzla iyi ilişkiler kurduğuna inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	7	5	1	1	8	3
	kısmen katılıyorum	21	14	16	17	37	15
	katılıyorum	32	21	20	22	52	21
	oldukça katılıyorum	23	15	14	15	37	15
	tamamen katılıyorum	67	45	42	45	109	45
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 17'ye göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzdaki ortak kullanım alanlarının yeterince temiz tutulduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %5'i hiç katılmıyorum, 150 kişiden %14'ü kısmen katılıyorum, 150 kişiden %21'i katılıyorum, 150 kişiden %15'i oldukça katılıyorum, 150 kişiden %45'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %1'i hiç katılmıyorum, 93 kişiden %17'si kısmen katılıyorum, 93 kişiden %22'si katılıyorum, 93 kişiden %15'i oldukça katılıyorum, 93 kişiden %45'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %3'ü hiç katılmıyorum, %15'i kısmen katılıyorum, %21'i katılıyorum, %15'i oldukça katılıyorum, %45'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 18**Okulunuzdaki sosyal aktivite alanlarının yeterli olduğuna inanıyor musunuz?****Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzdaki sosyal aktivite alanlarının yeterli olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzdaki sosyal aktivite alanlarının yeterli olduğuna inanıyor musunuz?*** Oturduğunuz semt?**

		Oturduğunuz semt?				Toplam	
		Bayrampaşa	%	Ulus	%		%
Okulunuzdaki sosyal aktivite alanlarının yeterli olduğuna inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	45	30	32	34	77	32
	kısmen katılıyorum	51	34	31	33	82	34
	katılıyorum	30	20	12	13	42	17
	oldukça katılıyorum	9	6	12	13	21	7
	tamamen katılıyorum	15	20	6	6	21	7
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 18'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzdaki sosyal aktivite alanlarının yeterli olduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuş. Anket değerlendirilmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %30'u hiç katılmıyorum, 150 kişiden %34'ü kısmen katılıyorum, 150 kişiden %20'si katılıyorum, 150 kişiden %6'sı oldukça katılıyorum, 150 kişiden %20'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %34'ü hiç katılmıyorum, 93 kişiden %33'ü kısmen katılıyorum, 93 kişiden %13'ü katılıyorum, 93 kişiden %13'ü oldukça katılıyorum, 93 kişiden %6'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %32'si hiç katılmıyorum, %34'ü kısmen katılıyorum, %17'si katılıyorum, %7'si oldukça katılıyorum, %7'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 19

Çocuğunuzun boş zamanlarında okulundaki sosyal aktiviteleri tercih edebileceğine inanıyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Çocuğunuzun boş zamanlarında okulundaki sosyal aktiviteleri tercih edebileceğine inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Çocuğunuzun boş zamanlarında okulundaki sosyal aktiviteleri tercih edebileceğine inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam	
		Bayrampaşa %	Ulus %			%	%
Çocuğunuzun boş zamanlarında okulundaki sosyal aktiviteleri tercih edebileceğine inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	24	16	8	9	32	13
	kısmen katılıyorum	29	19	28	30	57	23
	katılıyorum	46	31	27	29	73	30
	oldukça katılıyorum	26	17	17	18	43	18
	tamamen katılıyorum	25	17	13	14	38	16
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 19'a göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere çocuğunuzun boş zamanlarında okulundaki sosyal aktiviteleri tercih edebileceğine inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %16'sı hiç katılmıyorum, 150 kişiden %19'u kısmen katılıyorum, 150 kişiden %31'i katılıyorum, 150 kişiden %17'si oldukça katılıyorum, 150 kişiden %17'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %9'u hiç katılmıyorum, 93 kişiden %30'u kısmen katılıyorum, 93 kişiden %29'u katılıyorum, 93 kişiden %18'i oldukça katılıyorum, 93 kişiden %14'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %13'ü hiç katılmıyorum, %23'ü kısmen katılıyorum, %30'u katılıyorum, %18'i oldukça katılıyorum, %16'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 20**Okulunuzun kantininden çocuğunuzun yeterince faydalandığına inanıyor musunuz?
Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
	Okulunuzun kantininden çocuğunuzun yeterince faydalandığına inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243

**Okulunuzun kantininden çocuğunuzun yeterince faydalandığına inanıyor musunuz?
* Oturduğunuz semt?**

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %	Ulus %	Ulus %	Ulus %		
Okulunuzun kantininden çocuğunuzun yeterince faydalandığına inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	61	41	28	30	89	37
	kısmen katılıyorum	53	35	37	39	90	37
	katılıyorum	23	15	19	20	42	17
	oldukça katılıyorum	3	2	4	4	7	3
	tamamen katılıyorum	10	7	5	5	15	6
Toplam		150	93	243			

Yukarıdaki tablo 20'ye göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzun kantininden çocuğunuzun yeterince faydalandığına inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %41'i hiç katılmıyorum, 150 kişiden %35'i kısmen katılıyorum, 150 kişiden %15'i katılıyorum, 150 kişiden %2'si oldukça katılıyorum, 150 kişiden %7'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %30'u hiç katılmıyorum, 93 kişiden %39'u kısmen katılıyorum, 93 kişiden %20'si katılıyorum, 93 kişiden %4'ü oldukça katılıyorum, 93 kişiden %5'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %37'si hiç katılmıyorum, %37'si kısmen katılıyorum, %17'si katılıyorum, %3'ü oldukça katılıyorum, %6'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 21**Okulunuzun kantininin hijyenik şartlara uygun olduğuna inanıyor musunuz?****Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzun kantininin hijyenik şartlara uygun olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzun kantininin hijyenik şartlara uygun olduğuna inanıyor musunuz?*** Oturduğunuz semt?**

	Oturduğunuz semt?	Oturduğunuz semt?				Toplam	%
		Bayrampaşa %	Ulus %	Ulus %	Ulus %		
Okulunuzun kantininin hijyenik şartlara uygun olduğuna inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	51	34	31	33	82	34
	kısmen katılıyorum	59	39	38	41	97	40
	katılıyorum	24	16	13	14	37	15
	oldukça katılıyorum	7	5	7	7	14	6
	tamamen katılıyorum	9	6	4	4	13	6
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 21'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzun kantininin hijyenik şartlara uygun olduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirilmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %34'ü hiç katılmıyorum, 150 kişiden %39'u kısmen katılıyorum, 150 kişiden %16'sı katılıyorum, 150 kişiden %5'i oldukça katılıyorum, 150 kişiden %6'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %33'ü hiç katılmıyorum, 93 kişiden %41'i kısmen katılıyorum, 93 kişiden %14'ü katılıyorum, 93 kişiden %7'si oldukça katılıyorum, 93 kişiden %4'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %34'ü hiç katılmıyorum, %40'ı kısmen katılıyorum, %15'i katılıyorum, %6'sı oldukça katılıyorum, %6'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 22**Çocuğunuzun kantininin yeterince ucuz olduğuna inanıyor musunuz?****Yüzde tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzun kantininin yeterince ucuz olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzun kantininin yeterince ucuz olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

	Oturduğunuz semt?	Oturduğunuz semt?				Toplam	
		Bayrampaşa	%	Ulus	%	%	%
Okulunuzun kantininin yeterince ucuz olduğuna inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	71	47	42	45	113	47
	kısmen katılıyorum	52	35	32	34	84	35
	katılıyorum	19	13	13	14	32	13
	oldukça katılıyorum	2	1	5	5	7	3
	tamamen katılıyorum	6	4	1	1	7	3
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 22'ye göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzun kantininin yeterince ucuz olduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %47'si hiç katılmıyorum, 150 kişiden %35'i kısmen katılıyorum, 150 kişiden %13'ü katılıyorum, 150 kişiden %1'i oldukça katılıyorum, 150 kişiden %4'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %45'i hiç katılmıyorum, 93 kişiden %34'ü kısmen katılıyorum, 93 kişiden %14'ü katılıyorum, 93 kişiden %5'i oldukça katılıyorum, 93 kişiden %1'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %47'si hiç katılmıyorum, %35'i kısmen katılıyorum, %13'ü katılıyorum, %3'ü oldukça katılıyorum, %3'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

1.4.Okulun Dış Çevresinin Anket Değerlendirmesi

Tablo 23

Okulunuzun dışında yeterli güvenlik sağlandığına inanıyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
	Okulunuzun dışında yeterli güvenlik sağlandığına inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243

Okulunuzun dışında yeterli güvenlik sağlandığına inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam	%
		Bayrampaşa	%	Ulus	%		
Okulunuzun dışında yeterli güvenlik sağlandığına inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	71	47	24	26	95	39
	kısmen katılıyorum	47	31	37	40	84	35
	katılıyorum	10	7	14	15	24	10
	oldukça katılıyorum	8	5	8	9	16	7
	tamamen katılıyorum	14	9	10	11	24	10
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 23'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzun dışında yeterli güvenlik sağlandığına inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %47'si hiç katılmıyorum, 150 kişiden %31'i kısmen katılıyorum, 150 kişiden %7'si katılıyorum, 150 kişiden %5'i oldukça katılıyorum, 150 kişiden %9'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %26'sı hiç katılmıyorum, 93 kişiden %40'ı kısmen katılıyorum, 93 kişiden %15'i katılıyorum, 93 kişiden %9'u oldukça katılıyorum, 93 kişiden %11'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %39'u hiç katılmıyorum, %35'i kısmen katılıyorum, %10'u katılıyorum, %7'si oldukça katılıyorum, %10'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 24

Okulunuzun dışındaki sosyal içerikli mekânların güvenilir olduğuna inanıyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
	Okulunuzun dışındaki sosyal içerikli mekânların güvenilir olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243

Okulunuzun dışındaki sosyal içerikli mekânların güvenilir olduğuna inanıyor musunuz?

*** Oturduğunuz semt?**

		Oturduğunuz semt?				Toplam	%
		Bayrampaşa	%	Ulus	%		
Okulunuzun dışındaki sosyal içerikli mekânların güvenilir olduğuna inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	62	25	27	29	89	37
	kısmen katılıyorum	61	25	34	36	95	39
	katılıyorum	13	7	17	18	30	12
	oldukça katılıyorum	5	3	11	11	16	7
	tamamen katılıyorum	9	6	4	4	13	5
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 24'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzun dışındaki sosyal içerikli mekânların güvenilir olduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %25'i hiç katılmıyorum, 150 kişiden %25'i kısmen katılıyorum, 150 kişiden %7'si katılıyorum, 150 kişiden %3'ü oldukça katılıyorum, 150 kişiden %6'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %29'u hiç katılmıyorum, 93 kişiden %34'ü kısmen katılıyorum, 93 kişiden %18'i katılıyorum, 93 kişiden %11'i oldukça katılıyorum, 93 kişiden %4'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %37'si hiç katılmıyorum, %39'u kısmen katılıyorum, %12'si katılıyorum, %7'si oldukça katılıyorum, %5'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 25**Okulunuzun çevresinin bütünüyle güvenli olduğuna inanıyor musunuz?****Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzun çevresinin bütünüyle güvenli olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzun çevresinin bütünüyle güvenli olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam	
		Bayrampaşa %	Ulus %	%	%		%
Okulunuzun çevresinin bütünüyle güvenli olduğuna inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	75	50	28	30	103	42
	kısmen katılıyorum	44	29	34	36	78	32
	Katılıyorum	14	9	19	20	33	13
	oldukça katılıyorum	6	4	7	7	13	5
	tamamen katılıyorum	11	7	5	5	16	7
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 25'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzun çevresinin bütünüyle güvenli olduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %50'si hiç katılmıyorum, 150 kişiden %29'u kısmen katılıyorum, 150 kişiden %9'u katılıyorum, 150 kişiden %4'ü oldukça katılıyorum, 150 kişiden %7'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %30'u hiç katılmıyorum, 93 kişiden %36'sı kısmen katılıyorum, 93 kişiden %20'si katılıyorum, 93 kişiden %7'si oldukça katılıyorum, 93 kişiden %5'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %42'si hiç katılmıyorum, %32'si kısmen katılıyorum, %13'ü katılıyorum, %5'i oldukça katılıyorum, %7'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 26**Okulunuzun sosyal ve fiziksel çevrenin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?****Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzun sosyal ve fiziksel çevrenin yeterli olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzun sosyal ve fiziksel çevrenin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?*** Oturduğunuz semt?**

		Oturduğunuz semt?				Toplam	
		Bayrampaşa	%	Ulus	%		%
Okulunuzun sosyal ve fiziksel çevrenin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	59	37	24	26	80	33
	kısmen katılıyorum	57	37	35	38	92	39
	katılıyorum	19	13	20	21	39	16
	oldukça katılıyorum	10	7	6	6	16	6
	tamamen katılıyorum	8	5	8	8	16	6
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 26'ya göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzun sosyal ve fiziksel çevrenin yeterli olduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %37'si hiç katılmıyorum, 150 kişiden %37'si kısmen katılıyorum, 150 kişiden %13'ü katılıyorum, 150 kişiden %7'si oldukça katılıyorum, 150 kişiden %5'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %26'sı hiç katılmıyorum, 93 kişiden %38'i kısmen katılıyorum, 93 kişiden %21'i katılıyorum, 93 kişiden %6'sı oldukça katılıyorum, 93 kişiden %8'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %33'ü hiç katılmıyorum, %39'u kısmen katılıyorum, %16'sı katılıyorum, %6'sı oldukça katılıyorum, %6'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 27

Çevrenizin okulunuza bakışının olumlu ve destekleyici olduğuna inanıyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Çevrenizin okulunuza bakışının olumlu ve destekleyici olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Çevrenizin okulunuza bakışının olumlu ve destekleyici olduğuna inanıyor musunuz?

*** Oturduğunuz semt?**

		Oturduğunuz semt?				Toplam	%
		Bayrampaşa %	Ulus %	Ulus %	Ulus %		
Çevrenizin okulunuza bakışının olumlu ve destekleyici olduğuna inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	28	19	5	5	33	13
	kısmen katılıyorum	52	35	20	22	72	30
	katılıyorum	41	27	33	35	74	30
	oldukça katılıyorum	16	11	19	20	35	14
	tamamen katılıyorum	13	9	16	17	29	12
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 27'ye göre ankete 243 kişi katılmıştır . Ankette velilere çevrenizin okulunuza bakışının olumlu ve destekleyici olduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %19'u hiç katılmıyorum, 150 kişiden %35'i kısmen katılıyorum, 150 kişiden %27'si katılıyorum, 150 kişiden %11'i oldukça katılıyorum, 150 kişiden %9'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %5'i hiç katılmıyorum, 93 kişiden %22'si kısmen katılıyorum, 93 kişiden %35'i katılıyorum, 93 kişiden %20'si oldukça katılıyorum, 93 kişiden %17'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %13'ü hiç katılmıyorum, %30'u kısmen katılıyorum, %30'u katılıyorum, %14'ü oldukça katılıyorum, %12'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 28**Okulunuzun çevresinin gürültülü olduğuna inanıyor musunuz?****Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzun çevresinin gürültülü olduğuna inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzun çevresinin gürültülü olduğuna inanıyor musunuz?*** Oturduğunuz semt?**

		Oturduğunuz semt?				Toplam	
		Bayrampaşa	%	Ulus	%		%
Okulunuzun çevresinin gürültülü olduğuna inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	47	31	34	36	81	33
	kısmen katılıyorum	29	19	31	33	60	25
	katılıyorum	33	22	12	13	45	18
	oldukça katılıyorum	13	9	9	10	22	9
	tamamen katılıyorum	28	19	7	7	35	14
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 28'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere, okulunuzun çevresinin gürültülü olduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %31'i hiç katılmıyorum, 150 kişiden %9'u kısmen katılıyorum, 150 kişiden %22'si katılıyorum, 150 kişiden %9'u oldukça katılıyorum, 150 kişiden %19'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %36'sı hiç katılmıyorum, 93 kişiden %33'ü kısmen katılıyorum, 93 kişiden %13'ü katılıyorum, 93 kişiden %10'u oldukça katılıyorum, 93 kişiden %7'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %33'ü hiç katılmıyorum, %25'i kısmen katılıyorum, %18'i katılıyorum, %9'u oldukça katılıyorum, %14'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 29

Çocuğunuzun okuldan eve dönerken güvenli bir şekilde ulaştığına inanıyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Çocuğunuzun okuldan eve dönerken güvenli bir şekilde ulaştığına inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Çocuğunuzun okuldan eve dönerken güvenli bir şekilde ulaştığına inanıyor musunuz?

*** Oturduğunuz semt?**

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %	Ulus %	Ulus %	Ulus %	Toplam	%
Çocuğunuzun okuldan eve dönerken güvenli bir şekilde ulaştığına inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	53	35	3	3	56	23
	kısmen katılıyorum	41	27	18	19	59	24
	katılıyorum	27	18	19	20	46	19
	oldukça katılıyorum	11	7	20	22	31	13
	tamamen katılıyorum	18	12	33	35	51	21
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 29'a göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere çocuğunuzun okuldan eve dönerken güvenli bir şekilde ulaştığına inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %35'i hiç katılmıyorum, 150 kişiden %27'si kısmen katılıyorum, 150 kişiden %18'i katılıyorum, 150 kişiden %7'si oldukça katılıyorum, 150 kişiden %12'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %3'ü hiç katılmıyorum, 93 kişiden %19'u kısmen katılıyorum, 93 kişiden %20'si katılıyorum, 93 kişiden %22'si oldukça katılıyorum, 93 kişiden %35'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %23'ü hiç katılmıyorum, %24'ü kısmen katılıyorum, %19'u katılıyorum, %13'ü oldukça katılıyorum, %21'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 30**Çocuğunuz okula gitmediği günlerde okulunuz tarafında bilgilendiriliyor musunuz?****Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Çocuğunuz okula gitmediği günlerde okulunuz tarafında bilgilendiriliyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Çocuğunuz okula gitmediği günlerde okulunuz tarafında bilgilendiriliyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %		Ulus %			
Çocuğunuz okula gitmediği günlerde okulunuz tarafında bilgilendiriliyor musunuz?	hiç katılmıyorum	48	32	33	35	81	33
	kısmen katılıyorum	25	17	12	13	37	15
	katılıyorum	29	19	15	16	44	18
	oldukça katılıyorum	13	9	9	10	22	9
	tamamen katılıyorum	35	23	24	26	59	24
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 30'a göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzdaki ortak kullanım alanlarının yeterince temiz tutulduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %32'si hiç katılmıyorum, 150 kişiden %17'si kısmen katılıyorum, 150 kişiden %19'u katılıyorum, 150 kişiden %9'u oldukça katılıyorum, 150 kişiden %23'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %35'i hiç katılmıyorum, 93 kişiden %13'ü kısmen katılıyorum, 93 kişiden %16'sı katılıyorum, 93 kişiden %10'u oldukça katılıyorum, 93 kişiden %26'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %33'ü hiç katılmıyorum, %15'i kısmen katılıyorum, %18'i katılıyorum, %9'u oldukça katılıyorum, %24'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

1.5. Okul Aile İlişkisinin Anket Değerlendirmesi

Tablo 31

Öğretmenlerin çocuğunuzla ilgili bilgileri size en iyi şekilde ulaştırdığına inanıyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Öğretmenlerin çocuğunuzla ilgili bilgileri size en iyi şekilde ulaştırdığına inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Öğretmenlerin çocuğunuzla ilgili bilgileri size en iyi şekilde ulaştırdığına inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

	Oturduğunuz semt?	Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %	Ulus %	Ulus %	Ulus %	Toplam	%
Öğretmenlerin çocuğunuzla ilgili bilgileri size en iyi şekilde ulaştırdığına inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	13	9	3	3	16	6
	kısmen katılıyorum	25	17	15	16	40	16
	katılıyorum	34	23	21	22	55	23
	oldukça katılıyorum	23	15	16	17	39	16
	tamamen katılıyorum	55	37	38	41	93	38
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 31'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere öğretmenlerin çocuğunuzla ilgili bilgileri size en iyi şekilde ulaştırdığına inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %9'u hiç katılmıyorum, 150 kişiden %17'si kısmen katılıyorum, 150 kişiden %23'ü katılıyorum, 150 kişiden %15'i oldukça katılıyorum, 150 kişiden %37'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %3'ü hiç katılmıyorum, 93 kişiden %16'sı kısmen katılıyorum, 93 kişiden %22'si katılıyorum, 93 kişiden %17'si oldukça katılıyorum, 93 kişiden %41'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %6'sı hiç katılmıyorum, %16'sı kısmen katılıyorum, %23'ü katılıyorum, %16'sı oldukça katılıyorum, %38'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 32

Çocuğunuzun durumunu öğrenmeye okula hangi sıklıkta geliyorsunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Çocuğunuzun durumunu öğrenmeye okula hangi sıklıkta geliyorsunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Çocuğunuzun durumunu öğrenmeye okula hangi sıklıkta geliyorsunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam	%
		Bayrampaşa	%	Ulus	%		
Çocuğunuzun durumunu öğrenmeye okula hangi sıklıkta geliyorsunuz?	her gün	26	17	18	19	44	18
	haftada bir	19	13	15	16	34	14
	iki haftada bir	27	18	11	12	38	16
	ayda bir	63	42	31	33	94	39
	ayda birden fazla	15	10	18	19	33	13
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 32'e göre ankete kişi katılmıştır. Ankette velilere, okulunuzdaki ortak kullanım alanlarının yeterince temiz tutulduğuna inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %17'si hiç katılmıyorum, 150 kişiden %13'ü kısmen katılıyorum, 150 kişiden %18'i katılıyorum, 150 kişiden %42'si oldukça katılıyorum, 150 kişiden %10'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %19'u hiç katılmıyorum, 93 kişiden %16'sı kısmen katılıyorum, 93 kişiden %12'si katılıyorum, 93 kişiden %33'ü oldukça katılıyorum, 93 kişiden %19'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %18'i hiç katılmıyorum, %14'ü kısmen katılıyorum, %16'sı katılıyorum, %39'u oldukça katılıyorum, %13'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 33

Okula her gittiğinizde çocuğunuzun öğretmeni ile konuşabileceğinize inanıyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
	Okula her gittiğinizde çocuğunuzun öğretmeni ile konuşabileceğinize inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243

Okula her gittiğinizde çocuğunuzun öğretmeni ile konuşabileceğinize inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %		Ulus %		Toplam	%
		Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde		
Okula her gittiğinizde çocuğunuzun öğretmeni ile konuşabileceğinize inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	4	3	2	2	6	2
	kısmen katılıyorum	20	13	3	3	23	9
	katılıyorum	36	24	16	17	52	21
	oldukça katılıyorum	29	19	18	19	47	19
	tamamen katılıyorum	61	40	54	58	115	47
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 33'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere, okula her gittiğinizde çocuğunuzun öğretmeni ile konuşabileceğinize inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %3'ü hiç katılmıyorum, 150 kişiden %13'ü kısmen katılıyorum, 150 kişiden %24'ü katılıyorum, 150 kişiden %19'ü oldukça katılıyorum, 150 kişiden %40'ı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %2'ü hiç katılmıyorum, 93 kişiden %3'si kısmen katılıyorum, 93 kişiden %17'si katılıyorum, 93 kişiden %19'u oldukça katılıyorum, 93 kişiden %58'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %2'si hiç katılmıyorum, %9'u kısmen katılıyorum, %21'i katılıyorum, %19'u oldukça katılıyorum, %47'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 34**Çocuğunuzun öğretmeninin çocuğunuzla yeterince ilgilendiğine inanıyor musunuz?
Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Çocuğunuzun öğretmeninin ,çocuğunuzla yeterince ilgilendiğine inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

**Çocuğunuzun öğretmeninin çocuğunuzla yeterince ilgilendiğine inanıyor musunuz? *
Oturduğunuz semt?**

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %	%	Ulus %	%		
Çocuğunuzun öğretmeninin ,çocuğunuzla yeterince ilgilendiğine inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	8	5	2	2	10	4
	kısmen katılıyorum	25	17	12	13	37	15
	katılıyorum	26	17	21	22	47	19
	oldukça katılıyorum	38	25	15	16	53	22
	tamamen katılıyorum	53	35	43	46	96	40
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 34'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere çocuğunuzun öğretmeninin çocuğunuzla yeterince ilgilendiğine inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Ankete değerlendirmesinde Bayrampaşa'da 150 kişiden %5'i hiç katılmıyorum, 150 kişiden %17'si kısmen katılıyorum, 150 kişiden %17'si katılıyorum, 150 kişiden %25'i oldukça katılıyorum, 150 kişiden %35'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %2'si hiç katılmıyorum, 93 kişiden %13'ü kısmen katılıyorum, 93 kişiden %22'si katılıyorum, 93 kişiden %16'sı oldukça katılıyorum, 93 kişiden %46'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %4'ü hiç katılmıyorum, %15'i kısmen katılıyorum, %19'u katılıyorum, %22'si oldukça katılıyorum, %40'ı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 35**Okulunuzun sizden maddi destek istemesini olumlu karşılıyor musunuz?****Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzun sizden maddi destek istemesini olumlu karşılıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzun sizden maddi destek istemesini olumlu karşılıyor musunuz? ***Oturduğunuz semt?**

		Oturduğunuz semt?				Toplam	
		Bayrampaşa	%	Ulus	%		%
Okulunuzun sizden maddi destek istemesini olumlu karşılıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	37	25	6	6	43	18
	kısmen katılıyorum	47	31	41	44	88	36
	katılıyorum	35	23	21	23	56	23
	oldukça katılıyorum	19	13	7	7	26	11
	tamamen katılıyorum	12	8	18	19	30	12
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 35'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzun sizden maddi destek istemesini olumlu karşılıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %25'i hiç katılmıyorum, 150 kişiden %31'i kısmen katılıyorum, 150 kişiden %23'ü katılıyorum, 150 kişiden %13'ü oldukça katılıyorum, 150 kişiden %8'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %6'sı hiç katılmıyorum, 93 kişiden %44'ü kısmen katılıyorum, 93 kişiden %23'ü katılıyorum, 93 kişiden %7'si oldukça katılıyorum, 93 kişiden %19'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %18'i hiç katılmıyorum, %36'sı kısmen katılıyorum, %23'ü katılıyorum, %11'i oldukça katılıyorum, %12'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 36

Kendi adınıza okulunuza kalıcı bir eser bırakmak ister misiniz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Kendi adınıza okulunuza kalıcı bir eser bırakmak ister misiniz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Kendi adınıza okulunuza kalıcı bir eser bırakmak ister misiniz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %	%	Ulus %	%		
Kendi adınıza okulunuza kalıcı bir eser bırakmak ister misiniz?	hiç katılmıyorum	42	29	11	12	53	22
	kısmen katılıyorum	46	31	27	29	73	30
	katılıyorum	25	16	29	31	54	22
	oldukça katılıyorum	8	5	6	6	14	6
	tamamen katılıyorum	29	19	20	20	49	20
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 36'ya göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere kendi adınıza okulunuza kalıcı bir eser bırakmak ister misiniz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %29'u hiç katılmıyorum, 150 kişiden %31'i kısmen katılıyorum, 150 kişiden %16'sı katılıyorum, 150 kişiden %5'i oldukça katılıyorum, 150 kişiden %19'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %12'si hiç katılmıyorum, 93 kişiden %29'u kısmen katılıyorum, 93 kişiden %31'i katılıyorum, 93 kişiden %6'sı oldukça katılıyorum, 93 kişiden %21'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %22'si hiç katılmıyorum, %30'u kısmen katılıyorum, %22'si katılıyorum, %6'sı oldukça katılıyorum, %20'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 37**Kendi adınıza okulunuza kalıcı bir eser bırakmak ister misiniz?****Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okul aile birliği sizden destek vermenizi istese destek verir misiniz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okul aile birliği sizden destek vermenizi istese destek verir misiniz? * Oturduğunuz semt?

	Oturduğunuz semt?	Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa	%	Ulus	%		%
Okul aile birliği sizden destek vermenizi istese destek verir misiniz?	hiç katılmıyorum	36	24	5	5	41	17
	kısmen katılıyorum	59	39	36	39	95	39
	katılıyorum	28	19	26	28	54	22
	oldukça katılıyorum	13	9	6	6	19	8
	tamamen katılıyorum	14	9	20	21	34	14
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 37'ye göre ankete 243 kişi katılmıştır . Ankette velilere okul aile birliği sizden destek vermenizi istese destek verir misiniz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %24'ü hiç katılmıyorum, 150 kişiden %39'u kısmen katılıyorum, 150 kişiden %19'u katılıyorum, 150 kişiden %9'u oldukça katılıyorum, 150 kişiden %9'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %5'i hiç katılmıyorum, 93 kişiden %39'u kısmen katılıyorum, 93 kişiden %28'i katılıyorum, 93 kişiden %6'sı oldukça katılıyorum, 93 kişiden %21'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %17'si hiç katılmıyorum, %39'u kısmen katılıyorum, %22'si katılıyorum, %8'i oldukça katılıyorum, %14'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 38**Okul aile birliğinin gerektiği gibi çalıştığına inanıyor musunuz?****Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
	Okul aile birliğinin gerektiği gibi çalıştığına inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243

Okul aile birliğinin gerektiği gibi çalıştığına inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam		%
		Bayrampaşa		Ulus		Toplam	%	
		Kişi	%	Kişi	%			
Okul aile birliğinin gerektiği gibi çalıştığına inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	40	27	10	11	50	20	
	kısmen katılıyorum	39	27	27	29	66	27	
	katılıyorum	36	24	28	29	64	26	
	oldukça katılıyorum	16	10	7	7	23	9	
	tamamen katılıyorum	19	13	21	22	40	16	
Toplam		150		93		243		

Yukarıdaki tablo 38'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okul aile birliğinin gerektiği gibi çalıştığına inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %27'si hiç katılmıyorum, 150 kişiden %27'si kısmen katılıyorum, 150 kişiden %24'ü katılıyorum, 150 kişiden %10'u oldukça katılıyorum, 150 kişiden %13'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %11'i hiç katılmıyorum, 93 kişiden %29'u kısmen katılıyorum, 93 kişiden %29'u katılıyorum, 93 kişiden %7'si oldukça katılıyorum, 93 kişiden %22'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %20'si hiç katılmıyorum, %27'si kısmen katılıyorum, %26'sı katılıyorum, %9'u oldukça katılıyorum, %16'sı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 39**Okulunuzda düzenlenen veli toplantılarına çağırıldığınızda katılıyor musunuz?****Yüzde Tablosu**

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzda düzenlenen veli toplantılarına çağırıldığınızda katılıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzda düzenlenen veli toplantılarına çağırıldığınızda katılıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %	Ulus %	Ulus %	Ulus %	Toplam	%
Okulunuzda düzenlenen veli toplantılarına çağırıldığınızda katılıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	7	5	2	2	9	4
	kısmen katılıyorum	19	13	3	3	22	9
	Katılıyorum	29	19	17	18	46	19
	oldukça katılıyorum	22	15	10	11	32	13
	tamamen katılıyorum	73	49	61	65	134	55
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 39'a göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere okulunuzda düzenlenen veli toplantılarına çağırıldığınızda katılıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirilmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %5'i hiç katılmıyorum, 150 kişiden %13'ü kısmen katılıyorum, 150 kişiden %19'u katılıyorum, 150 kişiden %15' oldukça katılıyorum, 150 kişiden %49'u tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %2'si hiç katılmıyorum, 93 kişiden %3'ü kısmen katılıyorum, 93 kişiden %18'i katılıyorum, 93 kişiden %11'i oldukça katılıyorum, 93 kişiden %65'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %4'ü hiç katılmıyorum, %9'u kısmen katılıyorum, %19'u katılıyorum, %13'ü oldukça katılıyorum, %55'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 40

Okulunuzda yapılan etkinlikler hakkında yeterli bilgi alabildiğinize inanıyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunuzda yapılan etkinlikler hakkında yeterli bilgi alabildiğinize inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunuzda yapılan etkinlikler hakkında yeterli bilgi alabildiğinize inanıyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

		Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %	Ulus %	Ulus %	Ulus %		
Okulunuzda yapılan etkinlikler hakkında yeterli bilgi alabildiğinize inanıyor musunuz?	hiç katılmıyorum	19	13	5	5	24	10
	kısmen katılıyorum	44	29	17	18	61	25
	Katılıyorum	31	21	28	30	59	25
	oldukça katılıyorum	21	14	13	14	34	14
	tamamen katılıyorum	35	23	30	32	65	27
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 40'a göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere, okulunuzda yapılan etkinlikler hakkında yeterli bilgi alabildiğinize inanıyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %13'ü hiç katılmıyorum, 150 kişiden %29'u kısmen katılıyorum, 150 kişiden %21'i katılıyorum, 150 kişiden %14'ü oldukça katılıyorum, 150 kişiden %23'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %5'i hiç katılmıyorum, 93 kişiden %18'i kısmen katılıyorum, 93 kişiden %30'u katılıyorum, 93 kişiden %14'ü oldukça katılıyorum, 93 kişiden %32'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %10'u hiç katılmıyorum, %25'i kısmen katılıyorum, %25'i katılıyorum, %14'ü oldukça katılıyorum, %27'si tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 41

Okulunzdaki rehber öğretmenlerden çocuğunuz için yeterince faydalanabildiğinize inaniyor musunuz?

Yüzde Tablosu

	Sonuç		Kayıp		Toplam	
	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde	Kişi	Yüzde
Okulunzdaki rehber öğretmenlerden çocuğunuz için yeterince faydalanabildiğinize inaniyor musunuz? * Oturduğunuz semt?	243	100,0%	0	,0%	243	100,0%

Okulunzdaki rehber öğretmenlerden çocuğunuz için yeterince faydalanabildiğinize inaniyor musunuz? * Oturduğunuz semt?

	Oturduğunuz semt?	Oturduğunuz semt?				Toplam %	
		Bayrampaşa %	Ulus %	Ulus %	Ulus %		
Okulunzdaki rehber öğretmenlerden çocuğunuz için yeterince faydalanabildiğinize inaniyor musunuz?	hiç katılmıyorum	27	18	19	20	46	19
	kısmen katılıyorum	38	25	18	19	56	23
	Katılıyorum	32	21	24	26	56	23
	oldukça katılıyorum	16	11	10	11	26	11
	tamamen katılıyorum	37	25	22	23	59	24
Toplam		150		93		243	

Yukarıdaki tablo 41'e göre ankete 243 kişi katılmıştır. Ankette velilere, okulunuzdaki rehber öğretmenlerden çocuğunuz için yeterince faydalanabildiğinize inaniyor musunuz sorusu sorulmuştur. Anket değerlendirmesinde, Bayrampaşa'da 150 kişiden %18'i hiç katılmıyorum, 150 kişiden %25'i kısmen katılıyorum, 150 kişiden %21'i katılıyorum, 150 kişiden %11'i oldukça katılıyorum, 150 kişiden %25'i tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ulus'ta ise 93 kişiden %20'si hiç katılmıyorum, 93 kişiden %19'u kısmen katılıyorum, 93 kişiden %26'sı katılıyorum, 93 kişiden %11'i oldukça katılıyorum, 93 kişiden %23'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Toplam içerisindeki değerlendirmede ankete katılan 243 kişiden %19'u hiç katılmıyorum, %23'ü kısmen katılıyorum, %23'ü katılıyorum, %11'i oldukça katılıyorum, %24'ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir.

2. ANKET UYGULAMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Anket genel olarak velilerin okula ve okulu geliştirmeye karşı duyarlılıklarını araştırmaktadır. Ankette ilk olarak yaş, eğitim durumu, meslek, gelir durumu gibi sosyal içerikli kişisel tanıtım soruları değerlendirilmiştir. Buna göre, İstanbul'un Ulus bölgesi ile Kartaltepe bölgesi arasında sosyal farklılıkların fazla olduğu görülmektedir. Ulus bölgesinin Kartaltepe bölgesine göre sosyal statüsü daha yüksek bulunmuştur. Bu da Ulus bölgesindeki velilerin okul ve çevreye karşı daha duyarlı olduğunu sonucunu doğuracaktır.

Okulun dış çevresinin ve okul dışındaki sosyal içerikli mekânların güvenliği bakımından yapılan değerlendirmede, Ulus bölgesinin Kartaltepe bölgesine göre daha güvenilir olduğu görülmüştür. Okulun fiziki yapısı değerlendirildiğinde, Ulus bölgesinde Kartaltepe bölgesine göre ortak kullanım alanlarının temizliğine, teknolojik araçların kullanımına daha çok önem verilmektedir. Öğretmeninizin çocuğunuzla iyi ilişkiler kurduğuna inanıyor musunuz sorusuna ankete katılan velilerin verdiği cevaplar değerlendirildiğinde, anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Kartaltepe bölgesindeki velilerin Ulus bölgesindeki velilere göre çocuklarının okuldan eve dönerken güvenli bir şekilde ulaştıklarına inanmadıkları görülmüştür. Okula maddi olarak deste verme düşüncesine Ulus bölgesindeki veliler Kartaltepe bölgesindeki velilere göre daha sıcak bakmaktadırlar. Okul aile birliklerine katılımın ve okul aile birliğine güvenin Ulus bölgesindeki velilerde Kartaltepe bölgesine göre daha fazla olduğu görülmektedir. Velilerin eğitim durumları arttıkça okuldan beklentilerini de arttırmaktadır, bu durumda okul, velilerin istekleri doğrultusunda ve yardımıyla okulu geliştirme yönüne gidebilmektedir.

SONUÇ

Toplumun kalkınmasının temeli eğitim kurumlarının gelişmesi ile doğru orantılıdır. Eğitim kurumlarının gelişmesinde ülkenin sağladıklarının yanında duyarlı birer vatandaş olarak kişilerin yapacağı da çok şey bulunmaktadır. Öncelikle sağlıklı bireylerin yetişmesi için okul ile çevrenin, ailenin ilişkilerinin gelişmesi gerekmektedir. Bunun için okulun kendini çevreye iyi tanıtması amaçları doğrultusunda çevreden faydalanması gerekmektedir. Çevrenin ise okul ile ilişkilerinin gelişmesinin eğitime etkisi vardır.

Öğretmenler bireysel olarak eğitimden sorumlu oldukları öğrencilerinin ailelerinin yaşadıkları çevreleri tanıdıkları ölçüde programlarına yön vermeli ve okul yöneticilerine öğrenci ve çevre ile ilgili sorunları açabilmelidirler. Okul yöneticisinin okul-çevre ilişkisinde rolü oldukça büyüktür. Okul yöneticisi yeniliğe açık, teknolojiyi kullanabilen, toplumsal sorunlardan haberdar, paylaşımcı olmalıdır. Yönetici, yetkilerini kullanırken, karar verirken bireysel değil okul içi ve dışı etkenleri ön plana alarak, danışarak, konuşarak sonuca gitme yolunu seçmelidir.

Okulun çevresi ile ilişkisinde okul aile birliklerinin oldukça önemli görevleri vardır. Uyguladığımız anket çalışmasında İstanbul İli Beşiktaş İlçesi Ulus Mahallesi ile Bayrampaşa İlçesi Kartaltepe Mahallesi arasında sosyal ve ekonomik olarak büyük farklılıklar gözlenmiştir. Bu farklılıklar eğitim ve ekonomik yönden daha çok görülmektedir. Eğitim yanı ve ekonomik geliri yüksek olan Ulus bölgesinde oturan velilerin okul ve çevresine olan duyarlılıkları Kartaltepe bölgesine göre daha fazla duyarlıdır. Bu da Ulus bölgesindeki öğrenci velilerinin eğitime verdikleri durumu öne çıkarmaktadır. Ulus bölgesindeki öğrenci velilerinin okula maddi katkıları Kartaltepe bölgesine göre çok daha yüksektir. Kartaltepe’de oturan öğrenci velilerinin gelir dağılımında bir yetersizlik olduğu görülmüştür.

Okulun eğitim ve öğretiminin gelişen teknolojiye uygunluğu anket değerlendirilmesinde sorulmuş, anket değerlendirmesinde Ulus’ta teknolojik gelişmenin okula uygulanması Kartaltepe bölgesine göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Sosyal aktiviteler yönünden anket değerlendirmesinde Ulus bölgesinin Kartaltepe’ye göre daha etkin olduğu görülmüştür. Bunların yanında okul yöneticilerinin yönetim bilgi ve

becerilerinin artması gerekmektedir. Bunun için kurum içi seminerler, çalışmalar ve uygulamalar düzenlenmelidir. Okul yöneticisinin dış çevreye olan duyarlılığı , dış çevrenin öğrencilere yönelik olumsuz baskısını azaltmak için gerekli tedbirler alınıp uygulamaya konulmalıdır. Okul, dışındaki sosyal çevre ile yakın ilişkide bulunup okul menfaatlerini öne çıkarmalıdır. Bunun yanında dış çevredeki bazı etkin kurum ve kuruluşlardan bilgiler alabilmeli ve bunları okul için kullanabilmelidir.

KAYNAKÇA

- Alicigüzel, İ., Çağdaş Okulda Eğitim Ve Öğretim, İstanbul, 2003
- Arıkan, O., Çocuğun Başarısında Tuzunuz Bulunsun, İstanbul, 2001
- Baltaş, Z.-Baltaş, A.,Stres Ve Başa Çıkma Yolları, İstanbul, 2008
- Braham, J.B.,Çev.Diker, V.,Stres Yönetimi, İstanbul, 2004
- Bursalıoğlu, Z., Okul Yönetiminde Yeni Yapı Ve Davranış, Ankara, 1982
- Canpolat, S., Öğretmenlerde Yaşanan Tükenmişlik Sendromunun Sınıf Yönetimi Sorunlarını Çözme Becerisine Etkisi, İstanbul, 2004
- Celep, C., Sınıf Yönetimi Ve Denetimi, Ankara, 2002
- Ceylan, E.,Örgütsel Davranış, Gebze, 1998
- Demirel, Ö.- Kaya,Z., Eğitim Bilimine Giriş, Ankara, 2009
- Demirel, Ö., Eğitimde Yeni Yönelimler, Ankara, 2007
- Doğan, İ., Modern Toplumlarda Vatandaşlık Demokrasi Ve İnsan Hakları İnsan Haklarının Kültürel Temelleri, Ankara, 2003
- Dönmezer, İ., Eğitim Psikolojisi, Gelişim Ve Öğrenme, İzmir, 1997
- Erden, M., Öğretmenlik Mesleğine Giriş, İstanbul, 2005
- Erdoğan, İ., Eğitim ve Okul Yönetimi, İstanbul, 2006
- Erdoğan, İ., Türk Eğitim Sistemi, İstanbul, 2005
- Eren, E., Örgütsel Davranış Ve Yönetim Psikolojisi, İstanbul, 2004
- Eren, E., Yönetim Ve Organizasyon, İstanbul, 2003
- Güven, İ., Türkiye’de Devlet Eğitim Ve İdeoloji, Ankara, 2000
- Kağıtçıbaşı, Ç., Günümüzde İnsan Ve İnsanlar, İstanbul, 2008
- Karabulut, S.,Yönetimde 3 Boyut, İstanbul
- Karakütük, K., Öğretmen Yetiştirme Ve Eğitim Bilimleri Paneli, Ankara, 2000
- Karakütük, K., Öğretmen Yetiştirme Ve Eğitim Birimleri Paneli, Ankara, 2001
- Onyedinci Milli Eğitim Şurası Hazırlık Dökümanı İl Komisyon Raporları, Ankara, 2006
- Selçuk,Z., Eğitim Psikolojisi, Ankara, 2007
- Yeşilyaprak, B., Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi, Ankara,2003
- Yılmaz, H., Öğretmenim Lütfen Bu Kitabı Okur musunuz, Konya, 2008
- Yiğit, B.-Bayraktar, M., Okul Çevre İlişkileri, Ankara, 2006

Akpınar, B.,Eğitim Sürecinde Öğretmenlerde Strese Yol Açan Nedenlere Yönelik Öğretmen Görüşleri, Fırat Üniversitesi, Elazığ, 2008 <http://www.kefdergi.com> (12.07.2009)

Altun, T.-Şahin, M., Değişen İlköğretim Programının Sınıf Öğretmenleri Üzerindeki Psikolojik Etkilerinin İncelenmesi Üzerine Nitel Bir Araştırma, KTÜ, <http://www.kefdergi.com> (16.04.2009)

Balaban, J., Temel Eğitimde Öğretmenlerin Stres Kaynakları Ve Başa Çıkma Teknikleri, Denizli, <http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr/makale> (16.04.2009)

Bursahoğlu, Z., Okul Çevre İlişkisine Sistem Yaklaşımı, <http://dergiler.ankara.edu.tr> (18.04.2009)

Çalık, C., Okul Çevre İlişkisinin Okul Geliştirmedeki Rolü, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 3, Ankara, 2007 <http://www.gefad.gazi.edu.tr> (15.01.2009)

Erjem, Y, Eğitimde Yabancılaşma Olgusu Ve Öğretmen, Mersin, <http://www.tedd.gazi.edu.tr> (28.05.2009)

Gül, H. , Çevresel Baskı Gruplarının Okulun Genel İşleyişine Etkileri, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilgiler Enstitüsü Dergisi, 2006 <http://kosbed.kov.edu.tr> (10.06.2009)

İsmail, A., İlköğretim Okullarında Okul- Çevre İlişkilerinin Düzeyi, Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, Kayseri, 2006 <http://sosyalb.gop.edu.tr> (28.12.2009)

Kolay, Y., Okul Çevre-Aile-Çevre İş Birliğinin Eğitim Sistemindeki Yeri Ve Önemi, Milli Eğitim Dergisi, Sayı 164, 2004 <http://yayim.meb.gov.tr> (05.02.2009)

Kolay, Y.-Töremen ,F., İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Sahip Olması Gereken Yeterlilikler, Milli Eğitim Dergisi, Sayı 160, 2003 <http://yayim.meb.gov.tr> (10.06.2009)

**Milli Eğitim Bakanlığı Okul Aile Birliği Yönetmeliği, 2005, <http://mevzuat.meb.gov.tr>
(03.05.2009)**

**Özden, F.- Harktı, H., Denizli İlindeki İlköğretim Ve Orta Öğretim Okullarının
Çevresiyle ,Bütünleşebilme Düzeyleri, Milli Eğitim Dergisi, Sayı 165, 2005
<http://yayim.meb.gov.tr> (30.12.2009)**

EK

Ek- Veli Anket Formu

VELİYİ TANIMA FORMU

I. KİŞİSEL BİLGİLER

1) Hangi yaş aralığındasınız?

20-25() 26-30() 31-35() 36-40() 41-+()

2) Eğitim durumunuz?

İlkokul() Ortaokul() Lise() Lisans() Yüksek lisans() Doktora()

3) Mesleğiniz?

4) Gelir durumunuz?

800-1000() 1500-2000() 2500-3000() 3500- + ()

5) Oturduğunuz semt?

6) Oturduğunuz eviniz?

Kira() Kendime ait()

7) Evde kaç kişi yaşıyorsunuz?

Bir kişi() İki kişi() Üç kişi() Dört kişi() Beş +()

8) Medeni haliniz?

Evli() Ayrılmış()

9) Anne baba çalışıyor mu?

Anne çalışıyor() Baba çalışıyor() Anne baba çalışıyor()

II. OKUL VE ÇEVRESİ

10) Okulunuzun fiziki yapısının çocuğunuz için uygun olduğuna inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

11) Okulunuzun değişen teknolojiyle geliştiğine inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

12) Okulunuzda yeteri kadar teknolojik araçlar yoksa buna yardımcı olma düşüncesine katılır mısınız?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

13) Okulunuzun sınıflarındaki öğrenci sayısının makul sayıda olduğuna inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

14) Okulunuzdaki ortak kullanım alanlarının yeterince temiz tutulduğuna inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

15) Okul yönetiminin ortak kullanım alanlarındaki hassasiyetine inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

16) Okul yöneticilerinin çocuğunuza yaklaşımının gereği gibi olduğuna inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

17) Okulunuzdaki hizmetlilerin gereği gibi çalıştığına inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

18) Öğretmenlerinizin çocuğunuzla iyi ilişkiler kurduğuna inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

19) Okulunuzdaki sosyal aktivite alanlarının yeterli olduğuna inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

20) Çocuğunuzun boş zamanlarında okulundaki sosyal aktiviteleri tercih edebileceğini düşünüyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

21) Okulunuzun kantininden çocuğunuzun yeterince faydalandığına inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

22) Okulunuzun kantininin hijyenik şartlara uygun olduğuna inanıyor musun?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

23) Okulunuzun kantininin yeterince ucuz olduğuna inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

III. OKULUN DIŞ ÇEVRESİ

24) Okulunuzun dışında yeterli güvenlik sağlandığına inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

25) Okulunuzun dışındaki sosyal içerikli mekânların güvenilir olduğuna inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

26) Okulunuzun çevresinin bütünüyle güvenli olduğuna inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

27) Okulunuzun sosyal ve fiziksel çevresinin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

28) Çevrenizin okulunuza bakışının olumlu ve destekleyici olduğuna inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

29) Okulunuzun çevresinin gürültülü olduğunu düşünüyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

30) Çocuğunuzun okuldan eve dönerken güvenli bir şekilde ulaştığına inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

31) Çocuğunuz okula gitmediği günlerde okulunuz tarafından bilgilendiriliyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

IV. OKUL AİLE İLİŞKİSİ

32) Öğretmenlerin çocuğunuzla ilgili bilgileri size iyi bir şekilde ulaştırdığına inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

33) Çocuğunuzun durumunu öğrenmeye okula hangi sıklıkta gidiyorsunuz?

Her gün() Haftada bir() İki haftada bir() Ayda bir() Ayda birden fazla()

34) Okula her gittiğinizde çocuğunuzun öğretmeni ile konuşabileceğinize inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

35) Çocuğunuzun öğretmenin, çocuğunuzla yeterince ilgilendiğine inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

36) Okulunuzun sizden maddi destek istemesini olumlu karşılıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

37) Kendi adınıza okulunuza kalıcı bir eser bırakmak ister misiniz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

38) Okul aile birliği sizden destek vermenizi istese destek verir misiniz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

39) Okul aile birliğinin gerektiği gibi çalıştığına inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

40) Okulunuzda düzenlenen veli toplantılarına çağırıldığınızda katılıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

41)Okulunuzda yapılan etkinlikler hakkında yeterli bilgi alabildiğinize inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum() Oldukça katılıyorum()

Tamamen Katılıyorum()

42) Okulunuzdaki rehber öğretmenlerden çocuğunuz için yeterince faydalanabildiğinize inanıyor musunuz?

Hiç katılmıyorum() Kısmen katılıyorum() Katılıyorum()

Oldukça katılıyorum() Tamamen Katılıyorum()

CEVAPLADIĞINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER

ÖZGEÇMİŞ

27 Haziran 1979 tarihi İstanbul'da doğdum. İlköğretimimi İstanbul Bayrampaşa İlçesinde, ortaöğretimimi İstanbul Fatih İlçesindeki Çapa Anadolu Öğretmen Lisesinde tamamladıktan sonra 1999 yılında Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Bölümüne kayıt oldum. Bu bölümden 2003 yılında mezun olduktan sonra İstanbul Bayrampaşa İlçesinde bir sene Şehit Kamil Balkan ve Hacı İlbey İlköğretim okullarında fen bilgisi öğretmenliği yaptım. 2005 yılında öğretmenlik mesleğime dershane öğretmenliği ile devam ettim. Gaziosmanpaşa'da Kavram, Bakırköy'de Dersanem, Beşiktaş'ta Sevinç dershanelerinde fen bilgisi öğretmenliği yaptım. Halen İstanbul Beşiktaş İlçesinde, Sevinç Dershanesi'nde öğretmenlik yapmaktayım.